

fuzinar

Leto XIX

Ravne na Koroškem, 15. februarja 1982

Št. 2

ZMERAJ ŽIVA KULTURA

Med Prešernovim in Prežihovim dnem se ne spodobi imeti mračnih misli o prihodnosti kulture, čeprav ji bodo naše gospodarske zadrege gotovo vtisnile nekaj sledov. Tako načrt kulturne skupnosti občine Ravne za leto 1982 sicer res opredeli, katera dejavnost ima prednost pred drugo, spregovori tudi o določenih omejitvah, a kaj hujšega ne grozi, in to je spodbudno.

Nekoliko drugačne glasove slišimo iz Ljubljane, ko je beseda o slovenski kulturi, njenih osrednjih ustanovah in načrtih. Tam je že kar težko reči »kultura« in ne v isti sapi tudi »denar«. Pretesna sosesčina, preveč usodno prikazovane zveze med denarjem in kulturo, da ne bi iskale in naše posnemovalcev. Zato takemu gledanju vsaj nekaj misli v opreko.

Ce bi bilo bogastvo in knežji proračuni resnično osnovni pogoj za rast kulture, bi bila danes Kuvajt in Saudska Arabija državi z najvišjo kulturo in umetnostjo na svetu. Pa nista.

Katedral (beri: velikih projektov) res ni bilo mogoče graditi v sušnih dobah in vsaj od renesanse naprej je bilo treba velike mojstre umetnosti plačati s cekini — a kdo je kdaj v zgodovini Slovencev dotiral rezljanje marter, slikanje na steklo in domiselnost risarjev panjskih končnic? Ljudske pesmi so od prve do zadnje nastale brez slutnje o financah; gotovo tudi umetne, pa naj jih je že kdo kasneje honoriral ali ne.

Res je, poklicni kulturniki morajo živeti, umetniki in varuhi kulture prvi. Tudi prireditve stanejo; kolikor večje so, toliko več. Ampak ustvarjalnost in navdih sta se vedno in se bosta vedno rodila samo iz osebnih sreč in stisk, iz verovanj in obupavanj. Zato je dobro vedeti letos in naprej, da za ustvarjalnost denar ni prvi ali celo bistveni pogoj, s tem pa tudi srčike kulture niso ogrožene.

Marjan Kolar

December v številkah

Predvideni mesečni plan skupne proizvodnje v decembru ni bil dosežen. Zaostanek znaša 9,8 odst., s tem pa smo zaostali tudi v kumulativni za 1,6 odst. Znatno uspešnejši smo pri fakturirani realizaciji, kjer znaša mesečna prekoračitev 9,3 odst., v kumulativni 13,1

odst. Vrednostni izvoz v decembru je bil presežen za 20,2 odst., vendar zaostajamo za predvidenim letnim planom 27,8 odst. Najuspešnejši izvoznik v decembru je bila TOZD rezalno orodje s prekoračitvijo predvidenega načrta za 324,2 odst.

SKUPNA PROIZVODNJA

TOZD JEKLARNA. V decembru ni dosegla predvidenega plana skupne proizvodnje, zaostanek znaša 1,9 odst. Vzrok za nižjo proizvodnjo je bil predvsem kvaliteten slabše staro železo, osemurni izpad električne energije ter pomanjkanje sinterdolomita. Prav tako je bilo skozi ves mesec veliko težav z dobavo Fe legur. S tem pa je prihajalo iz dneva v dan do

improvizacij pri sestavi in izvrševanju kvalitetnega programa.

TOZD JEKLOLIVARNA. TOZD je kljub pomanjkanju aktivne delovne sile dosegla razmeroma dobre rezultate in s tem preseгла z akcijskim programom načrtovano proizvodnjo, vendar pa tudi to pot z vključevanjem delavcev v nadurno delo.

Pomanjkanje delovne sile, ki ga v TOZD že mesece in leta navajajo kot ključni problem, se je v decembru še stopnjevalo. Zlasti kritično je pomanjkanje delavcev v čistilnici. Značilno za ta oddelek je, da je ob razmeroma velikem številu zaposlenih zelo malo delavcev na neposredno proizvodnih delih, vse preveč pa je delovnih invalidov, ki se v proizvodno delo nikakor ne morejo vključiti z zadostno učinkovitostjo.

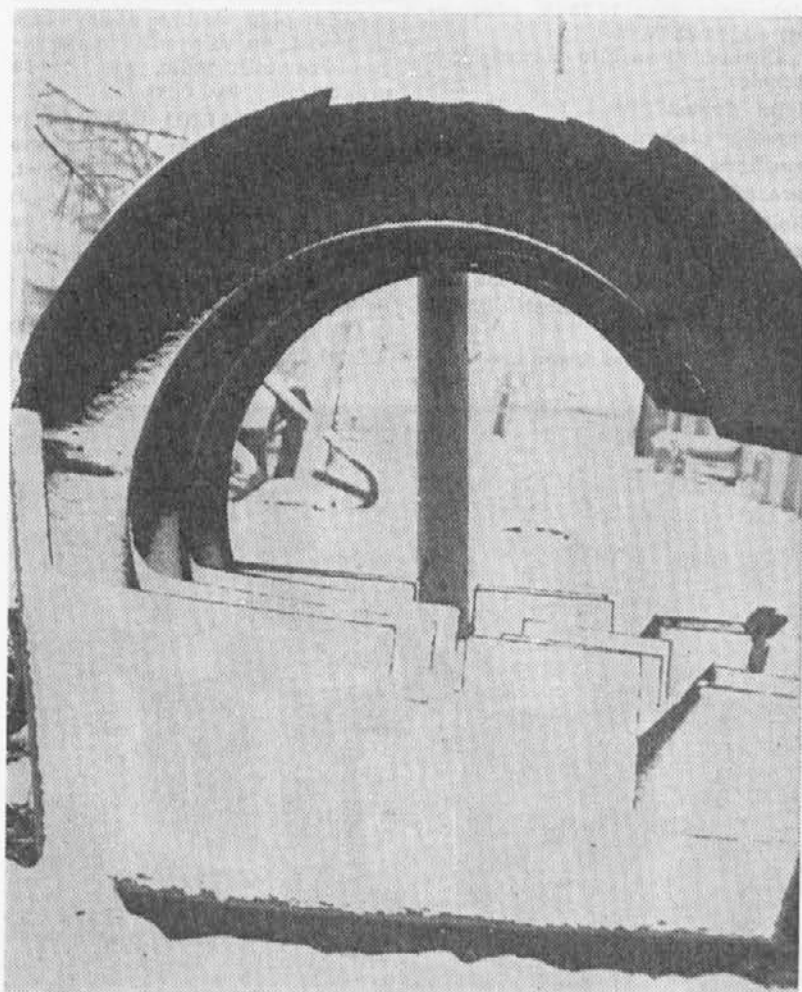
TOZD VALJARNA. Zaostanek za mesečno načrtovano proizvodnjo v TOZD znaša 20,5 odst. Pri tem največ zaostaja proizvodnja srednjih profilov — za 34,6 odst. Vzrok za tolikšen zaostanek je predvsem pomanjkanje vložka iz TOZD jeklarne.

TOZD KOVAČNICA. Tudi decembrska proizvodnja je potekala v težnji za čim večji izvoz. Poseb-

nih zastojev razen remonta na ogrevnih pečeh ni bilo. V stari kovačnici je bilo poleg izdelkov za izvoz obdelanega tudi precej orodnega jekla. Na kovaški liniji pa je bilo skovanega in predelaneega prek 1200 ton jekla. Posebnih problemov pri dostavljanju vložka iz TOZD jeklarne ni bilo, razen manjših neusklajenosti za kovaški stroj. Zaostankov iz leta 1981 je okoli 3500 ton. Večinoma so posledica dodatno sprejetih naročil za izvoz ter za proizvodnjo za posebne namene.

TOZD JEKLOVLEK. Kljub visoki prekoračitvi proizvodnje luščenega jekla — 47,3 odst. — je TOZD v decembru zaostala za 11 odst. Največji zaostanek je bil za beležen pri vlečni žici — 64 odst. Velik problem povzroča še vedno zelo visoka neuspela proizvodnja

(Nadaljevanje na 2. str.)

Kotomer

(Nadaljevanje s 1. str.)

luščenega jekla (ovalno luščenje), kar povzroča nadalje velik izmet pri brušenem asortimentu. Rešitev vidi vodstvo TOZD le v nabavi novega luščilnega stroja.

TOZD ORODJARNA. TOZD je presegla predvideni mesečni načrt skupne proizvodnje za 40 odst., prekoračitev v kumulativni znaša 9,3 odst. Težave v TOZD so nastale pri oskrbi z določenimi materiali. Posebno skrb pa povzročajo vse pogostejše okvare na ključnih strojih za proizvodnjo orodnih plošč. Zato bo TOZD nujno potrebovala nekatere stroje, če bo hotela še naprej izpolnjevati svoje planske obveznosti.

TOZD STROJI IN DELI. V decembru je TOZD presegla predvideni plan skupne proizvodnje za 19,6 odst. Tako znaša prekoračitev v kumulativni 1,9 odst. V decembru je za predvidenim planom zaostala le proizvodnja strojev za predelavo. Zaradi neizvršene termične obdelave niso bili odpremljeni odkovki za Litostroj.

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI. Predvideni mesečni načrt skupne proizvodnje je TOZD v minullem mesecu dosegla le v višini 79,8 odst., saj je mirovala tako proizvodnja gredic kot grobo obdelanih palic. Proizvodnja brzoreznega orodja je bila dosežena 100-odst., industrijskih nožev pa 118,3-odst.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI. Težave v TOZD so nastale ta-

T O Z D	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE (ga)							
	SKUPNE PROIZVODNJE		ODPREME		FAKTURIRANE EKSTERNE REALIZACIJE		IZVOZ %	
	DECEMBER	KUMULATIV	DECEMBER	KUMULATIV	DECEMBER	KUMULATIV	DECEMBER	KUMULATIV
JEKLARNA	98,1	97,3	-	-	-	-	-	-
JEKLJOLIVARNA	102,2	104,0	123,1	113,1	151,1	129,3	117,2	88,2
VALJARNA	79,5	97,7	52,4	96,0	59,5	111,5	90,1	88,6
KOVAČNICA	96,2	107,7	112,9	119,5	98,8	111,5	127,4	110,6
JEKLOVLEK	89,0	100,0	91,2	100,8	124,0	116,9	52,2	61,5
ORODJARNA	140,0	109,3	112,1	101,5	105,8	81,7	-	-
STROJI IN DELI	119,6	101,9	108,0	101,0	135,5	109,3	166,8	62,0
- noži, brzorezno orodje	117,6	101,2	152,7	101,1	192,6	124,6	157,3	88,7
- gredice	-	102,0	-	-	-	-	-	-
- palice	-	96,6	-	97,0	-	108,4	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	79,8	100,9	134,5	100,7	190,7	125,4	157,3	88,7
PNEVMATIČNI STROJI	100,0	93,0	95,7	92,1	132,2	129,3	-	21,2
VZMETARNA	102,0	95,3	105,7	95,1	137,1	116,5	156,9	85,3
REZALNO ORODJE	115,3	112,0	103,2	104,9	113,4	114,2	424,2	98,6
KOVINARSTVO LJUBNO	163,0	120,3	208,2	120,2	197,5	110,8	-	-
ARMATURE MUTA	105,7	59,5	107,4	58,3	121,4	59,1	44,0	16,7
KALILNICA	-	-	-	-	72,1	81,8	-	-
STOR. DRUGIH TOZD-DS	-	-	-	-	257,8	117,9	-	-
DELOVNA ORGANIZACIJA	90,2	98,4	74,1	100,3	109,3	113,1	120,2	72,2

ko zaradi nepravočasne dobave kot tudi zaradi neustreznega in nekvalitetnega vložka ter drugega nabavljenega materiala. Hkrati pa je bilo tudi več odsotnosti zaradi letnega dopusta. Delno pa so k nedoseganju plana prispevali tudi zastoji ter dolgotrajnejša popravila strojev.

TOZD VZMETARNA. Ugoden asortiment, intenzivnejše delo ter boljša organizacija dela so pripomogli, da je TOZD kljub pomanjkanju delavcev uspela prekoračiti mesečni plan skupne proizvodnje za 2 odst., in to predvsem na račun vzmetnih palic, kjer znaša prekoračitev 40,6 odst.

TOZD REZALNO ORODJE je presegla mesečno načrtovano skupno proizvodnjo za 15,3 odst. kljub pomanjkanju trdokovinskih ploščic in brusnih segmentov za ploščinsko brušenje. Na brusilnih strojih za polno brušenje pa je primanjkovalo dela.

TOZD KOVINARSTVO. TOZD je rekordno s 63 odst. presegla

mesečno načrtovano skupno proizvodnjo, v kumulativni tako znaša prekoračitev 20,3 odst. Nekoliko nižja je kumulativna fakturirana realizacija, prekoračitev pa znaša 10,8 odst.

TOZD ARMATURE. TOZD je v decembru prekoračila predvideni plan skupne proizvodnje za 5,7 odst. in s tem vsaj delno izboljšala kumulativni zaostanek, ki sedaj znaša 40,5 odst.

IZVOZ

Kljub prizadevanjem vseh TOZD izvoznice, da v decembru čim več odpremi in se tako konvertibilnemu kot tudi klirinškemu letnemu načrtu izvoza čim bolj približajo, zamujenega v 1. polletju niso uspeli nadoknaditi. Tako zaostajamo za predvidenim letnim načrtom 27,8 odst. (v \$).

Zaradi izžerpanosti inozemskih špediterskih kontingentov, zapore brezarinskega uvoza v države EGS kot tudi zaradi novoletnih

praznikov zlasti v Zahodni Nemčiji, kamor izvažamo 95 odst. palicatega jekla, naročniki niso prevzeli prvotno načrtovanih količin v decembru.

Vzrok za nedoseganje klirinškega izvoza je predvsem v nepravilni izdelavi stiskalnic in armatur. V decembru so bile zaključene dodatne količine valjanega in kovanega jekla, medtem ko naročil za jeklolitino in industrijske nože še nimamo.

PRODAJA DOMA

TOZD JEKLJOLIVARNA. TOZD je načrtovano prodajo na domačem tržišču presegla tako količinsko kot tudi vrednostno, kar je treba pripisati predvsem izbiri asortimenta. Skoraj vsi zaostanki ob koncu leta so bili sporazumno preneseni v leto 1982.

TOZD VALJARNA. Mesečno načrtovanje prodaje TOZD ni do-

segla predvsem zaradi forsiranja izvoza. Za prodajo gredic ni bilo vložka, tu pa je tudi največ zaostankov.

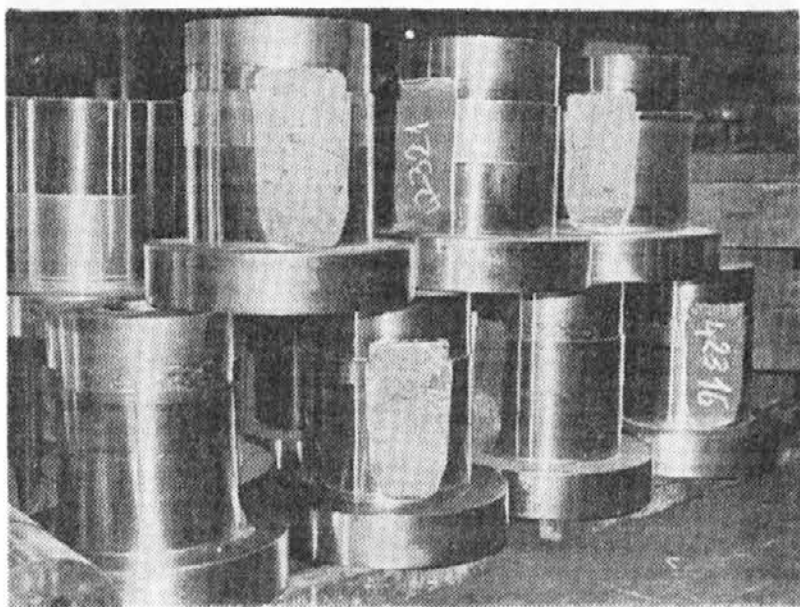
TOZD KOVAČNICA. TOZD kljub doseženi planirani količini ni dosegla planirane vrednosti. Iz meseca v mesec se slabša asortiment na domačem trgu, s tem pa se slabša tudi prodajna cena ko-

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA V DECEMBRU

V decembru znaša izkoristek delovnega časa 76,78 %, odstopnosti pa 23,22 %.

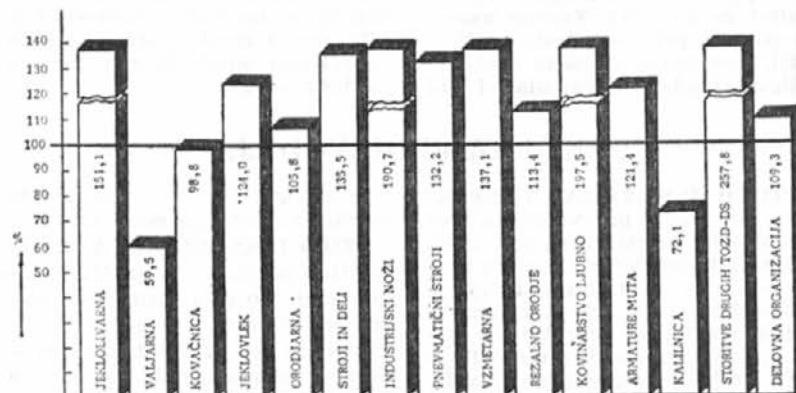
Odstotnosti so bile porazdeljene takole:

letni dopust	10,97 %
izredno plačani dopust	0,48 %
službena potovanja	0,31 %
prazniki	3,54 %
bolezni do 30 dni	3,00 %
bolezni nad 30 dni	3,92 %
neplačane odsotnosti	0,26 %
ostale plačane odsotnosti	0,74 %

Lesket

FAKTURIRANA EKSTERNA REALIZACIJA V DECEMBRU 1981

TOZD

vanih izdelkov. Večina zaostankov je bila sporazumno s kupci prenesena v leto 1982.

TOZD JEKLOVLEK. Količinsko TOZD precej zaostaja za predvidenim planom. Vzroka sta predvsem dva: opravljanje uslug vlečenih profilov za železarno Store ter ozko grlo pri termični obdelavi žice.

TOZD ORODJARNA. Načrtovana realizacija na domačem trgu je bila dosežena s 110 odst. Zasedenost z naročili po posameznih skupinah proizvodov je zadovoljiva. Zaradi neustreznega vložka je pri proizvodnji orodnih plošč precej zastoj, pri orodnih ploščah za plastično predelavo pa zamujamo dobavne roke.

TOZD STROJI IN DELI. TOZD je dosegla 109 odst. načrtovane realizacije na domačem trgu. Realizacija po posameznih skupinah proizvodov je bila nad pričakovano, le pri skupini stiskalnic beležimo nekontinuirano realizacijo zaradi narave dela stiskalnic in izpolnjevanja izvoznih obveznosti.

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI. Načrtovana mesečna realizacija

na domačem trgu je bila dosežena s 150 odst. Zasedenost po posameznih skupinah proizvodov v letu 1981 je bila nad vsemi pričakovanji. Odraž tega so veliki zaostanki nerealiziranih naročil v letu 1981.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI. Mesečno načrtovana realizacija je bila presežena za 35 odst. Zasedenost z naročili in dinamika proizvodnje v letu 1981 je bila zadovoljiva, saj beležimo le minimalne zaostanke, za kar pa so vzrok predvsem zaostreni pogoji uvoza.

Uvoz je bil tudi decembra močno odvisen od našega dejanskega izvoza ter pridobivanja deviznih sredstev od naših kupcev na osnovi samoupravnega sporazumevanja, in tako bo tudi v prihodnje.

Carinjenje blaga na osnovi dejanskega (fizičnega) izvoza blaga je včasih možno po nekaj dni, nato le za dan, pol dni, uro.

Prvi pogoj je torej bil, da je bilo vse blago, ki bi ga mogli cari-

TOZD VZMETARNA. Načrtovana mesečna realizacija je bila presežena za 22 odst. Realizacija pogodbenih obveznosti za 1. 1981 teče po planu, tako da ni zabeleženih večjih zastojev.

TOZD REZALNO ORODJE. Pri 50 odst. načrtovani mesečni proizvodnji je bila dosežena 87 odst. načrtovana realizacija. Na takšen rezultat vpliva predvsem visoka nedokončana proizvodnja. Zasedenost z naročili v minulem letu je bila zadovoljiva. Pri nekaterih količinah proizvodov beleži TOZD večje zaostanke.

UVOZ

niti, že na carinskem skladišču. Ta zadeva pa bo iz dneva v dan bolj problematična, ker trije dobavitelji čedalje bolj postavljajo pogoje za plačilo blaga vnaprej ali takojšnje plačilo ali pa postavljajo zahteve za odpiranje akreditivov. Tak način pa zahteva, da imamo vse uvozne pravice zagotovljene že davno pred prihodom blaga, ker je za večje plačilo treba čakati s prijavo pri narodni banki 30 dni oziroma je večja pla-

DELOVNE NEZGODE V LETU 1981

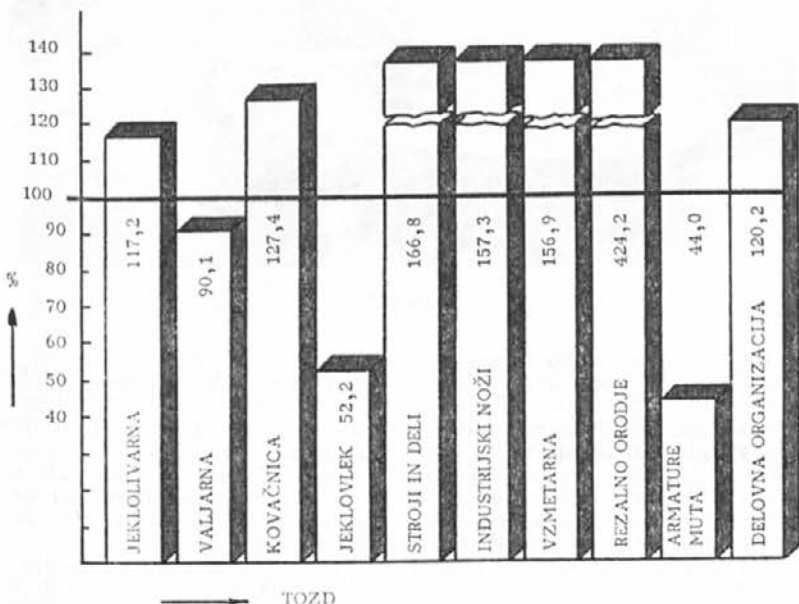
V letu 1981 se je pripetilo v železarni in na poti na delo in z dela 541 delovnih nezgod ali 10,09‰ na število zaposlenih. Zaradi teh nezgod je bilo izgubljenih 9874,5 delovnih dni.

Največ nezgod beležijo tozdi valjarna (75), jeklolivarna (72), jeklarna (57), stroji in deli (53), SGV (43) in kovačnica (41). Nobene nezgode pa ni bilo v delovnih skupnostih računovodstvo in posebna finančna služba.

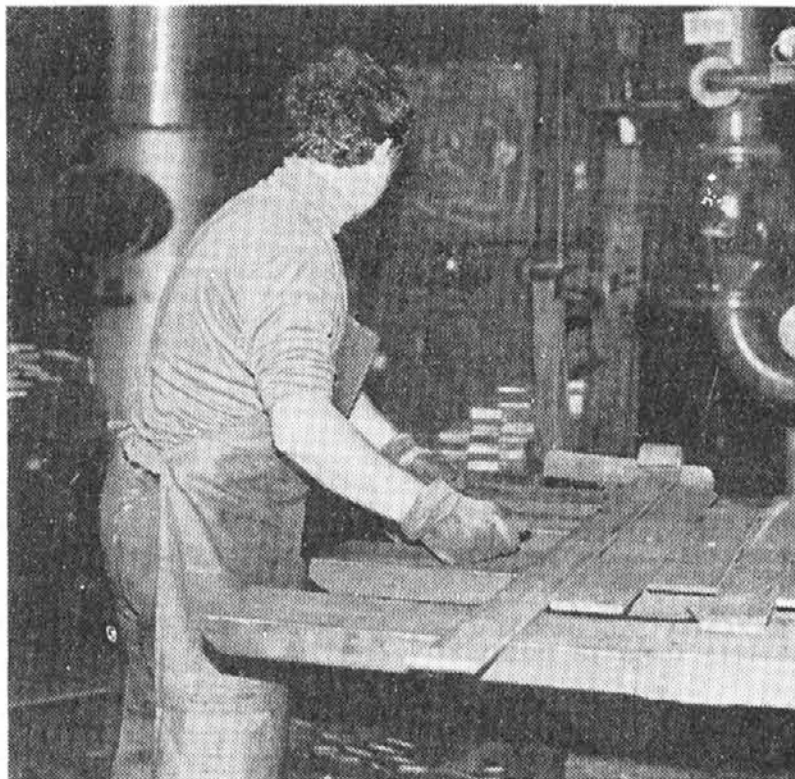
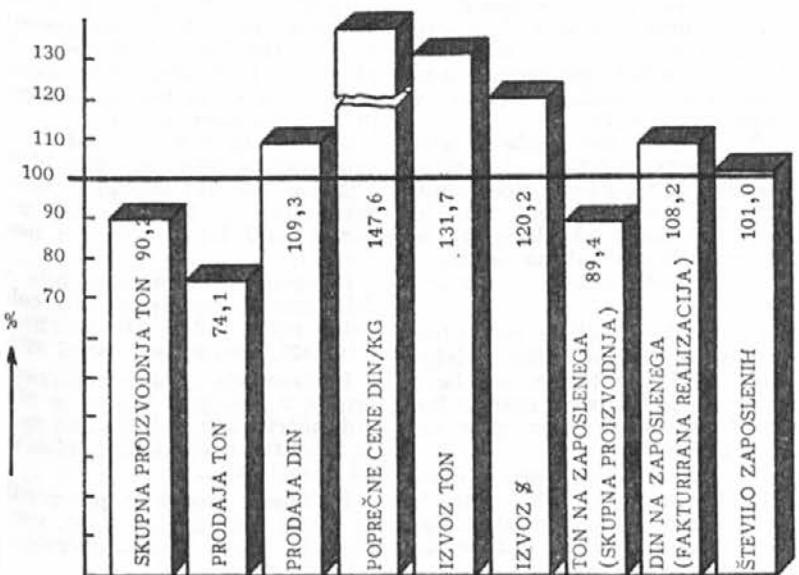
(Vir: Bilten železarne Ravne za december 1981)

sebej je to bilo občutno pri feromolibdenu, ki ga od uvoženih ferolegur največ trošimo in ki je imel do nedavna najvišjo ceno

IZVOZ V DECEMBRU 1981 V %

DOSEGANJE PLANSKIH OBVEZNOSTI ZA DECEMBER 1981

V vzmetarni

čila treba prijaviti že 30 dni vnaprej, in ker nimamo sredstev niti za plačilo tistega materiala, ki je že v državi in ki je delno tudi že uporabljen.

Konec decembra so cene osnovnih surovin ponovno padle, vendar nismo imeli nikakršnih možnosti, da bi si jih zagotovili. Po-

med uvoženimi ferolegurami. Ob koncu leta je bila tudi potrjena prijava Narodne banke za opremo za posebne namene ter tudi prijava za uvoz nadomestne opreme za kisikarno, ki je bila poškodovana v marcu 1981. Devizna sredstva za uvoz te opreme nam zagotavlja SISEOT.

NABAVA

V decembru je doživljala nabavna služba potencirane težave zaradi oskrbe z električno energijo in naftnimi derivati, primanjkovalo je prevozov tako v cestnem kot železniškem prometu. Občutno je bilo pomanjkanje proizvodov, katerih temelj so vgrajene uvozne surovine, nadalje

material, odporen proti ognju, in ferolegure zaradi redukcije elektrike in izvoza ferolegur.

Stalne težave spremljajo preskrbo z izdelki črne metalurgije, kovinsko predelovalne industrije, iz kooperacije tako glede količin kot tudi glede dobavnih rokov.

Proizvodnja slovenskih železarn v letu 1981

Prvo leto srednjeročnega plana razvoja in proizvodnje za obdobje 1981—1985 je za nami. Leto dela, povezanega z vrsto težav in ovir, izmed katerih je nekatere uspelo premagati, druge so vsaj v preteklem letu ostale nepremoščene. Lahko trdimo, da je bilo leto 1981 težje kot prejšnje, 1980. leto, in vendar je znašala proizvodnja za tržišče v delovnih organizacijah SOZD Slovenske železarne v preteklem letu 18.031 ton več kot leta 1980, torej uspeh. Planirane količine v letnem planu blagovne proizvodnje pa niso bile dosežene. Kar 24.266 ton gotovih izdelkov je zmanjkalo za dosego z letnim načrtom postavljenega cilja.

Ko presojamo uspehe in neuspehe za leto 1981, bi bila napačna primerjava samo z letom 1980, in je vprašljivo, če je ta primerjava sploh umestna. Ta bi bila pravilna, če se osnovni pogoji dela in sredstev za delo ne bi menjali. Ko smo načrtovali letni plan, smo morali trezno oceniti tudi pogoje dela, nove zmogljivosti in vse druge pogoje načrtovane proizvodnje. Postavljeni cilji iz letnega plana pa v mnogih primerih niso bili do-

notenje drugih dejavnikov, ki vplivajo na stroške proizvodnje, šele daje pravo sliko uspešnosti dela, sama proizvodnja je bila pa dobra. Ne morem pa mimo tega, da imamo že v Jugoslaviji, v Zenici, plavž, ki lahko sam proizvede letno nad 1 milijon ton surovega železa, da drugih po svetu z večmilijonsko proizvodnjo niti ne naštevam, in že zeniška zmogljivost je petkrat večja od lanske proizvodnje v SŽ.

PROIZVODNJA SUROVEGA JEKLA

Za dosego letnega plana je zmanjkalo kar 7 % proizvodnje jekla in celo 8.291 ton je bila proizvodnja nižja kot leta 1980. Od leta 1974, ko je znašala proizvodnja jekla prvič nad 700.000 ton in je bilo proizvedeno 764.000 ton jekla, je bila dosežena največja proizvodnja leta 1975, in to 796.000 ton, od takrat dalje je bila pa nižja proizvodnja od lanske letne samo še leta 1979. Vsa zadnja leta so bile prisotne želje in prizadevanja, da bi presegli 800.000 ton in vse doslej docela brezuspešno. V jeklarni železarne Jesenice so v dobrih letih izdelali za celo mesečno proizvodnjo več jekla kot v lanskem letu in prav toliko ter še nekaj več so zaostali za letnim planom. Kar v obeh jeklarnah, na starih SM pečeh in v elektrojeklarni so dosegli le 92 % letnega načrta. To, da v elektrojeklarni niso izdelali toliko jekla kot leta 1980, je razumljivo, saj dober mesec niso obratovali zaradi montaže odprave naprave. V SM jeklarni so stare peči in težave z ognje-vzdržnim materialom ter delovno silo, pa kljub temu kaže tudi decembrska proizvodnja, da bi se dalo napraviti kaj več. V Železarni Ravne so dosegli 98 % letnega načrta in skoraj 3.000 ton manj kot leta 1980. Težave z vložkom, delovno silo in ferolegurami, tako da je bil mogoče kvaliteten program še bolj ogrožen, kot doseženi količinski. V Železarni Štore so imeli okvaro transformatorja na novi električni obločni peči in vsaj rezultati zadnjih mesecev kažejo, da bi verjetno, če te okvare ne bi bilo, vsaj dosegli letni načrt. V decembru, ko so dosegli doslej najboljšo mesečno proizvodnjo, so mesečni načrt presegli celo za 6 %.

Za leto 1982, ki bo stabilizacijsko še bolj poudarjeno, kot je bilo preteklo, lahko pričakujemo, da težav še ne bo nič manj. Pomislite, kar 27.675 ton jekla bo treba izdelati več kot lani, da bi končno le enkrat prilezli prek teh kot uročenih 800.000 ton. Proizvodne zmogljivosti so dane, le kakšna ovira se bo pojavila v letošnjem letu za dosego tega cilja?

BLAGOVNA PROIZVODNJA

Boljša oskrbljenost z nabavljenim vložkom je omogočila višjo blagovno proizvodnjo od leta 1980, čeprav je bila proizvodnja

jekla manjša. Letni načrt so dosegli med železarnami le v železarni Ravne in približno prav tolikšno blagovno proizvodnjo kot leto poprej. Železarni Jesenice in Štore sta dosegli po 97 % izvršitve letnega načrta, tako da znaša skupna izvršitev za vse tri železarne 98 %.

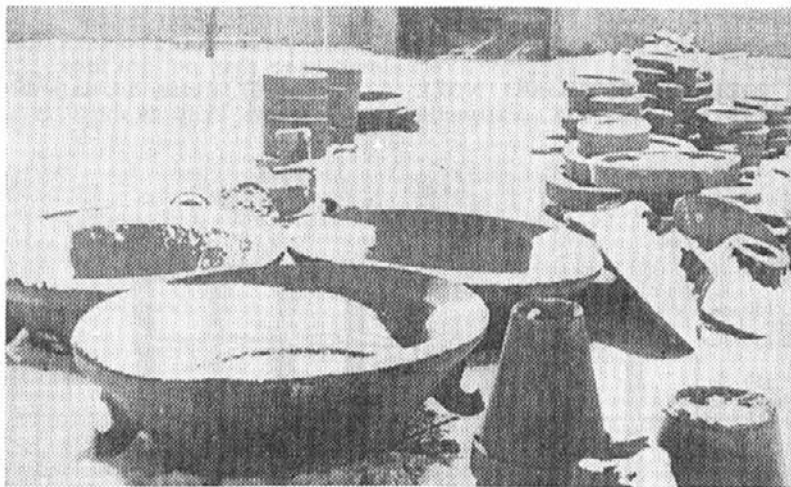
Med predelovalci žice, pri katerih je dosežena letna proizvodnja pri vseh precej večja kot leta 1980, skupno kar za 5 %, so izvršili letni plan proizvodnje le v »Plamenu«. Pri vseh drugih so izdatni zaostanki: pri Verigi 3 %, pri Tovilu 5 % in v Žični celo 25 %. Skupni podatek za predelovalce žice znaša 88 % plana ob poznanih vzrokih. Ponekod tudi prezahteven načrt v odonsu na dane pogoje možnosti prodaje in oskrbljenosti z vložkom. Napredek proti prejšnjemu letu torej pri vseh, izvrševanje letnega plana pa slabo.

Nova kovaška linija v železarni Ravne se je odrazila tudi v proizvodnem rezultatu, saj so izdelali (za prodajo kar 18 % več, kot so planirali).

Proizvodnja jeklovlekov je bila v vseh treh železarnah nad planirano, v Štoreh celo 15 % in skupna izvršitev za SŽ znaša 106 %.

Vlečene žice je bilo izdelano blizu 1.860 ton manj od načrtovanih količin, od tega zaostanka odpade skoraj 1.800 ton na železarno Jesenice.

Tudi letni plan hladno valjanih trakov in pločevine je bil realiziran le s 93 %, še bolj kot količinski zaostanek je pomembno zaostajanje v kvaliteten pogledu, ker delež nerjavnih kvaletet izdatno zaostaja za načrtovano količino, pa tudi dinamo kvaliteta bi se dalo prodati izdatno več, kot znaša proizvodnja.

Sklede

Kupci imajo gotovo precej pri-pomb saj je bila lani pretežna količina načrtovane blagovne proizvodnje že vnaprej prodana. Ko pa gledam rezultate po grupah proizvodov, da že ta groba slika slutiti, da je bilo marsikje kaj narobe. Sivega in specialnega surovega železa so prodali blizu 2.000 ton manj, kot je znašal načrt.

Toplo valjanega jekla je bilo 3 % manj od načrtovane količine in precej zaostanka, okoli 7.400 ton, je samo pri polizdelkih. Valjanega paličastega jekla je dobilo tržišče 2 % več od predvidenjan letnega načrta, s tem da je znašala proizvodnja v železarni Ravne 113 % načrta, v železarni Štore pa 96 % in pri slednji je to predvsem posledica izpada v proizvodnji jekla.

Pri valjani žici znaša izvršitev letnega načrta v železarni Jesenice 83 %, kar je sicer okoli 4.700 ton več kot leta 1980 in 5.400 ton manj od plana. To je gotovo vplivalo tudi na oskrbljenost predelovalcev z valjano žico.

Proizvodnja debele pločevine, čeprav je bila nekoliko zadrževana glede na težave oskrbe z vložkom, je bila sicer manjša kot leta 1980, a le 11 % nad planirano količino.

Da je znašala proizvodnja srednje in tanke pločevine le 82 % plana, je bolj rezultat slabega povpraševanja kot proizvodnih pogojev.

Livarne so presegle načrt v vseh skupinah izdelkov, ki jih spremljamo v mesečnih biltenih, s tem pa še ni rečeno, da so dobavile vse naročeno in dogovorjeno, kar velja seveda tudi za druge skupine izdelkov, pri katerih je navedeno, da je plan dosežen in presežen.

Pri vseh izdelkih finalizacije v železarnah, razen pri strojih in strojnih delih železarne Ravne, opazimo isto kot že leta nazaj, da letni plan ni bil izvršen. Lani ni bilo mogoče nič bolje od leta 1980, vendar ne povsod.

Žičnih izdelkov so proizvedli v železarni Jesenice približno 170 ton manj kot leto poprej, raznih izdelkov finalizacije iz pločevine in hladno oblikovanih profilov pa okoli 450 ton več, čeprav plana niso izvršili.

Strojev in strojnih delov so proizvedli v letu 1981 kar blizu 1.350 ton več kot poprej, v železarni Štore pa 500 ton manj, pri čemer tudi letnega načrta niso izvršili.

Proizvodnja vzmeti je bila v železarni Ravne načrtovana celo nekaj nižje, kot je bila izvršitev leta 1980, plan so pa dosegli 95 %.

Proizvodnja pnevmatičnega orodja v železarni Ravne je bila tudi načrtovana približno na ravni izvršitve prejšnje leto, plan so pa dosegli 93 %.

Rezilnega orodja so proizvedli še nekaj več kot leta 1980, vendar so zaostali 8 % za načrtovano količino.

POROČEVALCI V JANUARJU

Januarja so izšli naslednji Poročevalci:

Poročevalec št. 1 — ŽELEZARJI O IZVOZU

Poročevalec št. 2 — REKREATIVNA IN KULTURNA DEJAVNOST DELAVCEV ŽELEZARNE RAVNE

Poročevalec št. 3 — NEKATERE UGOTOVITVE O DELU DELEGACIJ IN DELEGATOV V PRETEKLI MANDATNI DOBI

Poročevalec št. 4 — KRATKA RAZLAGA DOPOLNITEV SISTEMA OSEBNIH DOHODKOV

seženi in s tega vidika ocenjene rezultate proizvodnje lahko štejemo za neuspešne, pa si jih malo pobliže oglejmo.

PROIZVODNJA SUROVEGA JEKLA

Skupno zadnjih deset let oziroma odkar smo združeni v SOZD SŽ, še ni bila dosežena tolikšna proizvodnja surovega železa. Letni načrt je bil izvršen 103 %. Na jeseniških plavžih so v nekaterih redkih letih izdelali sicer že več surovega železa kot lansko leto, vendar so uspešno presegli letni plan za 4 %. Štoreška elektroredukcijska peč je tudi dobro obratovala in brez daljših okvar, tako da so ravno izpolnili letni plan. Ker se je dobro delo v obeh železarnah ujelo v istem letu, je bila dosežena tudi sorazmerno visoka proizvodnja. Podrobnejša analiza porabe koksa, električne energije, stroškov vzdrževanja in ovred-

Traktorjev so izdelali v železarni Štore blizu 1.000 manj kot leta 1980 in so zaostali 29% za načrtovanim številom.

Če pogledamo še rezultate pri predelovalcih žice po grupah proizvodov, vidimo, da je bila proizvodnja pri večini izdelkov izdatno večja kot leta 1980, razen pri kovinskih vijakih v Plamenu, lesnih vijakih v Verigi, zakovicah v Tovilu, odkovkih v Plamenu in Verigi ter žičnih pletivih in vzmeteh ter nekaterih drugih proizvodih v Žični. Izvršitev letnega plana je dokaj pestra in zbirni podatek, da je letni plan blagovne proizvodnje dosežen 88%, kaj malo pove. V tem je bila namreč planirana proizvodnja vijakov izvršena 103%, matic 103%, zakovic 131%, razcepki 169%, žičnikov več kot dvojna količina od načrtovanih 68 ton. Tisti izdelki pa, ki predstavljajo največje količine, ne kažejo ugodnih podatkov: pri verigah je skupna izvršitev 92%, pri sitih v žični 66%, pri pletivih 80% in varjenih mrežah 79%.

ZAKAJ LETNI NAČRT PROIZVODNJE NI BIL IZVRŠEN?

Pri predelovalcih se močno odraža na proizvodno stanje povpraševanja na tržišču in seveda oskrbljenost z vložkom.

Poleg vseh zastojev, pomanjkanja delovne sile ali še boljše prekomerne odsotnosti, težav z vložkom, velikokrat težav z uvozom in ne vem kaj še vse lahko navedem v opravičilo, je nekaj

prav gotovo res — investicije, načrtovane v razvojnih programih, se še daleč ne izvajajo po predvideni dinamiki. Vse kaže, da za investicije ni bila v letu 1981 porabljena niti polovica načrtovanih sredstev. Največjo prepreko predstavljajo restrikcije za uvoz opreme. Neposredne posledice zavlačevanja in odložitve investicij se razumljivo odražajo na proizvodnjo, ker ni novih, predvidenih zmogljivosti. Odraža se pa tudi na zastoje obstoječih naprav predvsem tam, kjer je predvideno, da bodo nove naprave nadomestile stare in zato se vzdrževanju posveča manj pozornosti in sredstev. Podrobneje vas bomo o izvrševanju investicij obvestili kasneje, ko bomo dobili celoten pregled o poteku in realizaciji v letu 1981.

ZAKLJUČEK

Kar zadeva proizvodnjo in primerjavo z doseženimi rezultati v letu 1980, je dejstvo, da je bila v letu 1981 proizvodnja približno na isti ravni in v predelavi celo boljša, ob nekaj težjih pogojih. K sorazmerno dobri proizvodnji za tržišče je prispevala velik delež boljša oskrbljenost z vložkom. Pri izvršitvi letnega plana pa ne moremo biti zadovoljni z rezultati, ker so zaostanki pri več izdelkih preveliki in so posledica nepredvidenih okvar ali drugih opravičljivih vzrokov, neopravičljivih vzrokov ali pa nepravilnih predvidevanj.

Milan Marolt, dipl. inž.

PRIZNANJA OBČINE RAVNE ZA LETO 1982

Komisija za podeljevanje priznanj občine Ravne na Koroškem zbira predloge za podelitev priznanj občine Ravne za dosežene posebne uspehe trajnejšega pomena na področju gospodarstva, ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite in na drugih področjih dela in življenja v občini.

Predloge za podelitev priznanj posameznikom, skupinam ljudi, enotam oboroženih sil SFRJ, OZD, skupnostim, društvom, DPO in organom lahko podajo delovni ljudje in občani, skupščina občine in njeni organi, OZD, KS, SIS, DPO ter druge organizacije, skupnosti in društva.

Pisne predloge je treba predložiti imenovani komisiji do konca februarja 1982. Predlog mora vsebovati podatke o predlaganem kandidatu z utemeljitvijo.

(Vir: razpis komisije za podeljevanje priznanj občine Ravne)

Izdela: delovna skupnost za KSZ (služba za sistem OD)

Rok: do 30. aprila 1982

8. Vpliv inovacijske dejavnosti na produktivnost in ekonomičnost dela s poudarkom na organizirani inovacijski dejavnosti.

Izdela: TOZD — RPT

Rok: do 15. aprila 1982

9. Vpliv kadrovske strukture na fizično produktivnost in ekonomičnost dela (ali se le-ta izboljšuje z izboljševanjem kadrovske strukture)

Izdela: delovna skupnost KSZ (kadrovska služba)

Rok: do 15. aprila 1982

10. Invaliditeta in humanizacija dela s poudarkom na vložena sredstva za to področje in učinki le-teh za obdobje 1976—1980.

Izdela: delovna skupnost za KSZ (oddelek za VPD in VO)

Rok: do 15. aprila 1982

11. Odsotnost z dela v železarni Ravne za 1981. leto.

Izdela: delovna skupnost za KSZ (kadrovska služba)

Rok: do 15. aprila 1982

UGOTOVITVE IN STALIŠČA

1. IO konference ugotavlja, da moramo v skladu z resolucijskimi določili in stanjem, nemudoma prilagoditi aktivnosti družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov, poslovnih in vodstvenih struktur za doseganje boljših poslovnih rezultatov skozi višjo produktivnost in ekonomičnost dela.

2. Za obvladovanje in kontinuirano obravnavanje te problematike in v zvezi s tem sprejemanje konkretnih usmeritev za izboljšanje stanja na tem področju moramo takoj v vseh sredinah izdelati akcijske programe in v nadaljevanju dosledno spremljati njihovo realizacijo.

3. IO konference meni, da smo do sedaj posvečali v vseh sredinah premalo pozornosti učinkom investicijskih vlaganj, porabljenim sredstvom, izkoriščenosti kapacitet, organizirani inovacijski dejavnosti in ne nazadnje pogojevanju individualne učinkovitosti z rezultati dela posameznika. Na vseh teh področjih je še precej neizkoriščenih rezerv, ki silijo v čimprejšnje aktiviranje.

4. IO konference ugotavlja, da je bilo doslej izdelanih veliko programov za odpravo že ugotovljenih slabosti, vendar v celoti niso odigrali svoje vloge, ker so bili premalo konkretizirani, ker se ni v celoti spremljala njihova realizacija in so bili bolj odraz trenutne aktivnosti kot vsakodnevna potreba.

5. IO konference meni, da moramo v skladu s planiranimi aktivnostmi izboljšati tudi sistem informiranja, ki mora biti celovit, pravočasen, realen, objektivni in voden iz enega centra. V ta namen bi bilo potrebno spregovoriti o sedanjem sistemu informiranja o poslovnih rezultatih in v zvezi s tem izvesti konkretne aktivnosti.

6. V skladu s prizadevanji za povišanje produktivnosti, kakovosti in gospodarnosti dela moramo čimprej oceniti sedanji sistem ugotavljanja osebnega prispevka in začeti takojšnje aktivnosti za dopolnitev le-tega. Ugotavljamo, da osebni prispevek ni odraz dejanskega dela in rezultatov dela. Nesporno je tudi dejstvo, da kršimo določila obstoječih samoupravnih splošnih aktov s področja osebnega prispevka. IO konference je mnenja, da bi o doseženem osebnem prispevku v TOZD in delovnih skupnostih morali obvezno mesečno spregovoriti na samoupravnih organih, ga oceniti in dokončno potrditi.

7. IO konference vztraja na stališču, da se mora podrobno analizirati delo in uspešnost oddelkov za študij dela in časa pred reorganizacijo in po njej. In sicer predvsem zaradi nenehnega dvigovanja osebnega prispevka, neenotne politike določanja in izvajanja meril, neizkoriščenosti obstoječih kapacitet, neenotnega izkazovanja zastojev itd.

8. IO konference meni, da so bile upravičene kritike na dosedanji sistem določanja VED, saj ugotavljamo, da je le-ta premalo upošteval dejanske rezultate dela TOZD in delovnih skupnosti ter je bil uravnilovsko usmerjen.

Iz dela sindikata

ODLOČNO ZA VEČJO PRODUKTIVNOST DELA

Na podlagi široke in konstruktivne razprave v zvezi z zniževanjem produktivnosti dela in višanjem materialnih stroškov v železarni je IO konference OO ZSS soglasno sprejel naslednje zaključke:

ZAHTEVKI PO DODATNIH ANALIZAH S KONKRETNIMI NOSILCI TER ROKI ZA IZDELAVO

1. Rang produktivnosti železarne Ravne v primerjavi z delovnimi organizacijami SOZD Slovenske železarne, s povprečno produktivnostjo v SRS in širše.

Izdela: delovna skupnost za gospodarjenje

Rok: do 15. februarja 1982

2. Učinki investicijskih vlaganj in vpliv le-teh na povečanje fizične produktivnosti dela za obdobje 1976—1980. (Dejansko stanje v primerjavi s planiranim.)

Izdela: TOZD projektivno izvajalni inženiring

Rok: do 15. februarja 1982

3. Realizacija akcijskih programov ekonomske stabilizacije s posebnim poudarkom na problematiki izvajanja posameznih aktivnosti, ki izhajajo iz le-teh.

Izdela: poslovni odbor

Rok: do 15. februarja 1982

4. Porabljena sredstva, specifična poraba sredstev na enoto proizvoda, na katero lahko direktno vplivamo — za 1981. leto.

Izdela: delovna skupnost za gospodarjenje skupno z delovno skupnostjo za računovodstvo

Rok: do 30. aprila 1982

5. Izkoriščenost kapacitet in delovnega časa za obdobje od 1976. do 1980. leta.

Izdela: delovna skupnost za gospodarjenje

Rok: do 15. aprila 1982

6. Analiza o vplivih boljšega ali slabšega dela posameznih služb na produktivnost dela s poudarkom na učinkih dosedanjih reorganizacij.

Izdela: delovna skupnost za gospodarjenje (oddelek za organizacijo dela)

Rok: do 15. aprila 1982

7. Vpliv sistema nagrajevanja po delu na produktivnost in ekonomičnost dela s poudarkom na merilih individualne učinkovitosti.

9. IO konference ugotavlja, da je treba podrobno preučiti dosedanje organizacijske sheme, razvide del in nalog ter jih uskladiti in dopolniti z zahtevami današnjega časa. Pri tem je treba upoštevati sistemizacijo.

10. IO konference meni, da moramo doseči boljše povezanost vseh dejavnikov na področju operativnega planiranja — to je med pripravi dela TOZD RPT in komercialno. Mnenja smo, da bi po vseh dosedanjih reorganizacijah moralo biti to področje bolj urejeno.

(Vir: Zapisnik 36. seje IO konference OO ZSS železarne Ravne)

NEKAJ IZ TRO

Konec decembra, seveda še v letu 1981, smo imeli letno konferenco sindikata. Že po tradiciji smo si izbrali hotel Peco v Mežici za naš sestanek. V lepo okrašeni dvorani je začel konferenco oktet TRO z lepimi domačimi napeti. Po petju se je začel uradni del. Pozdravni govor, izvolitev delovnega predsedstva, poročila. Debatna na poročila ni bila preveč pestra. Vseeno smo iz nje in iz poročil izglasovali naslednje sklepe:

— Še vedno ne posvečamo dovolj pozornosti problemu bolniških izostankov oziroma nezgod, večji poudarek bi moral biti na preventivnih zdravstvenih pregledih.

— Tozdu družbeni standard predlagamo ureditev ventilacije v kuhinji in nabavo še enega hladilnika.

— DS toz TRO predlagamo, da v čim krajšem času oziroma iz amortizacijskih sredstev za leto 1982 nabavi novo telefonsko centralo in avtomat za tople in mrzle pijače.

— Predlagamo, da vzporedno ob dograditvi podaljška hale raziščemo možnost pregraditve enega dela sedanje garderobe za shrambo kuhinje zaradi neprimernosti sedanje.

Izvolili smo še nove organe, stari pa dali razrešnico. Za novega predsednika OOS smo izvolili Vlada Medvejska. Vsi mu želimo veliko uspeha pri delu, ki ga čaka. Na vrsti je bil najslavnejši trenutek. Ko so slavljenci za 10, 20, 30 (Matevž Potočnik, Amalija Komar) 35 let (Karel Brložnik), prihajali na oder, smo jih sodelavci pozdravljali za njihovo uspešno dolgoletno delo s ploskanjem. Skupaj je bilo 35 slavlencev. Na koncu proslave so naredili še skupni po-

snetek slavlencev. Uradnega dela je bilo konec. Z večerjo se je začel neuradni del, ki pa se je končal zgodaj zjutraj z veselimi vižami ansambla ŠIK.

Še dve stvari bi si drznili napisati, čeprav se ne tičeta samo naše letne konference, ampak je to prisotno skoraj na vseh. Prvič: sklepčnost konference. Sindikalna konferenca tozda TRO je bila sklepčna 51%, to se pravi, da je od 295 sodelavcev bilo prisotnih 143 (z upokojeanci vred). Če se v te številke pogledamo, ali nam kaj povedo? Ali res ni žalostno, da se enkrat v letu ne bi mogli dobiti vsi sodelavci skupaj (čeprav ni obvezno)? Malce bi podebatirali, se pogovorili, kako pametno rekli, saj je menda to naša konferenca. Po uradnem delu pa bi tako lahko šli tisti domov, ki nočejo biti v družbi ali pa ne smejo zaradi zakonskih težav ostati na zabavi. Posebej bi izpostavil slavlence, ki jih je manjkala skoraj polovica. Če ti ne morejo v desetih letih enkrat priti po skromno nagrado, ploskanje, stiske rok, ki jih dobijo od nas zbranih sodelavcev, je vprašanje, če si s svojim neopravičenim izostankom to res zaslužijo.

Drugič: pretepi. Že kar v navedo je prišlo, da pride do pretepa na letnih konferencah med sodelavci ali pa med nepovabljenimi, ki se vrinejo v družbo. Je to res potrebno? Ali pretep reši vse probleme? Se vpraša kdo, kje je naše sodelavsko prijateljstvo (ki ga včasih kar malce preveč opevamo) skupno delo, skupne zmage in porazi za strojem ali pisalno mizo? Kje je naše medsebojno razumevanje. Res samo v pretepu? Premislimo do naslednje konference!

Herman Čepelnik

glem razvoju in posodabljanju kapacitet uporabnikov litine ostajale (zadaj in postopoma postajale) nesposobne, da zadovoljijo potrebe svojih kupcev tako v količinskem kot tudi v kakovostnem pogledu.

Posledica zaostajanja v razvoju in investicijah pa je še vedno preveč ročnega dela in premalo mehanizirana proizvodnja v livarskih obratih. To ne terja samo velikega števila zaposlenih in povzroča nizko produktivnost, ampak povzroča tudi prekomerno veliko število poklicnih obolenj in invalidnosti. Takšne razmere jeklolivarni onemogočajo, da bi ustregla vsem zahtevam svojih kupcev, kljub temu, da vsako leto dosega boljše proizvodne rezultate. Večkrat se zato zgodi, da pride do zastojev v njihovi proizvodnji.

Naša aktivnost je zato usmerjena predvsem k naslednjim ciljem:

— Uspešno gospodarjenje tudi v znatno težjih pogojih, v katerih moramo računati s pomanjkanjem reprodukcijskih materialov, s podražitvami le-teh itd.

— Izboljšanje medsebojnih dobav v okviru delovne organizacije.

— Optimalne rešitve zahtev zunanjih kupcev, predvsem tam, kjer ti združujejo z nami devizna sredstva.

Kljub vsem oviram bomo morali še izboljšati dosedanje rezultate, ob tem pa uspešno reševati tudi naloge za doseganje srednjeročnih ciljev.

Ker so naša hotenja za doseganje nekega cilja neposredno odvisna od večjih ali manjših možnosti, moramo naše delo posvetiti doseganju čim višjih ciljev v danih pogojih, hkrati pa storiti vse, da te naše možnosti razširimo, pogledamo. Livarji si bomo zato z akcijskim planom tako kot do sedaj začrtali dve glavni smeri naše dejavnosti:

— doseganje čimboljših rezultatov v danih pogojih

— pospeševanje aktivnosti za modernizacijo in dokončanje investicije v livarno posebne litine.

Predvsem se moramo zavedati, da je vprašanje oskrbe s surovinami in reprodukcijskimi materiali najtesneje povezano z uvozom, ta pa bo možen le v tolikšem obsegu, kolikor bomo imeli na ziro računano deviz. Prednostna naloga vseh delavcev je zato ustvariti čimvečji izvoz in si tako zagotoviti potrebne devize za surovine in reprodukcijski material. Če bomo na tem področju uspešni, bo prav gotovo v ve-

liki meri rešen problem pomanjkanja surovin in reprodukcijskega materiala in pogoji gospodarjenja ugodnejši že samo iz tega naslova.

Nič manj pomembna pa ni štednja z materiali in drugimi potroški, zato bo zniževanje stroškov vseh vrst naloga, ki bo uvrščena med prednostne, saj rast stroškov že sedaj močno ogroža ustvarjanje dohodka. V skupino glavnih operativnih ciljev v letu 1982 pa spada tudi čimboljše izkoriščanje razpoložljivih kapacitet in ne nazadnje tudi bolj zavzeto reševanje preventivnih nalog s področja varstva pri delu in kadrovske problematike.

Spoznanje, da je livarna pomemben začetni člen v dolgih reprodukcijskih verigah v kovinsko-predelovalni industriji in rudarstvu in da so ulitki nepogrešljiv element pri vzdrževanju ogromnih in dragih energetskih in proizvodnih sistemov, dobiva čedalje več domovinskih pravic tudi med uporabniki jeklene litine.

Ker lahko livarna zadovoljivo rešuje pomanjkanje jeklene litine le z modernizacijo obstoječih obratov in z dokončanjem investicije v livarno posebne litine, smo se skupaj z našimi kupci dogovorili, da se lotimo ureditve tega načrta z združevanjem dela in sredstev. Konkretne oblike tega združevanja bodo samoupravni sporazumi o sovlaganju v modernizacijo obstoječe livarne in dokončanje investicije v livarno posebne litine, osnova pa skupni dohodek. Od celotne investicijske vsote 390 mio din naj bi kupci sovlagali dobro tretjino (del tega v devizah) ostalo pa so lastna sredstva in bančni krediti.

Velik del naše pozornosti in naporov bo zato v tem letu usmerjen k čim hitrejšim in čimbolj kakovostnim rešitvam v okviru investicijske dejavnosti. Cilj je dokončanje investicije v livarno posebne litine ter priprava tehnične dokumentacije ter izstavitve prvih naročil za opremo za modernizacijo obstoječe livarne. Še prej pa bomo morali skleniti vse samoupravne sporazume o sovlaganju z zainteresiranimi kupci. To pa bo tudi prvi korak, ki ne bo vodil samo k boljšim tehničnim rešitvam in boljšemu gospodarjenju, ampak tudi k večji humanizaciji dela in k večjemu zadovoljstvu delovnega človeka.

Jože Matitz, dipl. ing.
ravnatelj
TOZD jeklolivarna

NAŠA HOTENJA — NAŠE MOŽNOSTI V LETU 1982

DOGRADITI LIVARNO POSEBNE LITINE

Krizna situacija v letu, energetska kriza ter neracionalno obnašanje na področju investicijske in splošne porabe v preteklosti so povzročili, da bodo pogoji za gospodarjenje v letu 1982 veliko težji kot v preteklosti. Tudi v jeklolivarni razmišljamo o tem, kako bi se na najbolj učinkovit način vključili v splošna prizadevanja za čimboljše rezultate gospodarjenja.

V nasprotju s pričakovanji je in bo povpraševanje po izdelkih jeklolivarne močno presegało njene sedanje možnosti, kar pomeni, da ne bomo mogli ustreči vsem zahtevam naših kupcev. Močni želji livarjev po čimvečji proizvodnji in s tem želji po za-

dovoljitvi potreb po jekleni litini pa se postavljata po robu dva močna omejitvena dejavnika.

Tehnološka zastarelost in fizična iztrošenost strojev in opreme onemogočata nujno potrebno povečanje kapacitet, prav tako pa tudi doseganje višjega nivoja kakovosti litine. Takšno stanje je predvsem posledica nepravilne investicijske politike v preteklosti. Neracionalnost v investicijski porabi je bila v tem, da so se ogromne vsote nalogale v kovinsko predelovalne komplekse, pri tem pa se je vse premalo razmišljalo o vzporednem razvoju livarn, ki predstavljajo enega od glavnih virov surovin oz. polfabrikatov. Livarne so ob na-

PRIDNOST, NOVA KOVAŠKA LINIJA IN LASTNA PAMET

Za leto 1982 smo v TOZD kovačnica v akcijski program zapisali, da hočemo doseči proizvodnjo 32.000 ton. Vendar pa bo to možno ob naslednjih pogojih:

Dokončno bo treba urediti naprave na obstoječi kovaški liniji, t. j. hladilni tunel, ureditev čistilnice s pečjo za ingote, ravnalna stiskalnica za razbremenitev 1200 t stiskalnice in začetek gradnje adjustaže, t. j. podaljška

hale obstoječe kovačnice za štiri polja, kjer bi montirali dodatno peč za toplotno obdelavo in en avtomatski brusilni stroj.

Ker pa vsega v zvezi z adjustažo in dodatnimi kapacitetami toplotne obdelave v letu 1982 sigurno ne bo, bo treba iskati vse druge organizacijske oblike in rezerve, da bi se le približali zastavljenemu planu, še več, da bi realizirali akcijski program.

Plan, kot si ga zastavljamo z akcijskim programom (32.000 t), bo realno dosegljiv, če bo v naročilih najmanj 6 do 7.000 ton izdelkov brez termične obdelave, ob uvedbi 4. izmene v adjustaži, ki bo na ta način delno izboljšala nemogoče in celo nevarne delovne pogoje. V tej zvezi smo že dobili dve ureditveni in celo ultimativni odločbi o sanaciji oziroma razširitvi medfaznega skladišča in adjustaže z rokom do 1. maja 1982. Z navedenimi dejstvi je bil seznanjen poslovodni odbor in tozdr PII.

Tudi oskrba z vložnim materialom je vprašljiva, če »HOCOMO« izdelati predvidenih 32.000 ton v strukturi 9.000 ton odkovkov, 19.000 ton palic, 2.500 ton visoko legiranih kovanih gredic za predelavo in valjarni in 1.500 ton utopnih odkovkov — potrebujemo 7.000 ton predvaljanih gredic, 1.800 ton valjanih palic in okoli 38.000 ton ingotov iz jeklarne.

Ze lanskoletno in tudi letošnje povečanje proizvodnje so nam omogočile nove investicije oziroma naprave, ki smo jih že uspeli aktivirati. Škoda je le, da premalo odločno delamo na dokončnem usposabljanju začetnih in tistih planiranih investicij, ki bodo omogočile še večjo proizvodnjo. Zato bi bilo prav, da se držimo načel in vrstnega reda, kot smo ga zapisali in sprejeli v dopolnitvi 8. člena samoupravnega sporazuma o temeljih plana železarne Ravne za obdobje 1981—1985.

S poskusno proizvodnjo nove kovaške linije smo pričeli v letu 1981. Poskusna proizvodnja pa pomeni osvajanje predpisane tehnologije in odpravljanje pomanjkljivosti, ki se ob obratovanju pokažejo. Tehnologijo smo skupaj z oddelkom za razvoj in proizvodnjo (RPT) v veliki meri osvojili, nismo pa odpravili vseh napak in pomanjkljivosti, ki so se pokazale. V letu poskusne proizvodnje smo na kovaški liniji skovali 10.200 ton vložka, kar je znatno več,

kot smo planirali. Z delom na tej liniji smo začeli opuščati delo na nekaterih zastarelih parnih kladivih. Letos je naš cilj, da v avtomatski kovačnici izboljšamo asortiman izdelkov, tako da bi bil delež visoko legiranih jekel znatno večji kot v letu 1981, ko je potekala poskusna proizvodnja. Seveda zavisi to predvsem od jeklarne in razpoložljivih ferolegur ter od usposobljenosti naprav za regulirno ohlajanje in možnosti čiščenja ingotov. Koračno peč (hladilni tunel) prenavljamo in upamo, da bo začela služiti namenu, kot je bilo predvideno. Radi bi jo celo usposobili za izotermno žarenje in s tem pomagali pri odpravi ozkega grla toplotne obdelave.

Avtomatska kovaška linija nam bo v veliko pomoč tudi pri izvozu, a že skrbimo, da ne bo porabila preveč deviz za proizvodnjo. V tem smo delno že uspeli, saj zelo drago orodje za kovaški stroj izdelujemo doma in je najmanj enakovredno ali celo boljše kot uvoženo. To je lep uspeh skupnih prizadevanj železarne Ravne.

V dobi poizkusne proizvodnje smo uspeli osvojiti tehnologijo do take mere, da je firma GFM (dobavitelj stroja) predlagala, da v tem letu (marca ali aprila) izšolamo pri nas posadko kovaškega stroja, NC programerja, tehnologa-raziskovalca in vzdrževalca za italijansko firmo NUOVA SIAS iz AOSTE. To je svojstveno priznanje za nas, ki je plod odličnega sodelovanja z oddelkom metalurških raziskav iz tozdr RPT pri osvajanju tehnologije. Tako se bomo tudi kovači vključili v stabilizacijska prizadevanja s prispevkom, ki v finančnem smislu (okoli 30.000 dolarjev) ne predstavlja kakšne posebno velike vsote, zato pa naj bolj služi kot zgled, da železarji prodajamo tudi znanje, ne samo materiale.

Koloman Vrečič,
ravnatelj TOZD kovačnica

VOLITVE '82

Ob izteku drugega mandatnega obdobja v delegatskem sistemu je prav povedati, kaj je bilo doslej slabega, kaj dobrega, saj delegati, ki bodo prevzeli funkcije marca, ne bodo imeli lahkega dela, kajti prihodnost bo z njimi trda, saj se družbenoekonomski položaj še ne bo tako kmalu izboljšal in z njim še vsa druga družbena dogajanja, ki jih pogojuje.

V centru za samoupravo in informiranje so na podlagi vprašalnika o delu delegacij in delegatov v pretekli mandatni dobi opravili analizo in ugotovili:

— Posebno pozornost bo treba nameniti družbenopolitičnemu izobraževanju članov delegacij, da bi bili bolj seznanjeni z vsebino političnega sistema in pomenom delegatskega odločanja. Delegati pogosto nastopajo v dvojni vlogi: kot občani uporabniki, ki terjajo vse tisto, kar jim po njihovem prepričanju v tej družbi pripada, potem pa kot delavci v združenem delu, ki jim sili jemljejo precejšen del težko ustvarjenega dohodka. Da bomo razvili trdnije samoupravne odnose, moramo delegate ustrezno obveščati in usposobiti za objektivno presojo ter jim vzbuditi družbenomoralno odgovornost.

— V delegacijah se je razvil občutek, da je njihovo delo nepomembno in nepotrebno, saj se zanj skoraj ne zanimajo samoupravni organi, poslovodne strukture in družbenopolitične organizacije. Odpraviti moramo torej miselnost, da delegacije niso integralni del samoupravnega mehanizma in da so manj pomembne kot samoupravni organi. Delegatski sistem bo lahko bolj zaživel in odločilno vplival na oblikovanje politike v vseh skupščinah samo, če bodo družbenopolitične organizacije pravočasno in učinkovito vzpodbujale, usmerjale in usklajevale delo neposrednih oblik odločanja.

Sodelovanje strokovnih služb z delegacijami je treba okrepiti, le tako bomo odpravili osamljenost pri delu delegacij in jim zagotovili vse potrebne informacije.

— V delegacijah je zakoreninjena miselnost, da je delegat le vzvod v samoupravnem mehanizmu, ki ga drugi poljubno premikajo in da sam nima nobene možnosti samostojno misliti, sklepati in odločati. Da bomo to odpravili, moramo roke in zaporedje delegatskih skupščin določiti tako, da bo imela delegatska baza dovolj časa, da se seznani s problematiko in zavzame stališče o njej.

Najpomembnejše odločitve skupščin morajo biti v javni razpravi v delegatski bazi tudi v obliki osnutka. Šele na podlagi usklajevanja samoupravnih interesov udeležencev naj bo izdelan predlog odločitve.

— Da bodo delegati bolj obveščeni, jim moramo pripravljati vsebinsko kvalitetnejša gradiva, skrbeti za oblikovno izboljšavo, za povzetke. Sedanja praksa povzetkov gradiv ni bila dobra. Povzetki so bili preveč formalni.

— Na načelih kolektivnega dela, odločanja in odgovornosti bi morali uvesti nove delovne metode v delegacijah, predvsem naložiti vsakemu članu konkretne naloge, ker bo tako vsak bolj aktiven, zainteresiran in odgovoren. Dosedanja praksa, ko je glavno breme ležalo na ramenih vodje delegacije, ni bila primerna in se nam že mašuje.

Takšne so torej ugotovitve delegatov, ki se bodo marca poslovili od starih funkcij, nekateri pa prevzeli nove. Brez dvoma so izkušnje dragocene in bodo v veliko pomoč pri nadaljnjem delu.

V železarni je doslej delovalo 1433 delegatov. Za novo mandatno obdobje je bilo evidentiranih 2214 delavcev, v 205 delegacij pa jih bomo izvolili 1550. Čez dobre tri tedne bomo po štirih letih znova odhajali na volišča, da bi izpolnili svojo pravico in dolžnost.

Novim delegatom želimo čim uspešnejšo pot skozi naslednje obdobje.

11. marca bo v železarni pripravljenih 25 volišč, odprta bodo od 5. do 17. ure.

Z. S.

NAŠ INTERVJU:

Letos vsaj en odstotek manj nezgod

Da so ravenski železarji bili v preteklem letu kljub težavam dokaj uspešni pri delu in gospodarni, je nedvomno res. Nobena skrivnost pa ni, kar dokazuje tudi stenski diagram v službi varstva pri delu, da lani niso delali preveč varno, saj se je v letu 1981 v železarni Ravne pripetilo 491 delovnih nezgod na delovnih mestih in 50 na poti na delo. Od teh je bilo devet (9) težjih primerov, tri (3) pa so se končale s smrtjo. K vsem tem podatkom, ob katerih bi se morali resno zamisliti in tudi takoj ukrepati, je treba pripisati še en, ne preveč pohvalen podatek, in sicer, da ima ravenska železarna že nad 500 delovnih invalidov.

»Nedvomno drži ugotovitev, da je porast delovnih invalidov v zvezi s porastom delovnih nezgod, prav zaradi tega pri službi varstva pri delu v ravenski železarni celotno preventivno dejavnost usmerjamo v preprečevanje nezgod. S tem pa nedvomno tudi preprečujemo nove primere nastajanja invalidnosti,« je uvodoma dejal Franc Čegovnik, vodja službe varstva pri delu in varstva okolja.

»Naša dejavnost je dokaj široko zastavljena in zahtevna ter zahteva precej napora od delavcev v službi VPD kakor tudi od drugih odgovornih delavcev v tozdr in delovnih skupnosti. Kljub prizadevanju pa ugotav-

ljamo, da so bile delovne nezgode v zadnjih petih letih stalno v porastu in da sedanja pogostost nezgod predstavlja zgornjo dovoljeno mejo, ki je ne smemo za nobeno ceno prekoračiti. Zato je tudi naša osnovna usmeritev zastavljena tako, da naj bi v letu 1982 vsaj za 1 odstotek znižali delovne nezgode. To bi pomenilo 50 nezgod manj, kot jih je bilo v preteklem letu.«

»Kaj bomo storili v ravenski železarni, da bo manj delovnih nezgod in delovnih invalidov?«

»Največji učinek pričakujemo od izvajanja osnovnih varstvenih predpisov in ukrepov, predvsem, da se bodo pri delovnih procesih v tozdrh sproti odpravljele napake in pomankljivosti, saj so prav te glavni vzrok tolikim nezgodam. Glede na vzročnost, v katerih daleč prednjači osebni faktor človeka, načrtujemo izvedbo vzgoje in izobraževanja delavcev

ter preizkus njihovega znanja glede spoznavanja škodljivosti, nevarnosti in poznavanja varstvenih predpisov in ukrepov na delovnih mestih. Nadaljevali bomo tudi s preventivnimi pregledi delavcev, ki so glede na nevarnost in škodljivost delovnih mest vedno izpostavljeni. Tako bomo razvili tudi svobodno menjavo dela z Koroškim zdravstvenim domom. S pomočjo tamkajšnjih delavcev bomo po zastavljenem programu ugotavljali in sproti reševali vsa odprta vprašanja s področja preventivnega varstva delavcev, ki tako ali drugače vplivajo na odsotnost z dela.

Neugodnejša situacija na področju varstva pri delu je k bolj resnemu sodelovanju pritegnila tudi samoupravne organe TOZD in delovnih skupnosti. Tako s službo varstva pri delu dokaj dobro sodelujejo komisije za varstvo pri delu v tozdrh in delovnih

INŽENIR-TEŽAK

Kriza v zaposlovanju pri nas še ni dosegla tiste stopnje, da bi brezposelni bili prisiljeni prijeti za vsakršno delo. Posamezne pojave pa vendar že beležimo.

Veljko Djordjević

V železarni imamo inženirja za organizacijo dela, ki opravlja težko fizično delo. Veljko Djordjević je prišel k nam iz Mladenovca iz Srbije, ker ima tukaj dekle. Predlani je napisal prvo prošnjo za službo, lani avgusta pa je končno dobil delo v špediciji, kjer razklada vagone.

Študiral je v Beogradu, končal prvo stopnjo šole za organizacijo dela kadrovske smeri, čaka ga še pripravništvo in odsluženje vojaškega roka.

S sodelavci se dobro razume, deluje v OO ZSMS in je član ZK, za fizično delo pa pravi, da ga je vaje že od doma in iz študentskih časov. Meni pa, da njihovo delo ni ustrezno vrednoteno in da bi bile ceneje bolje plačati delavce kot stojnino. Seveda si želi ustrežnejšo zaposlitev in upa, da bo to v železarni možno vsaj potem, ko se vrne iz vojske. Z. S.

skupnostih in odbor na ravni delovne organizacije. Poleg tega pa se vse samoupravne komisije že vključujejo v razreševanje problematike varstva tako na področju delovnih nezd, invalidnosti, bolniškega staleža kot tudi pogojev dela. V službi varstva pri delu namreč menimo, da bomo v ravenški železarni le s takim sodelovanjem (vključile naj bi se tudi družbenopolitične organizacije, predvsem sindikat) uspešno reševali oz. odpravljali nepravilnosti na področju varstva pri delu. Mislim, da se v železarni vsi dobro zavedamo, da se s prenosom nekaterih družbenih obveznosti glede varstva pri delu vse bolj prenašajo na celotno delovno organizacijo, kar pomeni za vse ravenške železarje večje materialne in druge obveznosti.

»Ob vsaki delovni nezgodi radi rečejo v tozilih, kot verjetno tudi

v službi varstva pri delu, da so nezgodi botrovali številni dejavniki. Medtem ko v službi varstva pri delu neradi rečete, da je za nezgodo kriv le delavec, pa v tozilih vedno trdijo, da so za varno delo in počutje delavca precej naredili. Koliko je resnice v teh ugotovitvah sprašujemo tudi vas, saj menimo, da v železarni Ravne glede na število delovnih nezd in invalidnosti nismo naredili dovolj za dobro počutje in varno delo delavcev?«

»Nedvomno je res, da si ravenška železarna že leta nadvse prizadeva za humanizacijo dela, v kateri še posebno skrb in programsko usmeritev zastavlja za odpravo najbolj škodljivih virov ter posodobitev delovnih in tehnoloških postopkov. Odveč bi bilo naštevati, kaj vse smo v zadnjih nekaj letih dosegli za bolj varno in zdravo delo delavcev. Že sama odprava generatorskega plina in uvedba zemeljskega plina je dovolj zgovoren podatek, da so se pogoji dela in življenje v železarni mnogo izboljšali. Mnoge tehnične izboljšave (pomagala, žerjavi in razna orodja) so danes nepogrešljiv pripomoček za lažje delo železarjev.

Cepprav vsa dela še niso posodobljena, je delo v ravenški železarni nedvomno postalo bolj privlačno, kot je bilo še pred desetimi leti. Kljub posodobitvi delovnih mest in uvedbi dopolnilnih varstvenih ukrepov se še vedno pripeti veliko delovnih nezd prav zaradi nepopolnega poznavanja pravičnega in varnega dela. Zato bomo morali še mnogo

storiti za osveščenost delavcev na delovnih mestih, predvsem pa bomo morali poskrbeti za pravičen in bolj varen delovni proces.

Da bi bil za številne delovne nezgode kriv le delavec, ne more nihče reči. Ampak pri tem ne gre zanemariti osebnega faktorja delavca, ki je lahko v slabi organizaciji dela, slabo pripravljenem tehnološkem delovnem postopku in ne nazadnje tudi zaradi pomanjkljivih delovnih pripomočkov, med katerimi so tudi sredstva osebne varstva, največkrat vzrok delovnim nezgodam.

»Kaj pa smo v ravenški železarni naredili za bolj čisto okolje? Sodeč po rdečih oblakih, ki so se ponovno pojavili nad Ravnam, smo na tem področju bolj malo uspešni?«

»Dejal sem že, da smo z uvedbo nekaterih novih energetskih virov v zadnjih nekaj letih precej izboljšali ozračje nad Ravnam. Res pa je, da nismo uspeli povsem zatreti onesnaževanje z emisijami, ki se dvigajo iz jeklarskih peči. Kljub čistilni napravi pri novi jeklarni (ta je v začetku dobro delala sedaj pa je opešala) gre od tam dnevno v ozračje precej železovega oksidnega prahu. Sedaj načrtujemo namestitev sodobnejših čistilnih naprav v stari jeklarni. Istočasno pa je predvidena tudi rekonstrukcija čistilne naprave v novi jeklarni. S tem naj bi odpravili tudi glavni vir onesnaževanja iz železarne, saj so drugi plini več ali manj že pod kontrolo.«

Franc Rotar

Anton Grošlju je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 3.000 din za izdelavo vijake spone za prenašanje večjih kosov pločevine. Z uporabo spone se je olajšalo delo, povečanja dohodka pa pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti.

Anton in Andru Džuri je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 30.000 din za predelavo mazanja brusilnega stroja orlandi, s čimer so se zmanjšali zastoji. Povečanja dohodka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti, nadomestilo pa si avtorja delita na polovico.

Aloju Kranjcu in Zdravku Kotniku je bilo dodeljeno prvo nadomestilo za izboljšavo tehnologije mehanske obdelave ekscentrov za stiskalnice. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 1.606.673 din. Nadomestilo znaša 51.376 din, pri delitvi pa sta udeležena Kranjc s 60 in Kotnik s 40 odstotki.

Blažu Mlakarju in Mihi Hovniku je bilo dodeljeno prvo nadomestilo za izboljšavo tehnologije vrtanja členkov. V prvem letu je uporaba inovacije povečala dohodek tozda za 16.591 din. Nadomestilo znaša 2.230 din, avtorja pa si ga delita na polovico.

TOZD kalilnica

Anton Rusu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 15.047,90 din za izdelavo varovalke za kalilni stroj, s čimer se je nadomestil uvoz teh varovalk. V prvem letu je bil z uporabo inovacije povečan dohodek tozda za 164.132 din.

TOZD industrijski noži

Adolfu Žvikartu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 6.000 din za izdelavo uteži pri pnevmatičnem ravnanju nožev. Pripravo uporabljajo tudi v tozdu strojev in delov; pri dodelitvi nadomestila so udeleženi z 20 odstotki.

TOZD rezalno orodje

Emilu Ramadanoviču je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 3.219,25 din za zmanjšanje prirobnice na brusilnem stroju s. m. 6158, s čimer se je zmanjšala poraba brusnih plošč. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 31.882 din.

V preteklem letu je bilo obravnavanih 127 inovacij, od teh je bilo 119 odobrenih, 8 pa zavrnjenih. Od 119 odobrenih jih je bilo obravnavanih 89 prvič, 30

Inovacije v preteklem letu

V času od 12. novembra pa do konca leta so bile odobrene naslednje inovacije.

TOZD jeklarna

Jožetu Habru je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 3.000 din za izdelavo ročnika za spajanje železne in gumijaste cevi, ki služi za izžiganje izlivka na ponovcah. Z uporabo ročnika sta se povečali varnost in zanesljivost pri delu, povečanje dohodka pa pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti.

TABELA 1

TOZD	prva in enkratna nadomestila	druga in tretja nadomestila	skupaj	letni povečani dohodek	dveletni povečani dohodek	izplačana posebna nadomestila
Jeklarna	7	4	11	11.764.772	23.217.033	305.421
Jeklolivarna	4	5	9	6.470.240	10.974.633	213.852
Valjarna	7	8	15	59.069.771	115.310.091	1.086.701
Jeklovlek	2		2	148.724	148.724	10.710
Stroji in deli	33	7	40	20.183.202	27.810.991	646.309
Pnevmatski stroji	6	3	9	2.908.139	3.907.489	207.065
Industrijski noži	2		2	49.901	49.901	10.033
Orodjarna	3		3	309.983	309.983	26.718
Vzmetarna						166
Kalilnica	3	1	4	401.246	638.361	25.083
Rezalno orodje	15	1	16	6.183.187	6.645.783	274.464
Kovinarstvo	4		5	421.960	843.920	20.362
Armature	1		1	426.550	426.550	28.910
Energija	1		1			6.545
ETS						1.732
SGV						13.087
Kontrola kakovosti	1		1			7.000
	89	30	119	108.337.675	190.283.459	2.884.158

TABELA 2

Leto	Število odobrenih inovacij	Povečani dohodek	Posebna nadomestila
1972	14	3,642.397	51.050
1973	10	3,875.516	49.885
1974	6	1,889.005	55.342
1975	5	1,079.780	23.420
1976	27	6,983.455	179.409
1977	23	8,697.679	242.351
1978	28	10,592.907	281.000
1979	67	50,955.738	858.833
1980	59	66,784.437	913.748
1981	119	190,283.459	2,884.158

pa drugič oziroma tretjič. To pomeni, da so bila pri 89 inovacijah podeljena prva oziroma enkratna nadomestila, pri 30 inovacijah pa druga oziroma tretja nadomestila.

Vsota izplačanih nadomestil je znašala 2,884.158 din, določena pa so bila na osnovi 108.337.675 din povečanega letnega dohodka. Če upoštevamo, da je bilo pri 30 inovacijah dodeljeno avtorjem drugo oziroma tretje nadomestilo, to pa se določa na osnovi polprečnega letnega povečanja do-

hodka, ki je nastal v dveh letih, pa znaša celotni povečani dohodek 190.283.459 din.

Le manjši del prikazanega povečanja dohodka je nastal v letu 1981, večina pa je nastala v letih 1979 in 1980, manjši del pa celo še prej.

Kako so bile uspešne pri ustvarjanju inovacij posamezne temeljne organizacije, je prikazano v tabeli 1, tabela 2 pa prikazuje gibanje inovacij v zadnjih desetih letih.

Franjo Krivec

PREJELI SMO:

Še vedno rdeča luč za pnevmatiko

V Informativnem fužinarju št. 22/81 se v članku »Še vedno rdeča luč za pnevmatiko« pojavlja nekaj neresnic, ki so verjetno plod slabe informiranosti, zato delavski svet temeljne organizacije razvoj proizvodnje in trga daje naslednjo informacijo.

Kritika na račun RPT se pojavlja že nekaj časa, bila je že tudi v obdobju, ko je bil še aktualen skupen projekt med švedsko firmo Atlas-Copco in TOZD pnevmatični stroji, čeprav je bilo v pogodbi jasno zapisano, kdo je za kaj odgovoren in kdo česa sploh ne sme opravljati. Nimamo namena citirati določil te pogodbe, vendar zaradi jasne informacije moramo reči, da je bil prepovedan (določilo pogodbe) vsak razvoj na področju pnevmatičnih strojev (direkten, pa tudi indirekten) železarni Ravne. Zaradi tega tudi TOZD RPT v tem času ni organizirala posebne skupine za razvoj pnevmatičnih strojev, temveč je opravljala le nujna tekoča dela pri izdelavi konstrukcijske dokumentacije. Kljub temu pa smo si že tudi v tem obdobju prizadevali, da bi samostojno začeli z razvojem hidravlike. Rezultat tega je tudi diplomatska naloga ene naših sodelavcev. Ko je postalo jasno, da projekt med Atlas-Copcom in TOZD pnevmatični stroji ne bo dobil zelene luči, smo takoj organizirali posebno skupino za razvoj pnevmatičnih strojev, ki pa je seveda oblikovana v okviru možnosti, tako kadrovskih

kot tudi prostorskih. Nekajletne zamude se ne da nadoknaditi v pol leta, vendar je naš cilj, da zamujeno čimprej uresničimo.

Z namenom, da se dogovorimo o nalogah, ki imajo prednost, je bil med temeljnima organizacijama organiziran dne 17. 11. 1981 skupen sestanek, na katerem so sodelovali vodstveni delavci, pa tudi predstavniki samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Moramo poudariti, da je bil sestanek organiziran na pobudo TOZD RPT.

Vemo, da je investicijski program za TOZD pnevmatični stroji narejen, vemo tudi, da so pri tem sodelovali tudi sodelavci temeljne organizacije razvoj proizvodnje in trga, ki pa prav gotovo ni kriva za dejstvo, da se ta investicija v tem trenutku ne more realizirati, temveč bo njena realizacija potekala po fazah, za kar si tudi delavci TOZD RPT zelo prizadevamo.

Izvoz na konvertibilno področje in v dežele tretjega sveta je v tem času najbrž najpomembnejša naloga, ki se je v našem tozdu prav tako zavedamo, kot se je zavedajo delavci v temeljni organizaciji pnevmatičnih strojev. Uspešno jo bomo lahko rešili le s skupnimi napor, pri čemer je potrebna vključitev tudi komercialne službe za raziskavo trga za pnevmatične stroje, zato bomo morali reševati nastalo problematiko prek posebnega teama

SKLEPI DS SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE

25. decembra 1981 je bila v Celju 10. seja DS SOZD SŽ. Na njej so obravnavali poslovanje SOZD SŽ za tri kvartale leta 1981; SaS o združevanju dela in sredstev za razvoj črne metalurgije v SŽ za obdobje 1981—1985 in predlog deviznega plana za leto 1982, sprejeli so tudi informacije o več sporazumih, ki so v pripravi.

Delavski svet ugotavlja, da se dogovorjena in sprejeta poslovna politika v SOZD SŽ ne uresničuje v celoti, zato zadaljuje strokovne službe in samoupravne organe, da ugotovijo odstopanja od dogovorjenih načel. O tem pa morajo razpravljati delavski sveti tozdov in DO in poročati na naslednji seji DS SOZD SŽ.

Važnejši sklepi

Delavski svet SOZD SŽ sprejema informacijo o devizni bilanci za leto 1982. Strokovne službe v SOZD in DO morajo na osnovi resolucijskih določil in usklajevanja v SISEOT ustrezno dopolniti devizno bilanco in jo posredovati delavskemu svetu SOZD SŽ v obravnavo in sprejem.

Delavski svet zadaljuje strokovne službe v DO oz. SOZD, da v planskih dokumentih za prihodnje leto predvidijo tudi možnosti prestrukturiranja naših proizvodnih kapacitet v izvoz.

Delavski svet zadaljuje strokovne službe, da ponovno pregledajo uvozne potrebe v TOZD oz. DO in poskušajo zmanjšati uvoz, kolikor je objektivno še možno.

Komercialne službe v DO oz. SOZD morajo zaostri sodelovanje s tistimi kupci naših proizvodov, ki z nami niso pripravljeni združevati deviznih sredstev oziroma, ki so samoupravni spora-

zum o združevanju deviz podpisali, niso pa združili deviz.

Delavski svet zadaljuje izvršilni odbor DS SOZD SŽ in KPO SOZD SŽ, da do naslednje seje DS pripravijo nove elemente in usmeritve za reševanje devizne problematike v letu 1982.

Delavski svet SOZD SŽ soglaš s predloženim programom investicije »povečanje kapacitet jeklarne in valjarne ter razširitev proizvodnega programa« delovne organizacije Železarne Store.

Namen predvidene investicije je z dopolnitvijo proizvodne opreme omogočiti polno izkoriščanje zmogljivosti že obstoječih naprav ter povečanje proizvodnje in razširitev proizvodnega programa. Projekt je usklajen z razvojnimi načrti SOZD Slovenske železarne.

DS SOZD SŽ ugotavlja, da je projekt v skladu z izhodišči srednjeročnega plana SOZD SŽ ter se strinja, da SOZD SŽ sodeluje pri investiciji prek interne banke z združenimi sredstvi.

Delavski svet zadaljuje strokovne službe v DSSS SOZD SŽ, da pripravijo in izvedejo javni natečaj za združevanje sredstev za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosovo, ki jih bodo SŽ na osnovi zakona kot nosilec usmerjale v razvoj RMK Zenica.

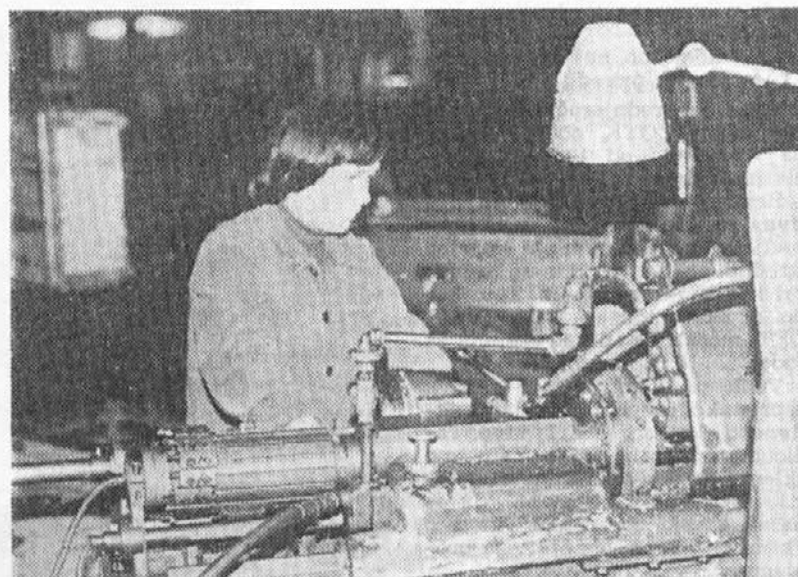
Delavski svet pooblašča KPO SOZD SŽ, da nadaljuje razgovore z RMK Zenico oz. z republiškimi organi v zvezi z združevanjem dela in sredstev v RMK Zenica.

(Vir: zapisnik 10. seje DS SOZD SŽ)

oziroma v temeljni organizaciji RPT bodo te zadolžitve opravljali nekateri vodstveni delavci. Verjetno ni izgovor, če povemo, da je po skupnem projektu z Atlas-Copcom bila ta naloga zastavljena popolnoma drugače in naša temeljna organizacija ni imela pri tem prav nobenih zadolžitvev. Ker pa je za leto 1982 pripravljen zelo

zahteven plan izvoza (pobudo je dala TOZD pnevmatični stroji, kar je popolnoma v redu), se bo naša temeljna organizacija vključila v realizacijo na način, kot je prej omenjen.

Naš prispevek nima namena poglabljati medsebojna trenja, ki lahko vodijo le k slabemu delu in

Strugarka

slabim rezultatom. Želimo le, da so tudi delavci v TOZD pnevmatični stroji seznanjeni z našimi napori, z našimi kadrovskimi možnostmi, predvsem pa smo želeli osvetliti nekatera dejstva.

Delavci v temeljni organizaciji RPT se zavedamo, zakaj je ta te-

meljna organizacija ustanovljena, zato na koncu našega prispevka predlagamo, da v obeh temeljnih organizacijah odkrijemo še neodkrite skrite rezerve (ki pa gotovo v obeh temeljnih organizacijah so) in na ta način prispevamo k boljšim rezultatom.

OBČINSKA ZVEZA ORGANIZACIJ ZA TEHNIČNO KULTURO JE ZAŽIVELA

Ni dolgo tega, ko smo pisali, da želimo v naši občini več organiziranega dela na področju tehnične kulture, danes pa lahko zapišemo, da smo »povili« občinsko zvezo za tehnično kulturo.

5. novembra 1981 smo se delegati klubov zbrali na ustanovni konferenci v študijski knjižnici. V žepih smo imeli pristopne izjave — podpisane samoupravne sporazume o ustanovitvi ZOTK Ravne na Koroškem. Izvolili smo vse potrebne organe — pozdravili tudi goste iz Ljubljane in se lotili obravnave problemov. Ker se že dalj časa čuti potreba po enotnem pristopu k razvoju, vzgoji in delu na področju tehnične kulture, ni bilo velikih težav, da smo uglasili naše želje in hotenja ob veljavnih pravnih določilih.

Potrčili smo statut in se lotili programske osnove za obdobje 1981—1985. Kljub naporom nismo pravočasno dobili programov društev za leto 1982 in za plansko obdobje 1981—1985, zato bomo plan še dopolnili. Pomembno je, da razvijamo množično tehnično kulturo, in to predvsem na šolah. Program ZOTK je vsestranski: proizvodni, kulturni, telesnokulturni, vzgojnoizobraževalni in obrambni, zato ga doslej nismo zagotavljali v posebnih SIS.

Dejavnost ZOTK bo v prihodnje usmerjena zlasti:

- v množičnost
- v tehnično vzgojo in izobraževanje delavcev v OZD in KS
- v razvoj inovacij, konstruktorstva, izumiteljstva itd.
- v organizacijo in razvijanje množičnih in vrhunskih aktivnosti na področju tehnike in tehničnih športov
- v usposabljanje članov za ljudsko obrambo in družbeno samozashito
- v udeležbo na vseh kulturnih — javnih prireditvah.

Tako je srednjeročni program dejavnosti ZOTK občine Ravne na Koroškem od 1981—1985 soglasno potrjen.

Razprava je bila zelo konstruktivna in konkretna. V COŠ ugotavljajo, da je zanimanje šolarjev izredno veliko, vendar so težave pri kadrih — mentorjih. Zato bodo društva, kot so DIT, DIAT, DET, morala imeti več posluha za sodelovanje in mentorsko delo.

Velik problem je tudi nabava reprodukcijskega materiala za aktivnosti, kot so modelarstvo, radioamaterstvo in drugo. Zato smo sklenili na podlagi zagotovil tovarišev iz republiške ZOTK, da se naše trgovalne organizacije morajo vključiti v razreševanje tega problema.

Tov. Marinček in tov. Sotovšek kot predstavnika ZOTK SRS sta

pohvalila napore, da smo v tako kratkem času uspeli realizirati ustanovno konferenco ter nam dala nekaj podatkov o delu republiške ZOTK. Ob tem smo dobili zagotovila, da nam bo zveza pomagala s predavatelji, literaturo in seveda z nasveti.

Na koncu smo se še enkrat dotaknili problema financiranja, tako da bomo morali naše programe dela finančno ovrednotiti ter v sodelovanju s SIS za telesno kulturo, za izobraževanje ter s kulturno in raziskovalno skupnostjo in organi SO rešiti zakonske težave naše ZOTK. Tu je tudi problem prostorov in delo tajnika, ki se mora v čim krajšem času opredeliti in doreči.

Izvolili smo organe ZOTK — predsedstvo, ki šteje 9 članov: Paškvan M. (predsednik), Podgoršek H., Hec M., Rus F., Krivograd F., Hrastnik F., Steble J., Suler J. in Rudl F. ter tričlansko samoupravno družbeno kontrolo: Veler V. (predsednik), Cesnik J. in Sinenčič J.

Na koncu te zelo plodne ustanovne konference se je oglašil na novo izvoljeni predsednik ZOTK občine Ravne na Koroškem tov.

Paškvan in povedal med drugim naslednje:

»Vse preveč smo zadnje čase usmerjali mlade v neproizvodne sfere. Dobro življenje in kupovanje tuje pameti je pustilo precejšnje posledice tudi pri nas. Ob tem so šport in druge aktivnosti pustile tudi škodljive nesocialistične odnose. Dobro delo — ustvarjalno delo plemeniti človeka. Rezultatov na tem področju ne manjka: mladi kovinarji, kovači, foto-kino amaterji že vrsto let dokazujejo najvišjo raven. Tehnično kulturo smo imeli v občini že organizirano, žal zaradi elitizma, zaprtosti v posameznih društvih ni bilo enotnih prijemov, organiziranosti v širšem pomenu. In tu je naša naloga: razen razvoja moramo skrbeti za nenehno prisotnost tehnične kulture v našem vsakdanjem življenju, z ramo ob rami telesni kulturi in drugim kulturam, ker na današnjem nivoju ni več tako ostrih meja med kulturami«.

In ko bomo uspešno opravili začetne naloge, bomo lahko rekli, da smo postavili temelje nadaljnje razvoja. Naše mlade generacije se bodo bolj enakopravno vključevale v mednarodno delitev dela, razvoj tehnologije in znanosti. S tem bomo utrdili naše koncepte SLO in DS, kar ima še poseben pomen ob tej naši »živi meji«.

V prostem času pa bomo obudovali nastope modelarjev, vozačev, brali o dosežkih raziskav, kar bo še bolj obogatilo naše življenje.

Zato na koncu namesto klasične zahvale za zaupano funkcijo ključem vas, da nesebično pripomremo s skupnimi močmi uresničiti naše želje in hotenja na področju razvoja in usmeritve ljudske tehnike v občini Ravne na Koroškem!»

gov namen je, da opomni na možnost iskanja notranjih rezerv, ki se jih lahko najde v oblikovanju dela. Navedel bom na kratko nekaj dejstev iz delovanja službe za študij časa v nekdanjem sklopu TPO.

Že v preteklem času so v železarni čutili potrebo po večji izrabi kapacitet in delovnega časa. Prav zato so bili organizirani seminarji. Na njih so se določeni ljudje iz železarne usposabljali za opravljanje takih nalog. V letu 1964 je bil na Ravnah dvakrat prirejen seminar REFA. Snov, ki je bila predavana, smo v glavnem uporabljali pri določanju izdelavnih časov — »časovnih delovnih norm«. Nekaj pa smo tudi izdelali predlogov oblikovanega dela. Uspeha smo imeli bolj malo. Od ponujenih je bil sprejet en predlog v TOZD jeklovlek, medtem ko so drugi ostali v predalih.

Tako smo vodstvu obrata valjarne ponudili 7. 8. 1970 idejni načrt, po katerem bi potekal študij in oblikovanje dela na področju transporta materiala v oddelku žarilnice in adjustaže, če nam bi bila ta naloga zaupana.

Načrt je vseboval naslednje faze:

1. študija zasedenosti žerjavov
2. študija kroženja materiala
3. oblikovanje dela
4. izdelava dokumentacije, s katero bi dokazali upravičenost uvedbe novega delovnega postopka, ki bi ga predvideval predlog oblikovnega dela.
5. uvajanje novega delovnega postopka v prakso.

Predlagani idejni načrt ni bil realiziran, kljub temu da je bilo želja vodstva sklopa TPO in obrata valjarne, da se problem transporta na tem področju uredi. Zakaj nam ta naloga ni bila zaupana, ni znano. Mislim, da je prevladovalo mnenje: »naloga je za njih pretežka«. Mislim, da danes ne bi bil problem rešiti oziroma izvesti tako preoblikovanje dela. V delovni organizaciji so danes inženirji organizacije dela, medtem ko smo takrat bili samo slušatelji seminarja, na katerem je bil predavan samo en del snovi o tistega, kar so poslušali in pridobili inženirji.

Stefan Matvoz

Produktivnost

V zadnjem času je veliko govorjenega in napisanega o potrebi po večji produktivnosti, ki je naši skupnosti zelo potrebna. Dobra produktivnost se lahko doseže z dobro izrabo strojnih kapacitet in delovnega časa. To pa se lahko doseže po temeljitem študiju časa

in dela ter z oblikovanjem dela, če se delovno mesto uredi po predlogu oblikovanega dela in če se delo opravlja po oblikovanem delu.

Ta članek nima namena polemizirati, pa čeravno bo navedenih nekaj dejstev iz preteklosti. Nje-

Zima v železarni

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto IX

Ravne na Koroškem, 15. februarja 1982

Št. 2

»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Peter Metulj, Irma Fajmut, Barbara Sušnik, Marjana Kjørpenčev in Silvo Jaš, ki odgovarja tudi za vsebino »Mladega fužinarja«

Pogovor s predsednikom sveta ZSMS SOZD Slovenske železarne

Decembra lanskega leta je bila volilna konferenca (o kateri smo v našem glasilu že pisali) sveta ZSMS SOZD »Slovenske železarne«. Delegati so za predsednika sveta ZSM izvolili tov. Maksa Kragelnika iz Železarne Ravne, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje. Zaprošila sem ga za kratek pogovor. Marsikaj zanimivega je povedal in prepričana sem, da se bomo mladi v SOZD »Slovenske železarne« dobro razumeli in sodelovali.

Osebna in kolektivna odgovornost

Kot vemo, je svet ZSMS SOZD »Slovenske železarne« posvetovalno telo, ki koordinira (oz. naj bi koordiniralo) delo med koordinacijskimi sveti in osnovnimi organizacijami v SOZD. To je že ena izmed nalog, kateri smo mogoče posvečali premalo pozornosti. V letošnjem letu bomo zastavili vse svoje napore, da dosedanje stanje glede koordinacije kar najbolj izboljšamo. Ko govorimo o koordinaciji, se moramo dotakniti vprašanja osebne in kolektivne odgovornosti. Svet ZSMS SOZD »Slovenske

železarne« je koordinacijsko telo, na katerem zavzemamo določena svoja stališča za skupno aktivnost. Naslednji člen v tej verigi je delo predsednikov koordinacijskih svetov osnovnih organizacij ZSMS in osnovnih organizacij ZSM, da ta stališča z največjo mero odgovornosti in svojo zavzetostjo izvedejo v praksi. Pri usmeritvah — sprejetih na problemsko-volilni konferenci — so poudarili, da moramo rešiti status predsednikov koordinacijskih svetov (manj osnovnih organizacij) in le-te izenačiti z ostalimi predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Posvetiti se morajo izključno svojemu delu. Polovičarstvo del tako na delovnem mestu kot v mladinski organizaciji kvarno vpliva na delo mladine, ki zahteva od nas vedno več naše vsakdanje domiselnosti k novemu, boljšemu, kar v neki meri tudi zadovolji mladega človeka.

Upoštevati glas mladih

Kakršnega koli problema pri sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami

in samoupravnimi organi ne moremo nakazovati, saj naši organi delujejo z dobro namero boljšega gospodarjenja in razvoja samoupravljanja. Krivični pa bi lahko bili do kolegov, ki se s tem vprašanjem vsakodnevno srečujejo in na tem področju — področju SOZD »Slovenske železarne« — delujejo že dalj časa in to sodelovanje bolj poznajo. Vendar — to je potrebno še posebej poudariti — bomo zahtevali, da se glas mladih upošteva. Vemo, da neke družbeno politične organizacije (posebno pa zveze komunistov) ni mogoče preglasovati. Naše probleme torej morajo upoštevati z usklajevanji. Mladinska organizacija je vedno bila in bo za tesno sodelovanje in enotno nastopanje v akciji. Vendar se srečujemo s problemom — bodisi objektivne ali subjektivne narave — da nam delo ne poteka tako, kot smo si ga zažrtali. Zavedati se moramo, da smo za takšno stanje ODGOVORNI VSI, ne glede na to, ali gre za delovanje posamezne družbenopolitične organizacije ali za delo samoupravnih organov. Premalo se zavedamo, da je samoupravljanje ne le pravica, ampak tudi dolžnost.

Mladinski organizaciji pravo mesto

Na konferenci smo sprejeli sklep, da program našega dela sprejmemo na prvi seji sveta ZSMS SOZD »Slovenske železarne« (ki je bila 21. 1. 1982 na Jesenicah). Program je v razpravi že od konca lanskega leta in pričakujemo konkretne pripombe, predloge in ideje na sam program, kar bo nedvomno vodilo k boljšemu delu mladinske organizacije v SOZD »Slovenske železarne«. Prav zaradi tega nekih konkretnjših akcij ne bi napovedovali, ker je to odvisno od sveta ZSMS SOZD »Slovenske železarne«. Tudi pri našem nadaljnjem delu o načrtih za delo moramo biti previdni in prav mi funkcionarji moramo razvijati demokratičnost v vseh sredinah oz. upoštevati vse predloge (dobro!) iz osnovnih organizacij. Le-te pa predstavljajo predstavniki osnovnih organizacij ZSM, nadalje predsedniki koordinacijskih svetov in tudi ti se morajo zavedati, da ne predstavljajo sami sebe. Na dogovore in akcije morajo priti oboroženi z mnenji in idejami mladih v svoji sredini ali vsaj z mnenjem svojega predsedstva. Z našo nadaljnjo odgovornostjo (in resnostjo) bomo lahko dosegli, da bo mladinska organizacija »enakopravna« družbenopolitična organizacija. To formalno smo, toda žal nam praksa kaže drugače. V nekaterih sredinah smo mladi še vedno zapostavljeni. Za ta problem smo

Maks Kragelnik, predsednik sveta ZSMS SOZD Slovenske železarne

krivi vsi, ne le mladi (ker radi prevečkrat tarnamo).

Da bo delo v bodoče kar najbolj steklo, bomo po osnovnih organizacijah ZSMS v SOZD »Slovenske železarne« izpolnili vprašalnik. Rezultati naj bi bili znani že februarja — takrat bomo tudi zavzeli določena stališča o našem nadaljnjem delu in sodelovanju. Novo pa je tudi to, da bomo naše delo kvartalno ocenjevali ter napake sproti odpravljali in ne tako, kot je ponekod praksa, da se vlečejo iz leta v leto.

OD BESED K DEJANJEM

O sodelovanju med posameznimi koordinacijskimi sveti in osnovnimi organizacijami smo precej povedali že pri nalogah sveta ZSMS SOZD »Slovenske železarne« in zavedati se moramo, da ga s konkretnimi akcijami uresničimo. Premalo je, da na vseh mestih od kongresov do sestankov govorimo, da je dovolj besed, da moramo preiti k dejanjem. S konkretnimi akcijami

moramo to načelo ter vse svoje zamisli uresničevati, dokazovati. Pripomba, da to pričakujemo od vseh predsednikov koordinacijskih svetov in osnovnih organizacij v SOZD »Slovenske železarne«, ni odveč. Preiti moramo na konkretna, praktična reševanja problemov v naši sredini. Pri reševanju teh problemov moram aktivno vključiti poslovodno strukturo, predstavnike samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij, ki so že po službeni dolžnosti zadolženi, da pomagajo reševati problem neaktivnosti. To je le en način, kako do sodelovanja lahko sploh pride: v prvi vrsti nam morajo delovati (biti aktivne) vse osnovne organizacije ZSMS. Prav tu pa se morajo najbolj angažirati koordinacijski sveti in ne da se zadovoljimo samo z akcijami, ki jih organizirajo koordinacijski sveti sami. Šele ko dosežemo neko aktivnost osnovnih koordinacij, lahko gremo v nadaljnjo koordinacijo, v dogovarjanja, v skupne akcije na osnovi teh dogovorov.

Seminar vodij in članov centrov za obveščanje in propagando

V Slovenj Gradcu je potekal v sredini januarja regijski seminar vodij ter članov centrov za obveščanje in propagando vseh štirih OK ZSM koroške krajine. Na seminarju so predvsem spregovorili o nekaterih aktualnih vprašanjih predkongresnega obveščanja in propagande v ZSMS ter publicistični dejavnosti v pripravah na XI. kongres slovenske mladine.

Poleg številnih tem so si udeleženci ogledali še Koroški radio ter neposredno spoznali, kako nastajajo radijske oddaje.

Na tem posvetu so bili narejeni tudi določeni premiki na področju informiranja, zlasti še tisti, ki so značilni za koroško regijo. Sicer pa že samo poročilo o prvem letu drugega mandatsnega obdobja po X. kongresu ZSMS zelo kritično ugotavlja, da je bilo »veliko manj narejenega na dograjevanju družbenega sistema informiranja in propagande v naši organizaciji in širše,« čeprav so bili doseženi določeni parcialni uspehi pri informativni dejavnosti (srednješolska glasila, glasila OO ZSM...). Po drugi strani pa k poglobljenemu razmišljanju o tej dejavnosti ZSM navaja tudi ugotovitev 4. seje RK ZSM, kjer je med drugim tudi zapisano, da ZSM še vedno ni sposobna mobilizirati mlade generacije, da se še vedno ne more govoriti o široki politični aktivnosti ZSM, ki ne bi vpeljevala le izbranega dela mladine, ampak njene široke množice v sistemu samoupravne socialistične demokracije. Tako se nehoti zastavlja vprašanje, kje so vzroki za takšno oceno, ki pa je hkrati vendarle bolj ocena kot ugotovitev neke globlje analize mlade generacije. Natančnejša raziskava mnenj in stališč bi gotovo pokazala veliko korelacijo med temeljnimi in življenjskimi problemi ter stališči mladih ljudi in nalogami, ki jih postavlja v ospredje ZSMS. Tu naj omenimo štipendijsko politiko, usmerjeno izobraževanje, zaposlovanje, stano-

vanjsko politiko, nagrajevanje po delu... Nesporo pa je dejstvo, da politično delovanje ZSM neposredno prispeva k razreševanju določenih protislovij v razvoju socialističnega samoupravnega sistema, ki jih mladi, neobremenjeni s preteklostjo najbolj neposredno občutimo in želimo reševati.

Ko govorimo o tem, potem nikakor ne smemo mimo informativnega sistema medsebojnega obveščanja, ki bi segal do vsakega mladince in mladinke ter ju hkrati ob določeni problematiki tudi neposredno angažiral. Kazalo bi tudi razmisliti o kvalitetni mnenjski raziskavi, ki bi nam pokazala ne le to, koliko mladi poznajo svojo organizacijo, njene probleme ali kako se njihova organizacija zavzema za reševanje ključnih problemov mladega človeka, temveč še nekaj več. Ugotoviti je tudi potrebno, katere oblike komuniciranja, enako pa tudi načini so ustrezni in primeri za takšno mobilizacijo širokih množic mladih. Le v primeru, ko bi zares našli takšen skupni jezik medsebojnega obveščanja, lahko pričakujemo kvalitetne in široke razprave ter takšne kongresne dokumente, ki resnično izhajajo iz osnovnih organizacij ZSM, od slehernega člana ali pa vsaj od večine mladih.

Iz tega sledi, da bi lahko v tem smislu izdelali posebne sklope področij, ki sodijo v okvir centra za obveščanje in propagando.

Prvi sklop vprašanj obsega mladinski periodični tisk ter mladinsko publicistično dejavnost v celoti. Problematika tega sklopa se povezuje še s komisijo za idejno-politično delo in kulturo ter tudi z drugimi področji.

Drugi sklop predstavlja informiranje, sistem informiranja ter politične propagande znotraj zveze socialistične mladine. Tu se moramo opredeliti predvsem za sistem

vsesmerne informiranja, ki bo zagotavljal veliko akcijsko učinkovitost. Izražati pa mora tudi veliko stopnjo demokratičnosti pri sprejemanju različnih odločitev. V tem naj bi se kazala tudi mobilizacija mladih za odločanje v vseh tistih sredinah, kjer živijo in delajo, v delegatskih skupščinah, skupščinah SIS...

Pri tretjem tematskem sklopu pa se kaže možnost, ki nam jo dajejo sredstva javnega obveščanja, lokalni mediji, radijske postaje in drugo. Tu ne gre za neke novitete, če zahtevamo, da se na vseh ravneh maksimalno izkoristijo možnosti, ki jih ves obstoječi sistem daje. Potrebno je doseči, da se predvsem z usposabljanjem mladih pisarjev (skozi različne oblike novinarskih šol, krožkov, tečajev, aktivov mladih novinarjev) izboljša kvaliteta. Na takšen način pa se doseže tudi problemskost v pisanju o mladih in ne toliko o mladinski organizaciji ter njihovih problemih v teh medijih.

Četrty sklop vprašanj, ki si jih zastavljamo, pa je hkrati sinteza vseh treh, s tem da bi do slednje lahko prišli le z nekim kvalitetno višjim načinom proučevanja ter učinkovitosti samega sistema. V to je potrebno vključiti tudi znanstveno mnenje, med njegove raziskave skupno s proučevanjem javnega mnenja med mladimi, njihovimi stališči do določenih družbenih problemov.

Kaj pa informativna dejavnost? Informativna, publicistična, raziskovalna in propagandna dejavnost ZSM je po vsebini in organizaciji predkongresnih priprav med mladimi zagotovo pomemben pogoj za uspešne priprave in mobilizacijo čim širšega kroga mladih v priprave na kongres ZSMS. Informirati članstvo ter zagotoviti povratne informacije od sleherne osnovne organizacije ZSM do višjih asociacij o pripravah na kongres, o predlagani vsebini kongresnih dokumentov, problemih mladih, enako tudi interesih; vse to se naj bi pojavljalo skozi razprave. Prav tako pa moramo mobilizirati mlade v OO ZSM ter temeljnih celicah družbenih organizacij in društev za aktivno vključevanje v razprave. Osrednji medij notranjega informiranja, ki naj bi zagotovil obveščanje članstva do občinskih in republiške konferenc ZSMS je nedvomno tednik Mladina s svojimi prilogami (zlasti AŽ informacijami). Drugo raven obveščanja in spodbujanja kongresnih razprav predstavljajo glasila občinskih konferenc ZSMS, ki naj bi v letošnjem letu posebno pozornost namenile prav temeljnemu vprašanju mladih ljudi v vseh okoljih in sredinah. Še posebej bi se usmerila ob startu javne razprave o kongresnih dokumentih, ob zaokroževanju razprave o osnutkih, o mesecu mladosti ter ob spodbujanju razprave predkongresnih dokumentov v zadnji fazi razprav.

Tretjo raven predstavljajo glasila osnovnih organizacij ZSM ter glasila družbenih organizacij in društev. Poleg naštetega imajo v teh sredinah velik pomen tudi druge oblike obveščanja (oglasne deske, razglasne postaje...).

V tem zapisu smo poskušali na kratko strniti nekaj oblik, kakor tudi naloge, ki čakajo vse mlade na področju informiranja (seveda pa so temeljni nosilci vseh akcijskih centri za obveščanje in propagando pri OI

ZSM), ki vse to spremljajo in koordinirajo. Namreč, samo če bomo vsaj približno izvajali politiko sistema informiranja tako, kot smo si ga načrtali v tem predkongresnem obdobju, potem lahko pričakujemo tudi uspehe. Kar pa je najvažnejše, s pravilnim sistemom informiranja in obveščanja bomo

v teh javnih razpravah dobili realno sliko, ki bo odraz dela, uspeha, hotenj in tudi določenih problemov povsod tam, kjer mladi živijo in delajo. To pa je hkrati velik premik naprej, kajti o teh temeljnih vprašanjih se bo razpravljalo tudi na XI. kongresu ZSMS. Silvo Jaš

3. SEJA PREDSEDSTVA OK ZSMS RAVNE NA KOROŠKEM

O RESOLUCIJI

Na svoji redni seji so mladi spregovorili tudi o resoluciji o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Ravne na Koroškem za obdobje 1981—1985 v letu 1982.

Mladi soglašajo, da je potrebno čimveč izvoziti, da je potrebno uvoz (uvažati pa le najnujnejše) pokriti z izvozom. Opozorili so na primere, da ena delovna organizacija izvozi pod ceno, druga pa isti material uvozi po trikrat višji ceni za devize. Nekateri so pač geslo »izvoz za vsako ceno« napačno razumeli.

Spraševali so se tudi, ali rast cen ne bo presegla stopnje 15 %. Spomnimo se le podražitev v lanskem letu!

Res je, da je potrebno varčevati z energijo (elektriko, nafto in njenimi derivati...) tako v gospodarstvu kot v gospodinjstvu, da je potrebno izboljšati uporabo in izrabo domačih sekundarnih surovin — toda zakaj potem vse več stanovanj ogrevamo s kurilnim oljem? Premoga vendar več nakoplujemo doma, nafto pa za drage devize uvažamo. Za čisto okolje pa bomo morali poskrbeti tudi kako drugače.

Kmetijstvo postaja vse bolj prioriteta panoga. Ali pa bomo kulture (pšenico, koruzo, krompir...) res uspeli posejati na 1301 ha površine? Na drugi strani pa gradimo na (najbolj) rodovitnih tleh (npr. Prevalje-Polje). Menili so, da bi v gradbeništvu morali dopustiti konkurenco. Gradnja bi bila hitrejša, kvalitetnejša in tudi — cenejša. Zamislimo si, da je m² stanovanjske površine v naši občini najdražji v Sloveniji. Nič nimajo proti, da naša gradbena

podjetja grade objekte v tujini — toda zakaj ne zaposli domače delovne sile, namesto da plačujejo delavcem dnevnice v devizah? Strokovnjakom — vodjem gradnje — že, dovolj pa je v deželi, kjer grade, nekvalificirane delovne sile.

V poglavju »zaposlovanje« je resolucija premalo konkretna. Ne moremo zaposliti ekonomskih tehnikov, administrativnih tehnikov, medicinskih sester — pa jih vendar izobražujemo. Ali je mreža šol usmerjenega izobraževanja pravilna? V resoluciji bi morali tudi spregovoriti o zaposlovanju ženske delovne sile. Ugotovili smo, da bi bilo delovnih mest dovolj, le poiskati bi jih bilo potrebno.

Manj razvitim republikam in SAP Kosovu moramo pomagati — toda pomoč naj sloni na dohodkovni povezavi (problemi Rudnika v Mežici). Mladi menijo, da bo potrebno vso pozornost posvetiti tudi združevanju deviz med delovnimi organizacijami v Sloveniji pa tudi med delovnimi organizacijami v Sloveniji in v drugih republikah. Ker to že poskušamo izvajati, zakaj ne bi v resoluciji tudi to zapisali?

Sploh pa bi morala resolucija temeljiti na strokovnih osnovah, poročilih, analizah — le-te je izdelala občinska raziskovalna skupnost (ekonomski center). Ta ustanova je izdelala vrsto dobrih in uporabnih analiz in raziskav, ki bi jih kot dobri gospodarji morali upoštevati. Zakaj smo ustanovili raziskovalno skupnost, če njenega dela, analiz, raziskav ne znamo (ali nočemo) uporabiti v praksi?

Niti slučajno ga posebna komisija pri konferenci mladih delavcev ni predlagala skupno s tov. Metuljem za republiško priznanje »najboljši mladi delavec — samoupravljalec«. Predlagala pa ga je mladina v TOZD RO, predlog pa so potrdile vse OO ZSMS v združenem delu.

Nehote sva se dotaknila težav, s katerimi se srečujemo v vsakdanjem življenju in delu. Toni je jezen na nejasna delegatska gradiva, v katerih mrgoli tujk, jezi ga, ker so roki za obravnavo teh gradiv prekratki in moraš mnogokrat zastopati svoja stališča. Vesel je, ker mladim inovatorjem priznavajo »izume« in inovacije, vesel da mlade delavce starejši spoštujejo (in obratno). Spet je jezen, ker med mladimi ni pravega interesa za delo v mladinski organizaciji, da je aktivnih le peščica mladih (te pa nam pobere partija in sindikat). Na vprašanje, kako si naj mladi še bolj utrdimo položaj, je menil: »Najprej se mora popraviti naša zavest — da smo 8 ur tudi proizvajalci. Funkcije (pa ne samo pri mladini) je potrebno porazdeliti, ne pa, da se prvim naprtijo funkcije, drugi pa se jim posmehujejo. Odpadlo bi tudi nerganje, da letamo od sestanka na sestank. Pri svojem delu pa bomo morali biti še bolj resni. O težavah, problemih v naši sredini bomo morali spregovoriti (povedati) na pravem kraju brez strahu in sramu. S svojim delom moramo dokazati, da smo »enakopravna« družbenopolitična organizacija. Najodgovornejše naloge moramo zaupati resnično sposobnim mladincem.«

Kaj pa mu pomeni priznanje? »Sigurno mi pomeni veliko. Je nagrada za moj trud, ki sem ga kar veliko vložil, in spodbuda za nadaljnje delo, ki pa mi je sedaj otežkočeno zaradi nadaljnega šolanja. Zaradi tega sem moral prenehati aktivno delovati pri OK ZSMS, vendar bom po svojih močeh še naprej delal v OO ZSMS in v TOZD.«

PREDSTAVLJAMO VAM:

Ustanovna konferenca OO ZSMS v TOZD armature

Novo ustanovljena TOZD Armature Mu-ta obstaja že leto dni. V tem času so se formirale že vse družbenopolitične organizacije, razen OO ZSMS. Potreba po ustanovitvi mladinske organizacije je bila toliko večja, ker je med zaposlenimi več kot polovica mladincev.

Zaradi tega so se mladi dne 22. 12. 1981 zbrali na ustanovni konferenci. Konferenca so se udeležili predstavniki KS ZSM železarne Ravne, OK ZSM Radlje ob Dravi, ravnatelj TOZD in člani družbenopolitičnih organizacij v TOZD.

Na konferenci so mladi izvolili devetčlansko predsedstvo, sprejeli so tudi plan dela, v katerem so opredeljene konkretne naloge za naslednje mandatno obdobje. V mesecu januarju bodo najprej uredili evidenco članov in se povezali s KS ZSM železarne Ravne.

Sklenili so, da bodo o svojem delu v Mladem fužinarju sproti seznanjali ostale mladince v železarni Ravne.

Marko POGORELČNIK

Najboljši mladi delavci samoupravljalci

ANTON GOLOB. Verjetno ni mladince, ki bi Tonija (kot mu vsi pravimo) ne poznali. Vedno je dobre volje, pa najsibo za strojem, na tej ali oni seji. Pripravljen pa je vsakomur pomagati s svojimi predlogi in mnenji ter izkušnjami, ki si jih je nabral na vseh področjih delovanja. Ko sva se pogovarjala o tem in onem, nama je čas hitro minil: povedal mi je marsikaj zanimivega.

V tovarni rezalnega orodja (takrat še ni bila TOZD železarne) se je izučil za orodjarja. Danes opravlja dela in naloge »orodjarja za najzahtevnejša dela«. Že to nam dovolj pove, da Toni ni le dober samoupravljalec, temveč tudi proizvajalec (pa čeprav se ne hvali).

Kot dobrega in aktivnega mladince so ga mladi izvolili za predsednika OO ZSMS TOZD RO. To funkcijo opravlja že drugi mandat. V TOZD je tudi član IO OO ZSS. Kot predsednik KMD (konference mladih delavcev) pri občinski konferenci ZSMS je član predsedstva OK ZSMS in član predsedstva konference mladih delavcev pri republiški konferenci. Tu je delegat koroške regije, poleg tega pa opravlja še vrsto drugih funkcij v naši družbi. Pravzaprav je vse to bil. Kajti ob delu se še nadalje izobražuje in je (za nekaj časa) prenehal s tako aktivnim delom — ker pač vsega ne zmore. »Da pa bi trpelo mladinsko (družbenopolitično) delo in delo v šoli, pa si ne smem privoščiti,« mi je povedal.

OB ROBU:

Kako izkoriščamo prostore nad magistratom

Konec lanskega leta so se zbrali predstavniki osnovnih organizacij ZSM, ki se povezujejo v krajevno konferenco ZSM Ravne.

V prvi točki so razpravljali o prostorih. Z referendumom za samoprispevek so se krajani odločili, da adaptirajo magistrat. Zgornji prostori pa naj bi pripadali mladim na Ravnah. Mladinci (žal le nekateri) so se borili za te prostore in dokazovali, kako potrebno je, da te prostore dobijo mladi Ravenčani. Še sedaj jih grdo in postrani gledajo. Za te prostore so se namreč potegovala tudi ostala društva in organizacije, ki delujejo na Ravnah. No — nazadnje so zmagali mladi, prostori so njihovi in sedaj — samevajo!

Člani predsedstva krajevne konference na Ravnah so se trudili (in se še trudijo), da bi oživili interesno dejavnost mladih. Toda vsa prizadevanja niso obrodila sadov.

Ugotovili so, da so prostori (124 m² površine) nefunkcionalno opremljeni. Postavljene so mize in fotelje ter omare — pripravljeno pač za sestanke. Preskrbeti pa bo potrebno pohištvo, ki bo odgovarjalo klubski dejavnosti (interesni dejavnosti).

In kakšne so možnosti klubskega (interesnega) delovanja? Z eno besedo: VELIKE. Pozdravili so akcijo trške mladine, ki je v teh prostorih izdelovala novoletne čestitke. Poleg tega imajo nekaj šahov, televizijo, gramofon. Za začetek kar dovolj. Ob melodijah (plošč je kar precej) bi se lahko zavrteli in — celo naučili plesati. Kako vozijo naši najboljši alpski smučarji, je prav tako prijetneje gledati v večji skupini. Pa pripadnice nežnejšega spola: lahko se učijo kvačkanja, pletenja, vozlanja, šivanja, lahko se nauče — tako kot fantje — ple-

sati, šahirati. Lahko bi si uredili foto sekcijo (foto krožek), pa še vrsta drugih akcij — možnosti interesnega delovanja — je, ki bi jih lahko izvedli in prostore nad magistratom tudi izkoristili.

Po mnenju nekaterih bi bilo dobro uvesti dežurstvo, da bi prostori ostali čisti in varni pred nepridipravi.

Dogovorili so se, da bodo ključke shranili — predali — vodstvu krajevne konference Ravne. Prav tako je ključke shranil predsednik OO ZSMS TRG Ravne. Sej ne bo mogoče imeti v četrtek, petek in soboto — v tem času bodo interesne dejavnosti.

Torej, mladinke in mladinci na Ravnah: izkoristite svoje prostore, uresničujte svoje interese. Pa takoj!

POJASNILO

Radi bi dali še kratko pojasnilo k članku »Moje razmišljanje o delu železarjev« učenke 8. c razreda Viktorije Havle.

Navedemo naj nekatera pojasnila. Pri ugotavljanju vzrokov za nastanek invalidnosti v TOZD jeklovarna v večini primerov nastopa kot vzrok bolezen in ne poklicno obolenje. Pri redkih so razlog nesreče pri delu; zlasti so zastopane bolezni kosti in gibal, zato pa ne moremo kot edini razlog navajati težke delovne pogoje. Vendar pa o silikozi kot takšni ne moremo govoriti. V skupini vzročnosti v manjšem številu nastopajo bolezni dihal, živčevja, čutil ter prebavil.

In ne nazadnje, tudi sami delovni pogoji v čistilnici se znatno izboljšujejo, tako da Viktorija vendar ne more stvari gledati tako pristransko.

Uredništvo
Mladega fužinarja

skami. Teh je v slehernem izmed nas polno. Neuspeh za neuspehom. Neuspeh — pogoj za nadaljnjo zmago. Človeško pomagati človeku, ki je v stiski, mu pomagati iz zablode, preprečiti tragedijo, to je vse človeško. In sleherni izmed nas je dolžan obnašati se človeško.

Sliši se rezki glas rešilnega avtomobila. Kaj se je zopet zgodilo? Nesreča? Kdo neki se je poškodoval in izgubil toliko krvi? A, glej, po žilah mu že teče nova kri, kri neznanega človeka. Zemeljska notranjost še ni utišala svojega glasu. Ko se zemlja trese, se sesedajo hiše; koliko ljudi umre, koliko jih nima več kam položiti trudne glave! Kako jim pomagamo? Nudimo jim materialno pomoč, pomagamo zgraditi še trdnjšo hišo. Pa zbiranje knjig, oblačil, igrač? Tudi to so humane akcije. Akcije, v katere smo vključeni mi sami. Od doma smo prinesli knjige, ki nas niso več privlačile, oblačila, ki smo jih prerasli, igrače, ki so razmetane iz kota v kot, saj nismo vedeli, kaj bi z njimi počeli. Ste pomislili, kakšno veselje ste naredili dečku ali deklici, ki je to stvar sprejel? Brigadirski ho-ruk se razlega z delovišč. Spet bo tu nova cesta, nov vodovod, stvari, ki pomenijo preprostim ljudem mnogo. Nov stik s svetom in lažje življenje.

Človeško je pomagati mali črni deklici, ki bosa stopa skozi stoletni pragozd. Z zbranim denarjem vseh slovenskih osnovnošolcev so kupili copate in jih poslali tem našim vrstnikom na Črno celino. In v srcu ti je lepo, ko veš, da mala črna deklica ne bo več bosa.

Ali pa je človeško pobijati se, klati in streljati med seboj? Ko pa se ti problemi dajo rešiti brez pušk in bajonetov, na sto in en način.

A kaj, ko veliki ljudje mislijo drugače.

Mojca POLANC,
7. a OŠ Prežihovega Voranca
RAVNE NA KOROŠKEM

Učenci osnovnih šol pišejo

PLESNE VAJE

»Oh!« so se zaslišali žalostni kriki nas deklet, kajti vsakokrat naj bi imele oblečena krila. Tovariša smo skušale omehčati, da bi nam dovolil vsaj žametne hlače. Ne, ni nam uspelo. Med šušljanjem sem razbrala, da namerava skoraj polovica deklet odpovedati plesne vaje zaradi krila.

Pa jih niso. Že naslednjič nas je bilo veliko več kakor fantov. Pričeli smo.

Tovariš Papotnik je najprej pokazal korake za fante — moške, seveda. Komaj pa so napravili osnovni korak za angleški valček, so ugotovili, da ne gre preveč dobro. Prav tako me. Tudi nam se ni godilo veliko bolje. Bili smo brez ritma, premalo gibčni in elastični, pa tudi šteti nismo znali.

Naše vragolije so se pokazale šele, ko smo plesali v paru. Dekle se je izmikalo, da jo fant premočno drži. Fant, da dekle dela prekratke korake ipd.

Bilo je za znoret. Niti zasukali se nismo prav. Bili smo kot leseni hlodi. Tovariš se je zelo trudil in nam štel: »Ena, dva, tri, ena, dva, tri...« Pa vse zaman. Nič od nas.

Stari rek: »vaja dela mojstra,« se je uresničil. Med fanti so se posebej dobro odre-

zali trije, med dekleti pa jih je bilo več. Moram priznati, da meni ni šlo preveč dobro. Zaradi moje nerodnosti so me nekaj dni boleli prsti na nogah. Seveda je k temu prispeval tudi soplesalec, vendar je govoril, da nog ne umikam dovolj hitro. Pa tudi to je pozabljeno.

Naučili smo se vrsto dobrih plesov. Med njimi sta po mojem najlepša dunajski in angleški valček. Najraje smo plesali stari alpski ples POLKO, seveda z metlo.

Mislím, da je bilo poučno. Svoje sedanje znanje pa bomo na raznih plesih še izpopolnjevali.

Nataša GLAVAR,
8. a OŠ Prežihovega Voranca
RAVNE NA KOROŠKEM

ČLOVEK ČLOVEKU...

Humanizem — beseda, za katero se skriva mnogo pojmov. Biti human, to spoznanje mnogo velja. Temelj te besede je v reku: človek človeku — človek. Izključi vse, kar človeka odtuji od njega samega in okolice. Biti human, vračati se med ljudi in živeti z njimi. Z njihovimi problemi in sti-

Bilo je pred petdesetimi leti, ko je moj stari oče bil še mlad — bilo mu je osemindvajset let. In sta z njegovim prijateljem Močnikom Francem popivala v gostilni Rifi. Zabavala sta se pozno v noč. Opolnoči sta se pričela vračati proti domu. Nekaj časa sta že hodila. Naenkrat pa je za njima prišel nekdo svetiti. Oba korajžna sta ga začela klicati in zmerjati, naj pride do nji-ju, da jima bo svetil in bodo šli skupaj. Nekaj časa sta ga že zmerjala in klicala. Kar naenkrat pa se je svetilka dvignila v zrak in po zraku nadaljevala pot na Jančijev vrh, tam pa izginila. Oba je bilo strah, čeprav pogumna, sta jo hitro »pobajhala« proti domu k Zaberniku, kjer je bil doma moj stari oče. Njegov prijatelj Franc je prespal kar v Zabernikovi »štali«, ker ga je bilo strah nadaljevati pot proti domu na Jančijev vrh. Spal je v slamnati postelji, naenkrat pa mu je padel klobuk z glave. Bilo ga je že tako strah, da si ga ni upal niti pobrati.

Tako so mu še »takmašni« klobuk pregledale miške.

Jože ČAS,
8. a OŠ Koroški jeklarji
RAVNE NA KOROŠKEM

Vloga raziskovalnega dela pri doseganju razvojnih ciljev Slovenskih železarn

(Referat na posvetovanju v Portorožu 1.—2. 10. 1981)

Uvod

Slovensko železarstvo se je v povojnem obdobju razvijalo intenzivno in tudi ekstenzivno. Številna nasprotja, ki so se ob tem porajala, so krepila konkurenčno sposobnost, a tudi izčrpavala človeški in finančni potencial. Velika gospodarska reforma, ki je bila sprejeta leta 1965, je s svojimi prvimi rezultati oprijela nekatere tvorce gospodarskega sistema, da so uvedli povsem odprto tržišče. Številni materiali so preplavili jugoslovansko tržišče, domača industrija pa je stagnirala. Namen je bil dober, saj naj bi ekonomsko nesposobna proizvodnja odmrila, le zdrava pa naj bi se obdržala. Razdrobljeno tržišče in lokalni interesi so že po nekaj letih prevladali in z dvigom produktivnosti, večjo konkurenčno sposobnostjo in rastjo proizvodnje na lastnih domačih surovinah nismo bili več konkurenčni niti toliko kot pred reformo. Naša uvozna odvisnost je skokovito porastla. Posledice take strukture gospodarstva še zlasti občutimo danes, ko so se tudi razmere v mednarodnih odnosih bistveno spremenile.

Jugoslovansko železarstvo smo v 70. letih ob takem sistemu pripeljali skoraj na rob propada. Vendar smo prav zaradi te stiske železarji z intenzivnim iskanjem našli novo pot — pot zdravitve in ustrežnejše delitve dela. Dolga stoletja samostojnega dela in razvoja smo začeli postopno nadomeščati z vzajemnim delom in razvojem. Čeprav je od formalne integracije minilo že dobro desetletje, še nismo us-

peli premostiti neusklajenih razvojnih poti z novo, širšo in perspektivnejšo magistralo, ki bi nas ponovno pripeljala v konkurenčni stik z ostalim jugoslovanskim in evropskim železarstvom.

Ekstenzivnega razvoja na račun povečanja proizvodnje in števila zaposlenih Slovenske železarn ne morejo več načrtovati, zato se v srednjeročnem obdobju usmerjajo k hirejšemu razvoju tehnologije. Stiska s prostorom, pomanjkanje kvalitetnih finančnih sredstev, prepotrebni priliv delavcev v neposredni proizvodnji od drugod in ne iz neposredne okolice in pesimistične energetske napovedi so pomembne omejitve za nadaljnji razvoj osnovne dejavnosti Slovenskih železarn.

Nezanemanje delavcev iz neposredne okolice za delo v naših železarnah bi zahtevalo več socioloških študij. Rezultati teh študij pa dejstva ne bi spremenili. Moramo spremeniti pogoje dela, povečati produktivnost, mednarodno konkurenčno sposobnost in z večjo mero donosnosti tudi doseči privlačnost železarske proizvodnje v naši gospodarski in družbeni ureditvi.

Stanje današnje proizvodnje

Današnja proizvodnja je le delno modernizirana. Ob sodobnih napravah stojijo že več desetletij stare proizvodne linije, ob računalniško vodenih procesih imamo številne delavce, ki sodelujejo v proizvodnem procesu z lopato ali podobnimi, nič bolj produk-

Kontrola obročkov

tivnimi orodji. Če niti v obrtništvu danes ni več moč živeti samo z umetnim in marljivim obvladovanjem kladiva, klešč, pil, izvijačev itd., temveč je potrebno imeti številne stroje in naprave, je za industrijo to nedopustno potratništvo. Žal imamo v železarstvu še nekaj teh ostankov, ki nas vlečejo v globino pozabe.

Proizvodni programi so v večini primerov za domači trg zanimivi — ob pomanjkanju deviz in razkoraku med našo proizvodnjo in trenutno potrošnjo pa še sploh. Donosnost in konkurenčnost pa sta kljub temu v večini primerov še vprašljivi. Preširok asortiman ne omogoča, da bi dosegli ustrezne stroške proizvodnje. Dragi smo v vseh osnovnih elementih proizvodnih stroškov: v izplenu, specifični potrošnji energije in potrošnji drobnih ter dodatnih materialov, vzdrževanju, upravnih režiji, prodajni režiji in stroških vloženih sredstev.

Neusklajenost med posameznimi fazami proizvodnje sama po sebi še ni pomanjkljivost, ob naših značilnih jugoslovanskih razmerah pa to že avtomatično pomeni, da ni možno proizvodnih linij izkoristiti niti po količini, kaj šele po kakovosti. Ob tem pa tudi sicer delitev dela, čeprav je že nekaj narejenega, skriva še številne možnosti za bolj racionalno proizvodnjo.

Nekateri razvojni cilji

Ob skromnih lastnih sredstvih in ne preveč uspešni predelovalni industriji je naš nadaljnji razvoj v veliki meri odvisen od tuje akumulacije. Usmerjanje tuje akumulacije pa je težko in zahtevno družbeno in politično delo in kot tako odvisno od številnih dejavnikov. Predvsem pa je to usmerjanje zelo nestalno in zato za trdnjše načrtovanje razvoja zelo negotovo.

Slovenija samostojno ne prenese kapitalno intenzivne integralne železarn. Z združevanjem sredstev bo skupno z drugimi republikami zgradila tako železarstvo v Bosni oz. Srbiji. Na osnovi komparativnih prednosti tehnologije, valjarniških zmogljivosti, ustrezne infrastrukture in kadrov, ki so vsaj v veliki večini še zadovoljive, pa je že pred leti v Sloveniji dobil vso potrebit proizvodni proces, ki se priče-

nja s proizvodnjo elektro jekla. Z izgradnjo verig rečnih hidrocentral, novih termocentral in sedaj tudi nuklearne centrale je od vseh energetskega medijev električna energija še najbolj naslonjena na domače vire. Tem dolgoročnim energetskega planom je železarstvo sledilo že pred leti, in tako smo ustavili zadnje SM peči na Ravnah ob integraciji, v Štorah 1979. leta, sedaj pa je na vrsti ustavitev martinarn na Jesenicah. Stroški koksa za proizvodnjo grodlja v malih plavžih in stroški za predelavo grodlja v martinarni so tako visoko nad normativ v svetu, da je od zamenjave teh proizvodnih agregatov odvisen obstoj vseh naprav v železarni na Jesenicah.

Samo elektro jeklo pa še ne pomeni konkurenčnosti, čeprav je ob današnjih cenovnih razmerjih za različne vrste energij še očitno v prednosti. V vseh jeklarnah zato že uvajamo, dograjujemo ali pa načrtujemo uvedbo ponovne tehnologije. Argoniziranje in vakuumiranje nam že sedaj nista bila samo postopka iz strokovne literature, ob koncu tega srednjeročnega plana pa bomo vse občutljive kvalitete jekla obdelali izven osnovnega talilnega agregata.

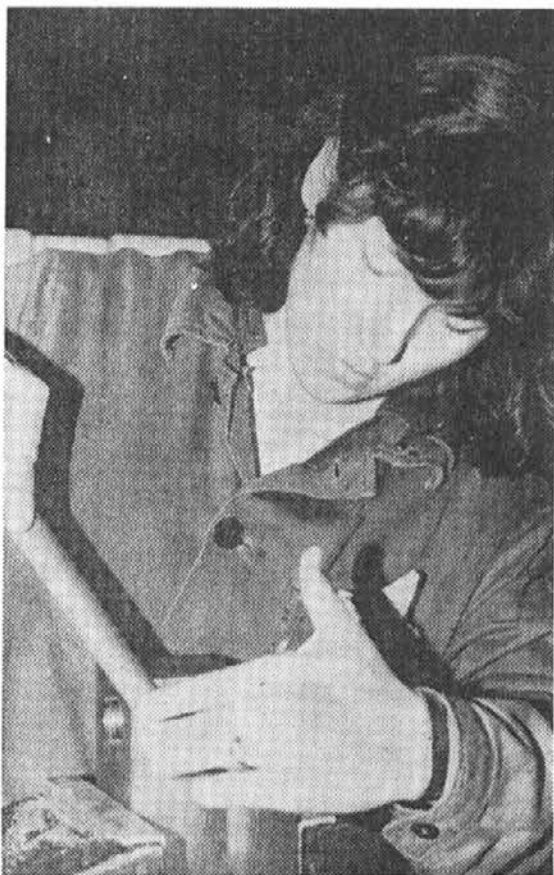
Količinsko bo proizvodnja surovega jekla sicer porastla, vendar bolj kot posledica spremenjenega asortimenta, drugačne delitve dela in boljšega izkoriščanja osnovnih talilniških agregatov. Zaokroženo moremo reči, da je cilj na treh lokacijah proizvesti 1.000.000 ton surovega jekla zelo različnih kvalit in dimenzij. Kar 70 % surovega jekla bo ulito kontinuirano, kar bo bistveno zvišalo izplen.

Načrtovanje skupnega razvoja

Čeprav skromno načrtovana količinska rast proizvodnje, toda ob znatno spremenjenem asortimanu, zahteva veliko angažiranje družbenih sredstev — kar 17.700 mio din. Tako velike vsote sami ne zmoremo, v banki je ne do bimo in se tudi v tujini za toliko zadolžiti ne smemo. Dolgoročni interesi železarjev in predelovalcev pa bodo v usklajevanju prevesili tehtnico v korist jekla, tako da lahko pričakujemo uspešno finančno rešitev, pri kateri bi:

Avtogenski rezalec

Piljenje

- mio din
- Slovenske železarne zbrale 6218
 - današnji in bodoči kupci 2498
 - tuji in domači dobavitelji 2201
 - tuje in domače banke 6785

Prav v usklajevanju naših pogledov o nadaljnji potrošnji jekla po količini in asortimentu, zahtevah do kvalitete jekla in tudi cenah s pogledi kupcev bomo morali dokazati realnost naših projektov.

V obdobju intenzivnega prestrukturiranja naše celotne proizvodnje, ko moramo širše družbeno določiti tudi nosilce našega izvoza, je tesno sodelovanje zelo potrebno. Slovenske železarne bodo vsaj 1/3 proizvodnje predelale v tesni dohodkovni povezavi z valjarnami tako znotraj tovarniškega plotu kot tudi z drugimi predelovalnimi delovnimi organizacijami.

Kar 1/7 ali celo 1/5 proizvodnje bodo Slovenske železarne izvozile neposredno in vendar bo še približno 1/2 jekla na razpolago za trgovanje. S tem bo dosežena dovolj velika stopnja fleksibilnosti in dana možnost dodatnega vključevanja novih predelovalcev.

Velike naložbe pa ne bodo namenjene le za pridobitev novih proizvodnih agregatov in pokrivanje nujno potrebnih obratnih sredstev, temveč tudi za nakup naprav, ki bodo omogočile bistveno spremembo tehnologije proizvodnje.

Nova naprava za pretapljanje pod žlindro, za taljenje surovcev tudi do premera 1000 mm, bo ne samo povečala količino visoko žlahtnega jekla, temveč omogočila racionalno predelavo številnih že izrabljenih velikih odkovkov. Vakuuiranje jekla bo bistveno pospešilo uvajanje hitrih kovaških postopkov, povečalo hitrosti žarjenja dinam otrakov, izboljšalo izplen ter — kar je še najpomembnejše — uveljavilo vrsto jekel za uporabo v zelo zahtevnih strojih in napravah.

Računalniško vodeni talilni procesi bodo znižali specifično porabo električne energije, ne da bi ob tem padala storilnost peči in da tudi omrežje ob tem ne bo preveč obremenjeno. Pri

tem pa je red, industrijski red, tehnološka in delovna disciplina z vsemi posledicami še veliko pomembnejša pridobitev.

Cepprav direktno ne bomo kupovali tehnologije, pa bomo posredno pridobili tudi nova tehnološka znanja. Kontinuirano ulivanje slabov nerjavnih kvalitet bo znatno znižalo stroške proizvodnje, saj so legure ob višjem izplenu bistveno manjši strošek. Ob nabavi kontinuirane naprave za ulivanje slabov pa bomo pridobili tudi navodila za ulivanje drugih kvalitet.

Znatna sredstva bomo izdvojili za opremljanje naših spremljajočih laboratorijev. Skupne naložbe bodo tako v oddelkih tehnične kontrole, tovarniških raziskovalnih oddelkih in Metalurškem inštitutu znašale okrog 200 mio din.

Pripravek raziskovalnega dela

Iz zgodovine poučeni se ne moremo naslanjati samo na kupljeno ali pa s tehniko pridobljeno tehnologijo. Velike napore moramo vložiti tudi v lastno raziskovalno delo. Spremljanje tehnološkega razvoja je ena od pomembnejših nalog našega celotnega raziskovalnega dela. Udeležba na domačih in tujih posvetovanjih je ena od teh oblik. Raziskovalci morajo biti v celoti seznanjeni z dosežki svojega strokovnega področja, zato morajo imeti čas za študij strokovne literature. Naše strokovne knjižnice so bogate, vendar moramo preprečiti, da bi na skrbno obdelane strokovne članke v številnih revijah legal prah. Zbornik opravlja del poslanstva v informacijskem sistemu o dosežkih na posameznih področjih; Bilten pa je drugi tak pisani informator. Formalno smo naredili dovolj; ali pa smo temu dali in dajemo dovolj poudarka, je seveda težje oceniti.

Kadrovski potenciali so. Menjava med proizvodnjo in raziskavami pa poteka preveč togo. V projektni organizaciji moramo skladno s cilji, ki jih zasledujemo, postati bolj giblivi. Socialna varnost posameznikov je vse preveč v ospredju, vrednost in rezultat razisko-

valnega dela pa sta tako potisnjena v drugi plan. Mlajši kadri so tu veliko bolj brezkompromisni, pa jim je zato treba dati več možnosti.

Srednjeročni program raziskovalnega dela za potrebe Slovenskih železarn je bil obravnavan tako na odboru za raziskave kot na poslovnem svetu in tudi na samoupravnih organih Slovenskih železarn. Številni drugi organi so prav tako ocenjevali program, vendar v celotnem procesu nismo dobili bistvenih pripomb in dopolnil. Nisem prepričan, da je program tako superioren, da mu ni kaj dodati. Veliko bolj je verjetno, da smo ga vsi udeleženci, tisti, ki smo pri njegovem nastajanju, sodelovali, in tudi tisti, ki niso, v končni redakciji premalo skrbno preučili. Ze danes, komaj 9 mesecev po začetku tega srednjeročnega plana, moramo ugotoviti, da ga ne izpolnjujemo. Izjava, da ni deviz za opremljenost laboratorijev in reprodukcij materialov, sicer drži kot splošno znano opravičilo, konkretno pa ob 100 mio dolarjev konvertibilnega uvoza problem nekaj 100.000 dolarjev za uvoz nujne opreme in repromateriala ni preveč prepričljiv. Bolj očitno nam primanjkuje »raziskovalnega duha« za iskanje poti med številnimi uvoznimi omejitvami. Ali same raziskave nimajo še številnejših omejitev, vendar jih na koncu le uspešno preliščiti in iz železa in mešanice drugih kovin in dodatkov ustvarimo novo jeklo. Očitno potrebujemo tu več timskega dela »raziskovalcev« tehnologije in »raziskovalcev« uvoznih možnosti. Podobno je pri financiranju domače opreme.

V raziskovalnih programih in projektih se močno naslanjamo na razpoložljive kadre znotraj raziskovalnih oddelkov in Metalurškega inštituta. To je sicer prav, saj imamo tako trdno podlago v kadrih in je možno točneje opredeliti tudi roke za take naloge. Po tej poti pa ne moremo doseči večjega tehnološkega napredka. To je tako, kot če bi gradili samo tisto in toliko, kolikor zmoremo z notranjim monter-skim in vzdrževalnim kadrom. Delitev dela ni speljana zato, da bi vsak lahko odredil drugemu, koliko sme, temveč predvsem zato, da smo na ožjem področju dovolj strokovni in produktivni.

Naloga odbora za raziskovanje, ki je kot kolektivno vodstvo raziskovalnega dela, je, da v večji meri povezuje tudi druge raziskovalne potencialne.

Letno vložena sredstva v raziskave znotraj Slovenskih železarn znašajo nekaj čez 120 mio din, od tega manj kot 1/5 za komplementarne raziskave. Delež v dohodku, ki ga izdajamo za raziskave, ni majhen, ne moremo pa pričakovati revolucionarnega napredka brez bistveno povečanega deleža.

Organizacija raziskovalnega dela

Sedanja organizacija raziskovalnega dela je primerna in omogoča tako zelo uporabne kot tudi temeljne raziskave. Povezava v vzgojno temeljno organizacijo Montanistiko prek Metalurškega inštituta in raziskovalnih oddelkov po delovnih organizacijah je vzorna. Manjša nasprotja krepijo kritičnost. Povezava prek posebnih raziskovalnih skupnosti (PORS) še ni zaživela. Metalurški inštitut mora kot osrednja raziskovalna enota v celoti povezati raziskovalno delo tako z drugimi jugoslovanskimi kot tudi tujimi raziskovalnimi inštituti, kot tudi znotraj raziskovalne skupnosti Slovenije.

Ni pa možno znotraj neposredne proizvodnje izločiti raziskovalnega dela in ga še naprej prepuščati samo delavcem v raziskovalnih oddelkih. Raziskovalno delo in tehnološke novitete morajo postati vsakodnevna skrb vseh strokovnih delavcev v proizvodnji.

Zaključki

— Razvoj tehnologije v tem srednjeročnem obdobju bo v največji meri odvisen od uspešno prenesene tehnologije v naše obstoječe in nove proizvodne naprave.

— Na raziskovalnih projektih in programih bomo morali angažirati vsaj še dodatnih 20—30 mladih inženirjev, da bi osvajanje tehnologije pospešilo proizvodnjo.

— V opremljenost laboratorijev, raziskovalnih oddelkov in inštituta bomo morali vložiti prednostno okoli 200 mio din.

Na vrhu

— Letno bomo izdvojili vsaj 2 % iz dohodka za pokrivanje izdatkov rednega raziskovalnega dela.

— Razen osvajanja nove tehnologije proizvodnje, ki bo osnovna usmeritev, bomo skupno z uporabniki jekel intenzivno iskali nove vrste jekel — vsaj dve na leto.

Slovenija niti danes, še manj pa v bodoče, brez velike škode za svoj nadaljnji razvoj ne zmora ekstenzivnega razvoja industrije, pa tudi ne na pod-

ročju železarstva. Če bomo uspeli v večji meri železarstvo od sedanjega kapitalno intenzivnega poslovanja prestrukturirati v kapitalno razvojno intenzivno poslovanje, se bomo obdržali med proizvajalci jekla, sicer pa bomo počasi, vendar nezadržano, drsli v obrobje. Za raziskovalce in raziskovalno delo je to velik izziv. Ali bomo temu kos? Pripravljeni sem, da smo in bomo s svojim delom to tudi potrdili.

Mag. Peter Kunc

Z D R A V J E

VPLIV ŠOLE IN DRUŽINE NA OTROKOV DUŠEVNI RAZVOJ

VLOGA ŠOLE IN DRUŽINE

Vpliv šole na razvoj otrokove osebnosti je zelo velik. Poleg družine je najpomembnejši socializirajoči dejavnik v otrokovem življenju. V šoli presedi otrok mnogo ur svojega aktivnega življenja. Poleg funkcije šole (vzgoja in izobraževanje) spremlja otrokov razvoj:

a) funkcija učenja: obvladovanje simbolnega sistema, procesi sklepanja, sojenja, reševanja problemov, prisvajanja in urejanja informacij

b) funkcija formiranja osebnosti: doživljanje samega sebe, lastna identiteta, sposobnost navezovanja, avtonomnost, integracija, ustvarjalnost...

Šola je življenjska situacija in postavlja pred otroka vrsto zahtev tako na storitvenem kot tudi na socialnem področju. Kako se bo izkazal, koliko bo uspešen, kako se bo znašel in prilagodil in kako počutil, je odvisno na eni strani od otroka samega, na drugi pa od šole.

Intelektualna, čustvena in socialna zrelost otroka za šolo izvira iz bioloških konstitucionalnih zasnov — temperamenta, intelektualnih zmogljivosti in psihosocialnih izkušenj, ki jih je dobil znotraj svoje družine. V šoli deluje nanj sklop šolskih okoliščin, kot je šolski institucionalni sistem, vrednostni sistem družbe in konkretne šole, organizacija šolstva, vzdušje v šoli, učiteljeva osebnost in celotno psihosocialno vzdušje v razredu.

Danes je socializacijska vloga družine primarnega pomena, vendar družina ni sposobna sama pripraviti otroka na zahteve, s katerimi se bo srečeval v hitro se spreminjajočem svetu. Družinsko vzgojo dopolnjujejo vzgojno-izobraževalne ustanove. V mnogih primerih je družinska vzgoja neprimerna, neustrezna. V tem primeru dobiva otrok korektivne, čustvene in socialne izkušnje v šolskem okolju.

Možno je, da se družinski pritiski in drugi negativni dejavniki družine dopolnjujejo s šolskimi in tako šola še poveča otrokove probleme ali jih celo ustvarja. V tem primeru govorimo o negativni — patogeni funkciji šole.

Vse te omenjene pozitivne in negativne funkcije šole so v celodnevni osnovni šoli še bolj izražene, saj je otrok zaradi druge

oblike dela tem vplivom bolj in dalj časa izpostavljen.

NEUGODNI MENTALNO-HIGIENSKI VPLIVI ZNOTRAJ ŠOLE

a) Storilnostna orientacija šole — ti pritiski delujejo na vse otroke

b) Avtoritativna vzgoja

c) Razmeroma majhna raznolikost šolskega sistema.

Storilnostna orientacija je pri nas sprejeta družbena vrednota. Šolski uspeh je izredno pomemben dejavnik, ki določa občutek lastne vrednosti, samospoštovanja, občutek sposobnosti, zmoglosti, varnosti, samozaupanja, potrditev, veljavo in spoštovanje v očeh drugih in v odnosu do drugih, saj je eno prvih vprašanj, ki ga postavimo šolarju: »Kako ti pa kaj gre v šoli?« Vsa pričakovanja, zahteve, subtilni ali grobi represivni ukrepi, cel sistem vzgojnih prijemov znotraj družine in znotraj šole so usmerjeni k cilju — šolski uspeh. Otroci zaradi neuspeha v šoli kaznovani s slabimi ocenami, doma z represivnimi ukrepi, sodbo, da je len, nesposoben...

Mnogi otroci vgradijo to sodbo v predstavo o sebi in se obnašajo skladno z vlogo, ki so jim jo dali v prvi vrsti starši, nato učitelji, druge odrasle osebe ali vrstniki. Zavest lastne nesposobnosti otroka demotivira za nadaljnje delo ali pa se kaže z motnjami na socialnem področju:

- a) težnja po umiku iz ogrožajoče šolske situacije
- b) depresivnost
- c) beg v telesne težave
- č) osamljenost
- d) izostajanje iz šole.

Kot posledica kroničnega neuspeha v šoli se pojavlja

- a) nemotiviranost za šolsko delo
- b) izguba volje do šolskega uspeha
- c) izguba volje za učenje na sploh.

Šola se povsod v svetu kaže kot uniformna institucija. Zaradi majhne razvejanosti šolskega sistema se lahko zanemari veliko število otrok, ki odstopajo od norme:

— zaradi nižje ravni inteligentnosti

— zaradi nekaterih posebnosti in motenj v intelektualnem delovanju (otroci s specifičnimi učnimi težavami)

— zaradi kulturne prikrajšanosti.

Govorimo o posebnih otrocih (okoli 35 %), ki se ne morejo uspešno prilagoditi modelu šole. Odstopajo tudi posebno nadarjeni otroci le v določeni smeri ali otroci s splošno visoko inteligentnostjo.

Otrok ne sme biti prikrajšan za varstvo socialnih in delovnih priložnosti zunaj šole (dvorišča, igrišča, ulice...), zunaj institucioniranih prostorov, v katerih naj preživlja svoj nestrukturirani prosti čas, sam razporeja svoj čas in izbira svoje aktivnosti.

Veliko govorimo o demokratični in samoupravni vzgoji, pa še vedno prevladuje tako doma kot v šoli avtoritativna vzgoja. Tak otrok je prikrajšan za demokratične in samoupravne odnose v neformalni skupini vrstnikov zunaj šole.

Problem besednih komunikacij

Zavrtost pri besednem izražanju je tako rekoč slovenska narodna hiba. V družinah z avtoritativno vzgojo mnoge ovire preprečujejo uresničitev težnje po govornem izražanju (ko odrasli govorijo, naj bodo otroci tihi, pri jedi se ne govori, ko oče spi, ne govori glasno itd.). Spregovoriti pomeni izpostaviti se graji avtoritete.

Odpreti usta se lahko sčasoma otroku poveže z občutkom strahu. Tudi v šoli sme govoriti, ko mu dovolijo ali ukaže učitelj. Govor postane obremenjen s težo skrbi za učinek — dosežek ocene.

Govor je orodje človeka za reševanje problemov. Besedne sposobnosti so prvenstvenega pomena za učenje in za vrsto intelektualnih dosežkov. Ima pomembno vlogo v vzdrževanju psihosocialnega ravnovesja posameznika.

Razvijanju govornih veščin pri otroku in skupinskimi komunikacijami je izredno pomembno poudariti posebno pozornost.

Posebni otroci

V skupino posebnih otrok štejemo ti. ranljive otroke, otroke s posebnimi učnimi težavami, otroke s psihosocialnimi motnjami, za katere je prilagoditev na učne in vedenjske zahteve težavnejša, in otroke, ki že imajo takšne ali drugačne motnje. Težave in motnje izvirajo iz interakcije z njihovim socialnim okoljem (družina, šola, soseska, širše družbeno okolje...).

Otrokovi problemi se izražajo z otrokovim trpljenjem, s psihosocialnim problemom ali z oblikami vedenja, ki so nezaželene ali moteče za druge. Otroci se lahko ali zapre vase in sam trpi ali pa se to izraža v odnosu do drugih z motečimi oblikami vedenja. Pravimo jim tudi čustveno moteni otroci z motnjami vedenja, otroci s prilagoditvenimi motnjami ali na kratko — moteni otroci.

Pogosto se postavlja vprašanje: »Kateri otroci so moteni?« Vsak otrok ima v nekem razvojnem obdobju, v določenih situacijah probleme, ki so tolikšni, da ga motijo ali zaradi njih otrok moti druge. Trajanje teh problemov in njihova resnost sta izhodišče za ocenjevanje otrok z motnjami. Med otroci z motnjami in otroci brez njih ni ostre meje. Ocena motenj in motenosti sloni v veliki meri na izkušenosti posameznega strokovnjaka strokovne ustanove, zato so podatki — 10 % otrok z motnjami, ki rabijo strokovno pomoč, po različnih avtorjih.

Otroci s specifičnimi učnimi težavami

kažejo motnje v enem ali več psiholoških procesih. Lahko se kažejo v motnjah poslušanja, mišljenja, govorjenja, branja, pisanja, črkovanja ali računanja. Za

Sledovi zime

Beli mir

otroka je značilno, da ima lahko v normalni ali celo zelo dobri inteligentnosti motnje v miselnih procesih, motnje zapornosti, motnje predstaviteljnosti, motnje v govornem izražanju, lahko pisalne motnje, motnje koncentracije, je hitro utrudljiv ali pa ima spremenljivo učinkovitost pri šolskem delu, ki niha iz dneva v dan.

Poleg teh motenj na področju učenja se kažejo še vedenjske in odzivne motnje, kot so nemirnost, razdražljivost, razburljivost, eksplozivnost, impulzivnost, slaba obvladovanost, nezrelost idr. Vse to poraja posebne vzgojne probleme in težave v odnosu z učiteljem in drugimi otroki.

Otrok s specifičnimi učnimi težavami je v šoli bodisi neuspešen ali manj uspešen, kot so pri-

čakovanja staršev in zato doživlja vrsto pritiskov od šole in staršev. Najhuje je, če se za otrokovo motnjo ne ve in se to pripisuje otrokovi malomarnosti, nezainteresiranosti, lenobi. Tak otrok je prizadet tudi zato, ker se zaveda svoje drugačnosti.

Vse te otroke z motnjami je potrebno obravnavati v strokovni ustanovi. Pri tem morajo sodelovati starši kot tudi šola. Le tako je zagotovljen uspeh. Terapevtsko obravnavanje otrok je dolgotrajno (nekaj let).

Za zmanjševanje teh pojavov je potrebna orientacija šole navzven, vključevanje laikov v delo šole in samoupravno vzgojno delo v šolah.

Dr. Marija Vodnjov

Iz naših krajev

KS HOLMEC:

PITNA VODA IZ DOLINSKEGA VODOVODA

Ta krajevna skupnost je v svoj letni plan zapisala, da bo predvsem poskušala urediti lokalni cesti na Dolgo brdo in Belšak. Pri rekonstrukcijskih delih, ki naj bi stekla že spomladi, bodo krajevnim pomagali tudi graničarji.

Kot kaže, pa bodo Lokovičani še naprej morali požirati dim in smrad, saj naj bi »občinsko« odlagališče smeti celo razširili proti zahodu. Na Holmcu pravijo, da tega ne bodo dopustili, saj komunalno podjetje že sedaj noče sproti zasipavati smetne jame in jo sanitarno urediti. Povedali so tudi, če pri prevajalskem podjetju ne bodo upoštevali njihovih zahtev, da v to smetno jamo ne bi več odlagali smeti, bodo svoje človeške pravice poiskali drugod.

Pri KS Holmec so se končno tudi dogovorili, kako bodo rešili preskrbo s pitno vodo za naselje Rudnik. Poljana in Rudnik naj bi dobila zdravo pitno vodo iz dolinskega vodovoda, ki naj bi ga že letos pričeli polagati od Šumca v Mežico do Prevalj. Pri holmški krajevni skupnosti pravijo, da bo preskrba s pitno vodo iz dolinskega vodovoda dosti cenejša, kot pa, če bi morali na Holmcu urediti novo zajetje vode in položiti nov vodovod.

Medtem ko ugotavljajo, da mladinska organizacija ni tako aktivna, kot je bila pred leti, mladi še vedno nimajo svojega prostora, kjer bi se lahko sestajali. Res pa je, kar je dejala tudi tajnica krajevne skupnosti Mira Gerdej, da je ob meji vedno manj mladih, saj zaradi pomanjkanja stanovanj skoraj vse mlade družine zapustijo Holmec.

Nekoliko bolj delavno je športno društvo Holmec. To namreč že

leta organizira razna tekmovanja, predvsem v nogometu in smučanju. Tamkajšnji športni delavci so celo postavili preprosto smučarsko vlečnico na Mrdavsovi njivi.

KS ŠENTANEL:

KOLIKO SREDSTEV ZA KOMUNALNO DEJAVNOST

Na prvi letošnji seji sveta šentanelške krajevne skupnosti, ki je bila januarja, so člani sveta predvsem razpravljali o programu oziroma potrebah na področju komunalne in druge infrastrukture v letu 1982. Tako so sprejeli plan krajevne skupnosti, o katerem bo razpravljala tudi ravska komunalna skupnost. Letos naj bi na Šentanelu dokončali že lani začeta dela pri ureditvi pokopališča. Popravili bodo podporne zidove in dokončali ograjo. Če bodo zbrali dovolj sredstev, bodo zgradili tudi novo mrliško vežico. Ze kmalu spomladi pa bodo namestili cestne ograje v dolžini 300 metrov.

Ker imajo zdaj urejene le individualne kanalizacije, ki so zvečine speljane v krajevno kanalizacijo, bodo letos končno uredili na robu vasi skupno mehansko greznico. Sredstva zanjo bodo prispevali ravska komunalna skupnost in uporabniki. Sicer pa bodo nadaljevali z akcijo »telefoni za kmete«. Na vrsti so kmetije na Suhem vrhu.

Medtem ko v vseh krajevnih skupnostih ravske občine na veliko razpravljajo o ustanovitvi strokovnih skupnih služb (te naj bi ustanovili pri KS Črna, KS Trg-Prevalje in KS Čečovje), v Šentanelu menijo, da v teh stabilizacijskih časih ustanovitev takih služb ni v skladu z našo politiko. Zato predlagajo, da naj bi za vse krajevne skupnosti ustanovili na ravni občine eno strokovno službo.

KS MEŽICA:

MEŽIČANI RAZUMEJO TEŽAVE KOMUNALCEV

Mežičani so se decembra lani in januarja letos hodili pritoževati na svojo krajevno skupnost zaradi zasneženih in spolzkih cest. V zvezi s tem je tov. Golobinek, tajnik KS Mežica, povedal naslednje:

»Ko smo sprejemali osnutke za ustanovitev komunalnega podjetja, smo vsi v občini govorili in obljubljali, kako bomo temu podjetju pomagali. Osebnostno menim, da je danes to podjetje deležno premajhne družbene pomoči, saj se od samega »rojstva« srečuje predvsem s pomanjkanjem delavcev in tudi sredstev. Zato niti ni čudno, da ima toliko težav pri pravočasnem vzdrževanju občinskih cest, predvsem pa pešpoti in pločnikov.

Do sredine januarja smo imeli v Mežici kupe snega na avtobusni postaji, na pločnikih in prehodih za pešce. Šele, ko si je stanje ogledal direktor komunalnega podjetja, so pričeli sneg odvažati.

Na zadnji seji sveta KS Mežica je beseda tekla predvsem o pred-

logu plana KS za leto 1982. Čeprav so ga člani sveta okvirno že potrdili, ga bodo dopolnili ali skrčili šele po zaključnih računih, ko bo znano, koliko sredstev bo letos krajevna skupnost dobila za komunalno dejavnost.

KS LEŠE:

SPOMLADI PRIČETEK GRADNJE VRTCA

Februarja je leška krajevna skupnost končno dobila od Marlesa glavni načrt za montažno otroško vrtce. Po besedah Filipa Jelena, predsednika sveta krajevne skupnosti, je vse tako daleč, da bo gradnja vrtca lahko stekla prve dni marca, vrtce pa naj bi bil gotov do jeseni.

V njem bodo poleg otroških igralnice še: dva razreda, zbornica, kabinet, garderobe in večnamenski prostor. V kleti pa bodo sodobno urejena kuhinja z jedilnico, kotlovnica in pisarna za krajevno skupnost in družbenopolitične organizacije. Po predračunu naj bi vsa dela veljala okoli 14.800.000 din.

Ceprav naj bi že lansko jesen dobilo telefon 26 Lešanov, ga je dobilo le 13 kmetij. Tov. Jelen je povedal, da je nova telefonska linija s Prevalj do Leš povsem na red, z montažo telefonov v naselju pa bodo pričeli spomladi.

KS TRG-RAVNE:

Z RAMO OB RAMI DO NAPREDKA

V drugi polovici januarja je travenska krajevna skupnost dobila svoje prostore v novi poslovni stavbi v Prežihovi ulici. Polek krajevne skupnosti so v njej svoje nove prostore dobile tudi vsi štiri občinske družbenopolitične organizacije.

Januarja so v tej krajevni skupnosti največ razpravljali o planu KS za leto 1982. Tako naj bi letošnje pomočjo vseh ravninskih krajevnih skupnosti, predvsem pa komunalne skupnosti uredili križišč pred železarno, posodobili avtobusno obračališče, zgradili nov betonski most pri ravninski kinodvorani in uredili obvoznico Ravne-Kotlje. Letos bodo poskušali izdelati tudi osnutek zazidalnega načrta za stari del mesta. Hkrati z njim naj bi izdelali tudi maketovih poslovnih, stanovanjskih in drugih površin.

Sicer pa pri tej krajevni skupnosti ugotavljajo, da bo končno treba nekaj postoriti tudi za ureditev in vzdrževanje ravninskega parka, ki je že leta zanemarjen. Tako je KS Trg-Ravne predlagala komunalni skupnosti in KS, da naj bi letos s skupnimi močmi parku uredili pešpoti, zelenice očistili drevje, je povedal Dušan Brankovič, predsednik sveta KS Trg-Ravne.

KS ČRNA NA KOROŠKEM:

MLADI LE S TEŽAVO DO STANOVANJA

Ceprav je v tamkajšnji krajevni skupnosti iz dneva v dan več povpraševanje po stanovanjih (zlasti nje predvsem prosijo mlade družine), pri krajevni skupnosti ti

čas ne vedo, kako bodo rešili to aktualno vprašanje. V KS Črna sicer že leta rešujejo stanovanjski problem mladih družin, invalidov in mater samohranilk z dodeljevanjem solidarnostnih stanovanj, vendar je med mladimi družinami precej negotovanja in nezadovoljstva.

»Tako kot prejšnja leta je tudi lani komisija za dodelitev solidarnostnih stanovanj pri KS Črna imela na razpolago 17 stanovanj, vendar jih je zaradi nekoliko ostrejših kriterijev novega samoupravnega sporazuma, ki ureja to področje, dodelila le 14, kljub temu da je bilo prosilcev več. Komisija in svet črnjanske krajevnega skupnosti menita, da so kriteriji prezahtevni, predvsem v tistem delu, ki določa osebni dohodek in družinskega člana. Prav osebni dohodki namreč onemogočajo mladim družinam, da kljub potrebam ne morejo dobiti solidarnostnega stanovanja. Mladi na račun sedanjih meril precej negotujejo. Mnoge mlade družine so se v zadnjih letih odselile v druge kraje in celo občine, ker v Črni niso dobile stanovanja. Mladi ne razumejo tudi tega, zakaj je do sledje komisija največ solidarnostnih stanovanj dodelila invalidom in materam samohranilkam, čeprav je bila marsikatera mlada družina solidarnostnega stanovanja bolj potrebna,« je razložil Stanko Kordež, tajnik KS Črna.

Glede kriterijev v novem samoupravnem sporazumu je črnjanska krajevna skupnost januarja poslala pripombe komisiji za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu skupščine Ravne in tudi zahtevala ponovno preučitev in spremembo kriterijev za pridobitev solidarnostnih stanovanj. V Črni namreč menijo, da bodo le s tako spremembo lahko pravično dodeljevali solidarnostna stanovanja.

V vseh štirih vaških skupnostih KS Črna potekajo aktivnosti za sestavo letnih planov. Tako bo

Podpeca letos dobila sredstva za ureditev družbenih prostorov, Javorje in Koprivna pa sredstva za postavitev tv pretvornikov. Javorčani ga bodo postavili na Permanškovem vrhu, Koprivci pa pri Jakobu.

KS ČEČOVJE:

88 DREVES ZA TOVARIŠA TITA

Tudi svet KS Čečovje je na prvi letošnji seji obravnaval osnutek gospodarsko finančnega načrta za leto 1982. Potrebe in želje na področju komunalne dejavnosti so posredovali ravenski komunalni skupnosti, ki naj bi jih vnesla v svoj letni program.

Stanko Rihter, predsednik sveta KS Čečovje je povedal, da bodo letos na Čečovju poskušali urediti z novo asfaltno prevleko vse lokalne ceste. Uredili naj bi tudi stopnice proti gimnaziji in železarni. Svet čečovške krajevnega skupnosti je že pred časom dal pobudo, naj bi krajevna skupnost skupaj z mladinsko organizacijo na zahodnem delu Čečovja uredila spominski park, v katerem bodo zasadili 88 dreves v spomin na tovariša Tita.

Na začetku leta so imenovali štiri komisije, in sicer komisijo za komunalne in stanovanjske zadeve, finančno gospodarska vprašanja, za statut in komisijo za promet in vzgojo v cestnem prometu. Imenovali so tudi komite za SLO in DS, delegacijo za požarno varnost in za samoupravno komunalno skupnost. Z delom je že pričela komisija za promet in vzgojo v cestnem prometu. Ugotovila je, da so na Čečovju lokalne ceste prometno zelo slabo urejene, saj skoraj nikjer ni zarisanih prehodov za pešce. Prav tako pa bo treba kaj storiti za parkiranje motornih vozil.

F. Rotar

uspela. Tako so letos imeli mladi pobratimi na razpolago kar dve smučarski vlečnici, pa tudi smučarska oprema učencev je bila mnogo boljša kot lani. Čeprav so bili z organizacijo zelo zadovoljni tudi učenci, je bilo zadnji dan slišati, da sedanja oblika ni tista prava šola v naravi, saj je zgolj smučarski tečaj. V času trajanja šole v naravi naj bi bili namreč učenci zdoma, da bi se bolj osamosvojili in se navadili na kolektivno življenje, so pripomnili udeleženci.

GASILNI APARATI ZA KMETIJE

Pri temeljni organizaciji kmetov Ravne na Koroškem so že konec preteklega leta sklenili, da

bodo za boljšo preventivo na kmetijah nabavili ročne gasilne aparate.

Tako so te dni gasilne aparate (denar zanje so prispevali tudi kmetje) dobile nekatere večje kmetije na Strojni, Zelenbregu, in Tolstem vrhu. Pri namestitvi gasilnih aparatov so bili kmetje poučeni o ravnanju z njimi, delno pa tudi o požarni preventivi na kmetijah. Pri TOK Ravne so povedali, da bodo z akcijo »gasilni aparati za kmetije« nadaljevali tako dolgo, dokler tega nadvse potrebnega pripomočka za gašenje začetnih požarov ne bodo dobile vse kmetije v ravenski občini.

F. Rotar

KULTURA

KULTURNE VESTI

Februarja so koncerti od Pliberka do Traberka, in sicer: 6. februarja je bil koncert v Kotljah in Mežici, 7. februarja v Črni in Dravogradu, 13. februarja na Prevaljah in v Pliberku, 14. februarja v Radišah, 19. februarja bo koncert v Radljah ob Dravi, 26. februarja v Slovenj Gradcu in 28. februarja bo sklepna prireditev na Ravnah.

8. februarja je bila na Ravnah slavnostna seja skupščine kulturne skupnosti ob slovenskem kulturnem prazniku in podelitev Vorančevih plaket za leto 1981. Iste dne je bil mladinski koncert pihalnega orkestra ravnenskih železarjev, predstava slovenskega filma Idealist za učence šolskega

centra; predstave domačih amaterskih filmov »Iz kulturne dediščine naših krajev« in predavanje o nastajanju filma »Od ideje do projekcije«.

Na Prevaljah je bila tega dne akademija DPD »Svoboda« ob slovenskem kulturnem prazniku.

15. februarja bo občinska revija lutkovnih skupin.

18. februarja bo akademija KUD Prežihov Voranc ob obletnici Vorančeve smrti.

28. februarja bo zimski pohod po Vorančevi poti.

V okviru Vorančevih dni je bila v likovnem salonu na Ravnah od 29. januarja do 5. februarja razstava Miroslava Hajnca.

IZ OBČINE

ŠOLA V NARAVI

Na združenem travniku v bližini Rimskega vrelca v Kotljah je tudi letos osnovna šola Koroški jeklarji z Raven organizirala šolo v naravi za učence petih razredov. Poleg 90 domačih učencev

se je udeležilo (namreč smučarskega tečaja) tudi 30 učencev osnovne šole Radka Mitroviča iz Čačka, s katero se je javorški šola lani pobratila.

Letošnja šola v naravi je kljub pomanjkanju snega zelo dobro

Še o slikarski koloniji Ravne '81

V Informativnem fužinarju — glasilu ravnenskih železarjev od 15. decembra 1981 je med ostalim objavljen tudi članek urednika Informativnega fužinarja z naslovom KOLONIJA PLODNIH ISKANJ (vtisi in misli nestrokovnjaka). Članek se nanaša na rezultate dela i menje o slikarski koloniji Ravne '81.

Prav je, da o slikarski koloniji spregovorijo tudi strokovnjaki, zato smo na Ravne povabili umetnostnega zgodovinarja in umetnostnega kritika doktorja Ceneta Avgušтина. Dr. Avguštin že vrsto let zasleduje, spremlja in pedagoško usmerja delo ravnenskega likovnega salona, vpliva na razvoj in duhovno vrednotenje te ustanove, ter tudi na Društvo koroških likovnikov.

Njegov članek vsekakor prispeva k pravilnemu vrednotenju slikarske kolonije in likovne umetnosti, čeprav se je od leta 1973 naprej namerno s strani naših informativnih služb o vodenju slikarskih kolonij bore malo, včasih pa skoraj ničpisalo.

Prav veseli smo tega prispevka od drugih, ki vidijo v slikarski koloniji tudi kaj več, kot pa samo to, pod kakšnimi težkimi pogoji se kolonija vodi, ko je zaradi stabilizacijskih ukrepov in zaradi varčevanja vprašljiv vsak dinar.

Prosimo, da to, kar je napisano z oceno dr. Avgušтина vred v celoti objavite v naslednji številki Informativnega fužinarja in to brez vaših sprememb.

Sekretar slikarske kolonije
Boštjan Franc

Konec decembra je bila z razstavo izbranih likovnih del zaključena 12. ravnenska kolonija. Te tradicionalne in ugledne priredit-

ve se je letos udeležilo sedem likovnikov, ki so po svojem oblikovnem in vsebinskem izrazu zelo različno opredeljeni. Prav zato

Spomin na jesen

je bila tudi razstava njihovih del pestra in zanimiva obenem.

Za razliko od prejšnjih let, ko so na prireditvi sodelovali predvsem slikarji, se je letošnje kolonije udeležil tudi kipar Mersad Begić, po rodu iz Glamoča in diplomant ljubljanske Akademije za likovno umetnost. Njegov portret prof. Franca Sušnika je rezultat vestnega in študijskega pristopa k sporočenemu slikovnemu gradivu, po katerem je Mersad Begić oblikoval portretirance. Rezultat kiparjevih prizadevanj ni toliko anatomsko verna podoba zaslužnega kulturnega delavca kot izredno poglobljen izraz njegovega obraza. Predvsem v očeh, v Sušnikovem pogledu je Mersad Begić dojel veličino tega ravenskega rojaka, v njem se skriva Sušnikov odnos do sveta, do ljudi, ki je razumevajoč, humanističen in nenehno širok. Namesto pogosto poplitvenih »prešernovskih« in drugih lepotev smo tokrat dobili pravega, resničnega Sušnika.

Iz izrazito racionalistično opredeljene stroke je izšla kasnejša diplomantka ljubljanske akademije Anka Hribar-Košmerl. Včasih se zdi, da so njene likovne realizacije zasnovane po nekih matematičnih in fizikalnih zakonih. Ta sestavina daje njenim slikam širši, z ostalim dogajanjem v obdajajočem prostoru povezujoč značaj. Prenos upodobljenih predmetov v svet koordinant, stereometričnih teles itd., jemlje slikarskim upodobitvam individualen značaj in jih uvršča v neki višji red.

Iz sveta razmišljanj o življenju, o svetu in njegovih pojavih, o mestu človeka v zapletenem sistemu odnosov med stvarnostjo in imaginarnostjo raste slikarstvo koroškega slikarja Valentina Polanjskega. Svojevrstni simbolizem oblik in barv je tisto izrazno sredstvo, s pomočjo katerega slikar razpreda svoje miselne in emocionalne tokove po slikarski ploskvi. Zelo subjektivno pojmovanemu svetu slikarjevega notranjega doživljanja sledijo tudi podnaslovi: »Se bom premislil« itd.

Krajine Konrada Krajnca so težko oprijemljivi in dinamično razgibani sestavi barvnih gmot, ki jih slikar smiselno razporeja po slikarski ploskvi. V novejših Krajnčevih delih se amorfne barvne mase začenejo zgoščevati v ploskve in telesa in morda napovedujejo novo obdobje v njegovem slikarstvu. To domnevamo tem bolj, ker se tudi barvno poudarjeni elementi v sliki razvrščajo v bolj jasne in oblikovno lažje opredeljive kompozicijske enote.

Jože Zel sledi oblikovnim in barvnim vzgibom izbranega slikarskega objekta, pa naj bo to krajina ali portret. Je obrisno bolj jasn kot Konrad Krajnc, vendar še vedno mehak. Barvna lisa, ne črta, ostaja najpomembnejše izrazilo Zelovih slikarskih kompozicij. Podoba Marije Kuhar, žene Prežihovega Voranca je kvaliteten, barvno in oblikovno sinhroniziran primer portretne upodobitve, tako kot se po drugi strani v Zelovih krajinah barvne, oblikovne in svetlobne sestavine po-

vezujejo v zglednem, prostorskem iluzionizmu.

Privlačno realistično, včasih tudi s poetičnimi in simbolnimi elementi obogateno podoba sveta nam posredujejo akvareli in pasteli Janka Sušnika. Njegovi portreti so polni iskričave živosti (Črna čelada, Strojanski deklič), prepričljive neposrednosti (Mona Liza — alias Veronika) in psihološke poglobljenosti (Moj žalostni oče). Odkrivanje drobnih človeških vrednot, ki so skrite v upodobljenju, v njegovem izrazu, očeh in telesu, sodi med najbolj privlačne strani Sušnikovega slikarstva. Prav v tem poglobljenem, s humanizmom napolnjenem realizmu

naše vsakdanjosti bo slikarjev čopič našel vedno dovolj prijateljev in občudovalcev.

Današnjemu likovnemu trenutku nekoliko odmaknjeno naivni slikarstvo predstavlja na razstav Dobrirovoje Stevanović-Peca iz Varvarina. Idilična podoba naše vasi, odmaknjena od realizma dejanskih razmer, je prisotna tudi v Stevanovićevem delu Pri Jazni karju na Strojni. Kar dokumentarno verna se zdi podoba naslikanega vaškega ambienta, še posebej njegove arhitekture. V tem je tudi vrednost te, včasih tak popularne, vendar počasi umirajoče veje slikarstva.

Cene Avguštin

Tanjši kulturni dinar obogatiti s svežimi idejami

Varčevanje ni več parola dneva niti leta. Postaja temeljno načelo, ki ga ni mogoče prezreti ne v gospodarstvu ne v zasebnem življenju. V tem znamenju so uporabili škarje letos tudi v kulturi, in sicer, kot se spodobi, od republike do temeljne organizacije.

Skeptik bo pomislil; kaj nam bo torej sploh še ostalo, ko pa je bil kulturni dinar že doslej tanek? Bomo kaj prevrednotili ali siromašili že obstoječe?

Rečeno je, da bo kulturna dejavnost manj obsežna, ne pa manj kvalitetna. Težnji po kvaliteti je torej na videz zadoščeno. Natančnejši pogled v programe pa pove, da na tem področju inventivnost ne najde odmeva, kajti resnično bo tudi poslej teklo vse po ustaljenem, preizkušenem vzorcu: nekaj gledaliških predstav, proslave, nekaj razstav, malo koncertov itn., le da namesto deset npr. raje šest. Če imamo v mislih samo varčevanje, potem bomo to tudi res dosegli na ta način. Morda bomo namesto treh poprečnih koncertov poslušali enega dobrega. Kvalitativna razlika bi bila dovolj velika, da lahko zanemarimo obseg, a če bo res tako, za zdaj še ne vemo.

Programi končno kažejo tudi vse stare hibe naše kulturne de-

javnosti, ki jim niti stabilizacije ne gre do živega. Vzemimo samo nekaj področij, ki jim sestavljalci programov priznavajo množični interes:

— knjiga ponuja mnogo več možnosti, kot smo jih pripravljali izrabiti; zreducirali smo tisto, kar je bilo preveč, in pridobivanje članov Prešernove družbe

— film — zadnja komentirana predstava je menda bila Cankarjev Idealist (Martin Kačur). Pretnarjevi režiji, (če je bila kakšna, se opravičim, saj je samo dobro), letos bo s tem zvezi kampanjska akcija pred državnimi prazniki, se pravi ne bene načrtnosti.

Ne gre torej za to, da bi hoteli uveljaviti kakšne ozke interese, ki se jih da odkloniti že s tem, da jih poimenujemo elitizmom, ne, za množične interese gre, v tem pa si ne bi smeli privoščiti sezonskega. Povabi v goste gledališče, postaviti razstavo je sicer kulturno dejanje, ki zahteva nekaj organizacijske sposobnosti; od profesionalnih kulturnikov pa morda le smen pričakovati več, vsaj kakšno svežo idejo, ki bi lahko obogatenila stanjšani kulturni dinar in popestrila ustaljene programe.

Z. Strgar

REKREACIJA IN ŠPORT

KOROŠKI MARATON — VEČ KOT LE ŠPORTNA PRIREDITEV

Od 22. do 24. januarja letos so Ravne in Kotlje živele v spominih na legendarno XIV. divizijo in v znamenju smučarskega teka. »Velika ura zgodovine«, v kateri so nekdanji borci divizije obujali spomine, je bila veliko doživetje za mlade, nič manj slavnostna akademija s kulturnim sporedom in podelitvami priznanj. Višek pa je bil 8. koroški maraton, ki se ga je udeležilo okoli 330 tekačev obeh spolov in vseh starosti.

Domačini niso bili samo dobri organizatorji, ampak so dosegli tudi precej vidnih uvrstitev.

RAVNE 82 — 150 PLAVALCEV IZ 5 DRŽAV

Teden prej je plavalni klub Fužinar gostil 150 plavalcev iz 5 držav na 8. mednarodnem srečanju Ravne 82. Novinarji so se najbolj zanimali za oba brata Petriča, ki sta redna gosta na

Ravnah, poleg Mirana Kosa pa je udeleženci treba omeniti vsaj še ob tajoči mladi plavalki Alaufovi in sirnikovo.

Gostje iz domovine in tujine ne hahajo radi na Ravne le zato, ker PK Fužinar kvalitetno moštvo (kljub precejšnji pomladitvi 3. na eksem prvenstvu za pokal PZJ), ampak tudi zato, ker pri nas vsako leto živijo enako gostoljubnost in vzornost organizacijo tekmovanja.

KOMISIJA ZA TELESNO KULTURO IN REKREACIJO PRI KS TRG RAVNE ZE DELA

Svet KS Trg Ravne je imenoval člansko komisijo za telesno kulturo in rekreacijo, ki jo vodi Roman Habek. Komisija je sprejela program dela, je uravnan na množično telesno gibanje vseh krajanov.

Važnejše naloge so:

— Dobiti podatke o telesnokulturni in športni organizaciji s sedežem

Na robu

KS, pregledati njihove programe dela, jih oceniti in uskladiti delo z njimi.

— Spodbujati občane k vsem oblikam rekreacije in opozarjati investitorje družbenih stanovanj, naj poskrbe za otroška igrišča in zelenice.

— V skladu z možnostmi izdelati letni načrt dela, ga dopolnjevati in izvršiti.

SAH

Sahovski klub Fužinar prireja vsako leto po 22 hitropoteznih turnirjev, od katerih se 10 najboljših rezultatov računa za končno uvrstitev. V četrtek, 14. januarja, se je na prvem turnirju pomerilo 22 šahistov za prve točke letošnjega prvenstva. Zmagal je mladi mojstrski kandidat Danilo Peruš, ki je dovolil remizirati le B. Grzini in V. Pesjaku, sicer pa je premagal vse nasprotnike in osvojil 20 točk od 21 možnih. Drugo mesto je osvojil Jože Jesenek s 16,5 točke, kolikor si jih je priboril tudi tretjevršeni Boris Grzina, vendar je večkrat remiziral. Četrta Branko Spalir, član KOŠK iz Dračevgrada, je nastopil zunaj konkurenice in s petouvrščenim Zdravkom Burjakom osvojil 15 točk. Na šesto mesto se je uvrstil Niko Ristič s 14,5, sedmo mesto je zasedel Anton Motnik s 13,5, osmo Jože Kumar s 12, deveto Franc Rotovnik s 11,5 in deseto Jurčan s 10,5.

Ker sta na turnirju nastopila zunaj konkurenice Spalir in Posedi, se zaporedje v konkurenci nekoliko spremeni, in sicer takole: 1. D. Peruš 25 točk, 2. Jesenek 20, 3. B. Grzina 15, 4. A. Motnik 11, 5. Z. Burjak 8, 6. N. Ristič 6, 7. J. Kumar 4, 8. F. Rotovnik 3, 9. D. Cede 2 in 10. H. Homarica 1.

Se zanimivost: na turnirju, ki je trajal 4 ure in 30 minut, je bilo odigranih 231 partij, od katerih se jih je 208 končalo z zmago in ravno toliko s porazom enega od nasprotnikov, 23 partij pa so igralci zaključili z delitvijo točk.

V. P.

URNIK HITROPOTEZNIH TURNIRJEV ZA PRVENSTVO »SK FUŽINAR 82«

4. Torek	23. 2. 1982
5. Četrtek	11. 3. 1982
6. Torek	23. 3. 1982
7. Četrtek	8. 4. 1982
8. Torek	20. 4. 1982
9. Četrtek	13. 5. 1982
10. Torek	25. 5. 1982
11. Torek	8. 6. 1982
12. Četrtek	24. 6. 1982
13. Torek	6. 7. 1982
14. Četrtek	26. 8. 1982
15. Četrtek	9. 9. 1982
16. Torek	21. 9. 1982
17. Torek	5. 10. 1982
18. Četrtek	21. 10. 1982
19. Četrtek	4. 11. 1982
20. Torek	23. 11. 1982
21. Torek	7. 12. 1982
22. Torek	21. 12. 1982

ALPINISTIČNE NOVICE

9. januarja 1982 sva Irena Komprej in Stanko Mihev preplezala jesensko smer v Veliki Raduhi. Za smer sva potrebovala 6 ur. Bil je prekrasen miren zimski dan. Zvečer pa pravičnin lunin mrk na jasnem nebu.

Zvečer, v soboto, sta navezi opravili še dva nočna vzpona. Franc Pušnik, Janeta Kodrin in Miran Kodrin prek in Dušan Planinc (AO Smarna gora) Vetrnih polic, naveza Janez Štornik pa po Direktni smeri, sestopila sta po Vetrnih policah.

22. januarja 1982 sta Janeta Kodrin in Franc Pušnik plezala direktno smer v Veliki Raduhi. Sestopila sta po Stanetovi smeri. Prav tako sta v soboto, 23. januarja 1982, preplezala smer Logar — Čas na koncu Raduhe.

V soboto smo Irena Komprej, Igor Ježovnik in Stanko Mihev preplezali zadnji Kamin v Veliki Raduhi. Plezali smo 8 ur in izplezali v trdi noči. V smeri sta dva visoka poledenela skoka.

V Informativnem fužinarju 1982 št. 1 je v alpinističnih novicah izpuščeno, da sta Irena Komprej in Stanko Mihev plezala v nacionalnem parku Paklenica. Do izpusta je prišlo zaradi neobveščenosti avtorja.

S. M.

postavi: Mihelač (140), Verdinek (129), Močnik (126) in Jurak (103), pa so dosegli skupaj 498 krogov.

Istočasno so tekmovali v borbenih partijah kegljači. Za vsako ekipo je nastopilo po šest tekmovalcev. Tokrat so bili boljši upokojenci z Raven ter zmagali s 397 podrtimi keglji. Za zmagovalno ekipo so nastopili: Samec, Ferjančič, Hanuš, Česnik, Grabner in Mežnarc. Domačini so podrli 390 kegljev. Povratno srečanje, ki je postalo že tradicionalno, bo ob ravenskem občinskem prazniku na Ravnah.

Ervin Wlodyga

RAVENSKÉ UPOKOJENKE SO SE SESTALE

Na letni konferenci DU Ravne je bilo ugotovljeno, da so nekatere upokojenke našega društva zelo osamljene. S prenehanjem aktivnosti v delovni organizaciji se počutijo pozabljene, zato nameravajo osnovati v okviru DU razno klubsko dejavnost.

Pod vodstvom upokojenke Angele Močnik se je na prvem sestanku 19. januarja t.l. zbralo kar

KRŠITEV DELOVNIH OBVEZNOSTI V DECEMBRU

VALJARNA

1. HELBL Anton — adjuster gredic, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 914,60 din, plačal.
2. GOLOB Alojz — transportni delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, pavšalna odškodnina 395,00 din, plačal.
3. SPASOJEVIĆ Nikola, brusilec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, pavšalna odškodnina 426,20 din, sodna izterjava.
4. RAVNJAK Ivan, adjuster kontrolor, neopravičeno izostal z dela 1 dan, pavšalna odškodnina 457,30 din, plačal.
5. GRUBER Peter, ravnalet na ravnaletnem stroju, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 914,60 din, plačal.
6. PREDNIK Vinko, ravnalet na ravnaletnem stroju, neopravičeno izostal z dela 5 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev, pavšalna odškodnina 2.286,50 din, plačal.
7. CVIJETINOVIC Radislav, brusilec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 852,30 din, sodna izterjava.
8. PODJAVORSEK Florjan, žarilec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, pavšalna odškodnina 490,40 din, sodna izterjava.
9. NIKOLIĆ Miroslav, transportni delavec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 790,00 din, plačal.
10. AVDIČ Huso, transportni delavec, prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja.
11. ZAGERNIK Anton, adjuster kontrolor, neopravičeno izostal z dela 1 dan, pavšalna odškodnina 457,30 din, sodna izterjava.

JEKLOVARNA

1. ŠTRUC Jože II., odvažalec kalupov, neopravičeno izostal z dela 5 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 1 leto, pavšalna odškodnina 2.130,90 din, plačal.
2. POTOČNIK Zmago, brusilec na rafami, samovoljno prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja, pavšalna odškodnina 2.200,00 din, sodna izterjava.

JEKLOVLEK

1. ZVIKART Stanko, brusilec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, pavšalna odškodnina 426,20 din, plačal.
2. BOŽANK Marjan, brusilec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 852,40 din, sodna izterjava.

JEKLARNA

1. PASKA Mirko, II. jamski delavec, ni se udeležil predhodnega zdravniškega pregleda, javni opomin.

32 upokojenk. Dogovorile so se, da se zberejo vsak torek ob 17. uri na 2-urni delovno-rekreativni sešestanek.

Že na prvem sestanku, ki je bil zelo razgiban, so se dogovorile, da bodo izdelale program dela za proslavo »dneva žena«, ki ga mislijo letos proslaviti v domu upokojencev. Nadalje bodo skušale ustanoviti pevski zbor, seveda, če se jim bo posrečilo pridobiti kakšnega pevovodjo, zmenjati nameravajo razne kuharske recepte, niso pa pozabile, da bodo na teh sestankih tudi šivale, kvačkale, pletle in podobno. Seveda nameravajo svoja dela tudi razstaviti v prostorih društva ob tednu društva upokojencev. Društvo jim bo nabavilo za zabavo igralne karte, »človek ne jezi se« in še kaj. Na prvem sestanku so upokojenke še deklarirale razne pesmi ter se pri tem spominjale na svoja mlada leta.

Upokojenkam želimo mnogo zabave in uspeha pri njihovi rekreativni dejavnosti, upokojenke, ki še stojijo ob strani, pa vabimo: pridružite se jim.

E. Wlodyga

DELO DRUŠTVA UPOKOJENCEV RAVNE

Zdravstveno predavanje za upokojence

Društvo upokojencev Ravne je 15. decembra 1981 priredilo v svoji klubski sobi zdravstveno predavanje na temo »staranje«. Okoli 50 upokojencev je bil z zanimanjem poslušal dr. Stefana Miheva. Po zaključku so navzoči postavljali predavatelju razna vprašanja iz zdravstva, na katera je zdravnik rade volje odgovarjal.

Zeleti bi bilo še več takšnih predavanj.

Proslava upokojencev, starih 80 in več let

DU Ravne je 19. decembra 1981 priredilo v klubski sobi društva proslavo za svoje upokojence, stare 80 in več let. Zaradi slabega vremena in zdravja jih je prišlo le 16. Po pozdravnem govoru odbornika društva Jožeta Samca je sledil kratek kulturni program, ki so ga pripravili gojenci glasbene šole z Raven pod vodstvom Nevenke Lesjak. Nastopila sta dva kitarista in harmonikar, upokojenci pa so z zanimanjem sledili njihovega programu ter jih tudi po vsaki točki hvaležno nagradili s aplavzom. Društvo upokojencev se glasbeni šoli najlepše zahvaljuje za njihovo sodelovanje pri proslavi. Sledila je skromna obdaruje ter skupno kosilo. Še dolgo po zaključku so se upokojenci pogo-

varjali in šalili ter pripovedovali razne dogodivščine iz »starih časov«.

Občinsko pokalno tekmovanje v streljanju

Občinska zveza DU Ravne je v počastitev praznika JLA priredila 22. decembra 1981 ekipno občinsko pokalno prvenstvo v streljanju z zračno puško na strelišču v DTK. Zal nista prišli ekipi iz Mežice in Prevalj, tako so nastopili samo Črnjani in Ravenčani. Vsako ekipo so sestavljali štirje strelci.

Zmagali so domačini in dosegli 462 krogov ter za lani prevzeli prehodni pokal. Ekipa DU Črna je dosegla 292 krogov. Za Ravne so nastopili: Mihelač (140), Močnik (113), Jurak (107), Verdinek (102), pri gostih pa: Leskovec (92), Orešnik (88), Zmrzlikar (63) in David (49).

Kegljanje in streljanje

Društvo upokojencev Ruše je ob krajevnem prazniku priredilo 9. decembra 1981 v Rušah tekmovanje z ravenskimi društvom v kegljanju in streljanju z zračno puško na 10 m, kjer so za vsako društvo nastopili po štirje tekmovalci.

Zmagali so domačini z rezultatom 519 krogov, gostje z Raven v

INDUSTRIJSKI NOŽI

1. VAVČE Ivana, vrtalka, neprimereno se je obnašala do sodelavcev, javni opomin.

REZALNO ORODJE

1. STAMPAH Maks, orodni ključavničar, večkrat zamudil na delo, javni opomin, pavšalna odškodnina 170,00 din, plačal.
2. VOGEL Janez, voznik vilicarja, neopravičeno izostal z dela 1 dan, pavšalna odškodnina 426,20 din, plačal.
3. MODREJ Ivan, strugar, sodeloval v pretepu, javni opomin.
4. PUDGAR Ivan, delovodja strugarne, sodeloval v pretepu, javni opomin.
5. FUJS Jože, brusilec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, pavšalna odškodnina 490,40 din, plačal.

VZMETARNA

1. POGOREVČNIK Karel, ključavničar, neopravičeno izostal z dela enkrat, večkrat predčasno zapustil delo, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev, pavšalna odškodnina 853,20 din, sodna izterjava.

PNEVMATIČNI STROJI

1. PONGRAC Pavel, neopravičeno izostal z dela 1 dan, dvakrat predčasno zapustil delo, javni opomin, pavšalna odškodnina 511,60 din, sodna izterjava.

Skupna disciplinska komisija je izrekla še 7 opominov, 2 oprostitev in v 3 primerih postopek ustavlja.

Za pravno službo: Sonja Slemnik

KADROVSKKE VESTI

T O Z D - DEL. SKUPNOST	SKLENILI DEL. RAZMERJE			SKUPAJ	FLUKTUACIJA				SKUPAJ	PLAN ŠTEV. DEL.	DEJ. ŠTEV.	% ZAP. INVAL.	ŠTEV. DEL. V POSTOPKU I K
	IZ JLA	IZ ŠOLE	DRUGO		ODPOVED	BREZ ODPOV.	JLA	DRUGO					
JEKLARNA	1			1		1	1		2	357	355	12,68	6
JEKLIVARNA						1	3		4	515	519	12,52	18
VALJARNA			1	1	1	1	2		4	440	436	12,16	15
KOVAČNICA							4		4	285	280	10,36	4
JEKLOVLEK							1		1	104	100	16,00	1
KALILNICA										54	50	16,00	3
ORODJARNA	1			1						72	72	1,39	-
STROJI IN DELI							7	1	8	490	496	8,67	6
INDUSTRIJ. NOŽI			1	1	1		3		4	215	210	12,38	3
PNEVMAT. STROJI							3		3	202	199	12,56	3
VZMETARNA							1		1	142	134	11,19	4
REZALNO ORODJE			1	1						309	291	7,22	7
KOVINARSTVO		1		1						145	138	-	-
ARMATURE		6		6	1	1	2	1	5	133	105	1,90	-
ENERGIJA			1	1						114	110	4,55	1
E T S							3		3	211	213	4,23	2
S G V			4	4	1		3		4	442	424	5,90	3
TRANSPORT					1				1	115	112	3,57	2
P I I										54	47	4,26	-
R P T			2	2			3		3	237	236	12,71	-
KOMERCIALA			4	4			1		1	261	263	11,79	5
KONTROLA KAKOV.		1		1	1		1		2	209	204	16,18	4
DRUŽBENI STAN.			2	2						50	44	6,82	-
RAČUNOVODSTVO										115	114	7,02	-
GOSPODARJENJE		1		1						75	70	-	-
K S Z					1				1	214	207	27,05	3
P F S										43	40	2,50	-
S K U P A J	2	9	16	27	7	4	38	2	51	5668	5468	10,17	90

RAZPIS ŠTIPENDIJ ZA ŠOLSKO LETO 1982/83

V srednjeročnem obdobju 1981-85 bomo v železarni za pokritje planiranih potreb potrebovali prek 1000 delavcev samo za razširjeno kadrovske reprodukcijo, tako da bi ob koncu tega obdobja bilo okrog 6200 zaposlenih. V tem številu niso zajete potrebe za pokritje vseh oblik fluktuacije, odsotnosti z dela, ki bodo ob enaki stopnji kot v preteklem obdobju še dodatno zahtevale prek 1500 delavcev. Povečano število zaposlenih bo šlo predvsem na račun temeljnih organizacij, ki se bodo v tem srednjeročnem obdobju na novo oz. dokončno oblikovale. V drugih temeljnih organizacijah bo večje število zaposlenih

potrebno zaradi večjega izkoriščanja že obstoječih kapacitet, pa tudi sprememb v organizaciji dela.

V planske dokumente smo zapisali, da bomo vse moči uporabili ne le, da zagotovimo tudi strokovno usposobljene delavce, ki se bodo z znanjem, pridobljenim v šoli in ustreznim uvajanjem v delo, sposobni samostojno in kvalitetno spoprijeti s proizvodnimi nalogami. Ta naloga je pomembna, če ne želimo zaostajati v razvoju za drugimi. Najvažnejši vir za izboljšanje izobrazbene strukture zaposlenih so zato poleg delavcev, ki se izobražujejo ob delu, tudi naši štipendisti.

Štipendiranje je torej instrument kadrovske politike, s katerim si glede na kadrovske potrebe vnaprej zagotavljamo kader različnih stopenj in smeri izobrazbe. Mladini, ki se odloča za poklic, pa naj bi bil kašipot pri vključevanju v nadaljnje izobraževanje v skladu s potrebami združenega dela.

BITI ŠTIPENDIST NEKE DELOVNE ORGANIZACIJE — ZANESLJIVA ZAPOSILITEV PO KONČANEM ŠOLANJU

Letošnji razpis štipendij na ravni srednje šole smo razpisali po programih in smereh. Ker pa posamezne smeri izobraževanja še niso prišle v vsakdanjo rabo, jih primerjalno razlagamo s starimi razpisi.

Za šolsko leto 1982/83 razpisuje naša delovna organizacija za potrebe temeljnih organizacij in delovnih skupnosti naslednje štipendije.

Štipendije za visoke in višje šole

- dipl. inž. metalurgije 7 štipendij
- dipl. inž. strojništva:
 - tehnološka usmeritev 5 štipendij
 - statično-konstrukcijska smer 3 štipendije
 - NC usmeritev 1 štipendija
- dipl. ekonomist:
 - zunanja trgovina 2 štipendiji
 - notranja trgovina 1 štipendija
 - poslovna informatika 2 štipendiji
 - računovodstvo 2 štipendiji

(prednost imajo višji letniki)

Naš šolski center

— poslovne finance	2 štipendiji
— dipl. inž. elektrotehnike — jaki tok	1 štipendija
— dipl. psiholog	1 štipendija
— inž. metalurgije	4 štipendije
— inž. strojništva:	
— energetska smer	1 štipendija
— tehpološka smer	2 štipendiji

Štipendije za srednje šole**po programih srednjega usmerjenega izobraževanja**

a) Metalurška usmeritev, srednji program metalurg, smer izobraževanja:

— metalurški tehnik	9 štipendij
— talilec	14 štipendij
— livar — kalupar	15 štipendij
— preoblikovalec	31 štipendij

(V smeri preoblikovalec si učenci pridobivajo znanje za opravljanje del kovača, kalilca in valjavca.)

b) Metalurška usmeritev, skrajšan program, smer izobraževanja:

— pridobivalec kovin	10 štipendij
— predelovalec kovin	16 štipendij
— izdelovalec kalupov in livar	10 štipendij

V posameznih smereh se glede na staro terminologijo izobražujejo naslednji poklici:

- pridobivalec kovin: talilec elektro peči
- predelovalec kovin: žarilec, strojni kovač, valjavec profilov
- izdelovalec kalupov in livar: strojni kalupar, jedrar

c) Kovinsko predelovalna usmeritev, srednji program kovinar strojništva, smer izobraževanja:

— strojni tehnik	7 štipendij
— oblikovalec kovin	74 štipendij, od tega
— preoblikovalec in spajalec	6 za ŠC Muta
— finomehanik	1 štipendija
— finomehanik	1 štipendija

V smeri oblikovalec kovin so poklici: strugar, rezkalec, brusilec, mehanik obdelovalnih strojev oziroma strojni ključavničar.

V smeri preoblikovalec in spajalec kovin je industrijski klepar oziroma klepar izolater. V smeri finomehanik gre za splošnega finomehanika, ki se lahko izobražuje na tehniški šoli za strojništvo Ljubljana.

č) Elektrotehniška usmeritev, srednji program elektroenergetika, smer izobraževanja:

— elektrotehnik energetik	1 štipendija
— električar energetik	7 štipendij

V smeri električar energetik se izobražujejo obratovni električarji.

d) Elektrotehnik, usmeritev, srednji program elektronika, smer izobraževanja:

— elektrotehnik elektronika	1 štipendija
— električar elektronika	1 štipendija

V smeri električar elektronika se izobražujejo elektromehaniki za šibki tok.

e) Kemijska usmeritev, srednji program kemik, smer izobraževanja:

— kemijski tehnik	1 štipendija
-------------------	--------------

(Zaradi narave dela pridejo v kemijskem laboratoriju v poštev samo fantje!)

f) Gostinska in turistična usmeritev, srednji program strežba, smer izobraževanja:

— natakar	1 štipendija
-----------	--------------

h) Gostinska in turistična usmeritev, srednji program kuharstvo, smer izobraževanja:

— kuhar	1 štipendija
---------	--------------

Vabimo vas, da se prijavite na razpis štipendij. Prijave bomo sprejemali v kadrovske službi železarne od 1. marca do 30. junija 1982.

Kandidati se morajo prijaviti na posebni prijavnici (obrazec 1,65 DZS — Prijava za štipendiranje). K izpolnjeni prijavnici morajo priložiti:

- potrdilo o vpisu v šolo (tega potrdila ni treba oddati učencem, ki se bodo šolali na srednji šoli tehniško-naravoslovne in pedagoške usmeritve Ravne)

- overjen prepis ali fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oziroma potrdilo o opravljenih izpitih
- potrdilo o premoženjskem stanju in številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu (izdaja oziroma potrjuje davčna uprava in matični urad).

Potrdilo o vpisu v šolo in zadnje šolsko spričevalo oddaste v juniju, prijavo za štipendiranje pa lahko že prej. Enak postopek velja za

dijake srednjih šol, ki odhajajo po končani srednji šoli na služenje vojaškega roka. Tudi te bomo ob podelitvi obravnavali, le da jim v primeru podelitve štipendije štipendijsko razmerje miruje do naslednjega šolskega leta, ko prinesejo potrdilo o vpisu na visoko ali višjo šolo.

Višino štipendije določamo po samoupravnem sporazumu o štipendiranju, s tem da imajo učenci na metalurški usmeritvi dodatek 200 točk oziroma 926 din.

UGODNOSTI NAŠIH ŠTIPENDISTOV

Železarna Ravne ima za svoje štipendiste, ki študirajo v Ljubljani, v študentskem naselju tudi svoj posteljni sklad (45 postelj). Vsem štipendistom te ugodnosti sicer ne moremo nuditi, vendar lahko vsakdo, ki mu bo podeljena štipendija, vloži tudi prošnjo za dodelitev postelje. Komu in kakšnemu številu študentov bo bivanje na našem posteljnem skladu omogočeno, pa je odvisno predvsem od (ne)zasedenosti postelj in kriterijev za dodelitev postelje v študentskih domovih.

Tisti, ki bi želeli bivati v študentskem naselju, lahko ob vlogi za dodelitev štipendije oddajo v kadrovske službi tudi vlogo za bivanje v študentskem domu.

Dijakom — štipendistom na II. in IV. stopnji usmerjenega izobraževanja (bivša poklicna šola) regresiramo malico.

Prav tako vsem štipendistom omogočamo uporabo objektov družbenega standarda (plavalni bazen, smučarske vlečnice, letovanje v Portorožu) z enakimi pogoji, kot jih imajo delavci železarne Ravne.

Oba aktivna štipendistov sodelujeta z našo organizacijo ZSMS, zagotavljata pa je tudi redna pot informiranja o življenju in delu naše delovne organizacije prek Informativnega fužinarja.

PRVI ČLENI VERIGE

Razpis štipendij je odraz potreb dejavnosti delovne organizacije. Temelji naše proizvodne verige so metalurški obrati. Vrsto let nazaj že ugotavljamo, da je vse manj zanimanja za poklice in delo metalurške usmeritve. Štipendije, ki jih razpisujemo, ostajajo proste, ključna dela, ki naj bi jih opravljali delavci s tem poklicem, pa tudi nezasedena. V večini primerov ta dela opravljajo delavci, ki nimajo ustreznih izobrazbe, vendar so si z vrsto let trdega dela pridobili toliko izkušenj, da uspešno opravljajo svoje delo. Zaradi odsotnosti potrebnih teoretičnih znanj se njihov razvoj pri tem tudi ustavi, dosegli so svoj vrh. V tem pa je ravno prednost in možnost tistih, ki si pridobivajo potrebne teoretične osnove nekega dela. Njihovo izhodišče je višje, večje možnosti imajo za osebni in strokovni razvoj. S svojim znanjem pa posredno vplivajo na boljše odnose v skupini, pogoje dela in samo delo.

Ko ugotavljamo, kje so vzroki za to, da se učenci ne odločajo za poklice talilca, livarja — kaluparja, kovača in valjavca, lahko govorimo o dveh vzrokih. Prvi je nepoznavanje tega dela in drugi, da je tisto malo, kar vemo o tem delu, njegova najslabša stran, to so pogoji, v katerih se to delo opravlja, zato smo sklenili, da vam bolj približamo štiri osnovne poklice metalurga.

TALILEC vodi in nadzoruje taljenje starega železa. Z dodajanjem kovinskih in nekovinskih dodatkov spreminja kvaliteto in lastnosti. Skratka, dela plemenita jekla, po katerih železarna slovi. V glavnem njihovo delo poteka v kabinah, kjer s pomočjo računalnika in z neprestanim stikom s kemijskim laboratorijem nadzoruje proces taljenja v peči.

Ravno sedaj uvajamo novo, t. i. ponovno tehnologijo v jeklarni in moderniziramo jeklarno. Modernizacija bo zmanjšala fizične napore pri dajanju dodatkov v peči, ker bo namesto človeka v prihodnje to delal stroj. Z dograditvijo odpravevalnih naprav se bo širjenje prahu, ki nastaja pri taljenju, zmanjšalo na minimum. Ponovna tehnologija pa bo hkrati s temi izboljšavami pogojev omogočila hitrejšo pretaljevanje in s tem večjo proizvodnjo jekla.

Za delavca to pomeni manjše telesne obremenitve, boljše okolje, sočasno pa od njega zahteva več znanja.

LIVAR vlija tekoče jeklo v kalupe in mu daje pravo obliko. Večino svojega dela posveti oblikovanju in pripravljanju kalupov, v katere bo potem vlival, manj pa samemu litju.

Na osnovi načrtov livar v pesku naredi odtis nekega modela in potem v to odprtino v pesku vlije jekleno litino. Telesnih naporov pri tem delu ni. Problem prahu in toplotnega sevanja, ki se širi pri litju, bo odpravila modernizacija in pa izgradnja nove moderne mini livarne.

KOVAČ kuje in preoblikuje ingote in jim na tak način daje prvo obliko. Odkovki nastajajo pod velikimi kladivi oziroma stiskalnicami, ki jih vodi kladivovodja oziroma stiskalec. Celoten proces hitrosti in načina kovanja pa vodi 1. kovač. Pri tem je izpostavljen hrupu in toplotnemu sevanju pri kladivih, medtem ko je hrup pri stiskalnicah odpadel, svejanje pa še vedno nastopa. Stiskalnice so torej korak naprej pri izboljšanju pogojev dela. Še več pa smo naredili z izgradnjo kovaškega stroja, kjer proces kovanja vodimo s pomočjo računalnika, kovač pa delo le vodi iz klimatizirane komandne kabine.

VALJAR oblikuje ingote, tako da jih valja. Delo v valjarni je že avtomatizirano do te stopnje, da delavca telesno ne obremenjuje. Valjar usmerja delo na progi iz kabine, tako da z ročicami usmerja vsak premik valjanca in oređice skozi valje. Za to delo je potrebna zbratost.

Druga značilnost so nekoliko povečane temperature v poletnih mesecih. Toplotno sevanje bo z modernizacijo valjarne, ki je predvidena še v tem srednjeročnem obdobju, odpravljeno.

NAŠA UPOKOJENCA

Jožef Gole, roj. 1. 3. 1931, v železarni od 17. 12. 1956 dalje s posledkom, nazadnje v TOZD valjarna kot rezalec na žagah in škarjah. Inval. upokojen 6. 1. 1982.

Teodora Ferk, roj. 28. 2. 1933, v železarni od 18. 11. 1954 s predsedkom, nazadnje v TOZD kontrola kakovosti kot pomožna kontrolorka. Star. upokojena 31. 12. 1981.

DAJMO ŽIVLJENJU SMISEL

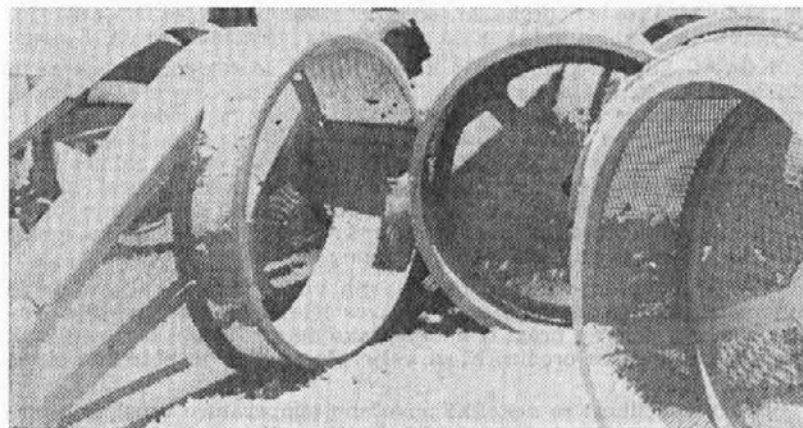
Najmočnejša sila: živeti! Kadar ta sila odpove, odpovedo tudi vse druge. In vendar je vsakemu živemu bitju na zemlji zapisan konec: bakteriji in bacilu, rastlini in živali, pa tudi človeku.

Kaj naj tedaj pomeni ta sila po življenju? Ali res samo to, da uživamo kar največ dobrin, ki nam jih življenje nudi, in da poskrbimo, da se bo to življenje nadaljevalo? Da ne bo konec nesmisla, da bo ta nesmisel čim dalj trajal?

Toda življenje, ki je v meni, tebi, kriči po smislu in ga zahteva, ker ve, da nesmiselno življenje ni nobeno življenje.

Življenje zahteva, da ga preživimo, mu damo svoj čas, ob svoji dobi prehodimo pot otroštva, pozneje mladeniške dobe in končno dobe zrelosti. Ko v človeku prenehajo mladostne struje, ko se vrelec ustali, je smisel v človeku dozorel ali drugače povedano: človek je stopil na končno pot.

Vemo, da je sila po življenju v vsakem živem bitju. Toda samo človeku je dano, da se zave te sile, zave, da ji mora dati globlji in višji smisel. Samo človek lahko svoje življenje preoblikuje, medtem ko drugim bitjem ni dana ta možnost. Ali bi bil človek sploh sposoben za ljubezen, če ne bi bila v njem sila po ljubezni, sila, ki je tako globoko zakoreninjena v naši telesnosti? Toda če bi človek ostal samo pri telesnosti, ne bi bil nič boljši od živali. Inteligentnost narekuje pot navzgor. Zato je nujno, da se ločujemo od nižjega, sicer se človek ne more vzpeti do cilja.

Sita

KOROŠKI KINEMATOGRAFI V FEBRUARJU

Koroški kinematografi Crna, Mežica, Prevalje, Ravne na Koroškem, Dravograd, Slovenj Gradec in Mislinja bodo predvidoma predvajali v februarju naslednje filme:

SODOMA IN GOMORA, ameriški zgodovinski spektakel — 1. do 15. 2.
MESTNI KAVBOJ, ameriška glasbeno drama — 1. do 15. 2.
MISTER BOO, hongkonški karate pustolovski film — 3. do 21. 2.
PAZI NA NEBO, italijanski akcijski film — 4. do 18. 2.
KARAMURAT, BOJEVNIK IZ ANATOLIJE, italijanski pustolovski film — 4. do 24. 2.
DEKLETA IZ TRGA ZOO, nemška družbena drama — 4. do 22. 2.
FURIJA, ameriški triler — 4. do 15. 2.
MOŽ NA POIZKUŠNJI, ameriška komedija — 4. do 16. 2.
IDEALIST, slovenska drama — 5. do 12. 2.
DAMA V AVTOBUSU, brazilska drama — 11. do 25. 2.
ROŽA, nemška glasbena drama — 12. do 23. 2.
NEUSTRAŠNI ZMAJ, hongkonški karate pustolovski film — 16. do 28. 2.
SAMORASTNIKI, slovenska drama — 16. do 22. 2.
RAZBIJAC, ameriški akcijski film — 17. do 19. 3.
OSAMLJENI TIGER, hongkonški pustolovski film — 17. 2. do 4. 3.
YANKEE, ameriška ljubezenska drama — 18. 2. do 7. 3.
RAZKOŠJE V TRAVI, ameriška ljubezenska drama — 20. 2. do 8. 3.

ZAHVALA

Za izkazano pozornost in lepo darilo, ki sem ga prejela ob odhodu v pokoj, se zahvaljujem svojim sodelavcem v topilnici in jim želim v prihodnje dosti delovnih uspehov.

Antonija Firšt

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem jedrarnice in vodstvu TOZD za izkazano pozornost in darila ter vsem skupaj še nadalje želim veliko delovnih uspehov.

Anton Metulj

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD kontrola kakovosti za darilo in izkazano pozornost. Vsem želim še naprej veliko uspehov.

Dora Ferk

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem oddelka dopreme in odpreme za izkazano čast in lepa spominska darila. Tovarišu delovodji Stanku Mikicu se zahvaljujem za njegove poslovilne besede, OO sindikata TOZD komerciala pa za denarno pomoč.

Vsem sodelavcem želim mnogo zdravja in sreče pri delu.

Vera Gregor

ZAHVALA

Ob tragični in boleči izgubi preminulih v letalski nesreči na Korziški Franci in Tomiji Teržava se iskreno zahvaljujem vsem, ki so

v teh najtežjih dneh z nami sočustvovali, nam stali ob strani in kakorkoli pomagali. Še posebej se zahvaljujem: vodstvu DO železarne Ravne, DS za računovodstvo, IS SO Ravne, TOZD jeklovilarna — obrat modelna mizarna, osnovni šoli Prežihovega Voranca — 5. b razred, in Koroškemu aeroklubu Slovenj Gradec.

Vsem in za vse še enkrat res prisrčna hvala!

V žalosti, ki ne bo minila: Anica, družine Teržav, Kramer, Sater in Strmčnik

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni smo našo ljubo ženo, mamo staro in prastaro mamo ter teto Justino Viternik, staro 75 let, 18. januarja 1982 pospremili k zadnjemu počitku na Barbari pri Prevaljah.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem za pomoč vsem v zdravstvenem domu in v ravniki lekarni, prav posebno pa za dolgo in skrbno zdravljenje dr. Celcarju iz Slovenj Gradca. Vsem prisrčna hvala za sočustvanje, godbi na pihala z Raven, gospodu župniku J. Kotniku za pretresljive poslovilne besede, darovalcem cvetja, sosedu za pomoč teli vsem, ki so našo mamo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni, ki smo jo ljubili

ZAHVALA

Vsem, ki ste našemu očetu Francu Štreklju darovali cvetje se s pesmijo in besedo poslovili od njega in ga pospremili na njegovi zadnji poti, iskreno hvala. Še posebej se zahvaljujem g. župniku za pogrebni obred in sosedom za pomoč v najtežjih dneh.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Vsem prijateljem, znancem, sodelavcem in članom ZB, ki so s globoki bolečini sočustvovali z nami in pospremili pokojnika na njegovi zadnji poti, se zahvaljujem družina Firšt

Izdaja delavski svet Zelenarne Ravne kot mesečnik v nakladi 5500 izvodov.

Uredniški odbor: Jože Gruden, Sead Karadža, Tomaž Kern, Marjan Kolar, Olga Radovič

Glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar
Telefon 861 131, int. 304

Tiska ČGP Večer, Maribor
Glasilo je po 7. točki 1. odst. 36. čl. zakona o obdavičenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

Fotografije za to številko so pospevali S. Jaš, F. Rotar, Z. Strgar, M. Ugovšek in odd. za informiranje.